

ΕΝΑΥΣΜΑ

Περιοδική έκδοση των Αγωνιστικών Κινήσεων ΑΕΙ - ΤΕΙ
Τεύχος 49 | Άνοιξη 2018 | 1,5€

πόλεμος-φτώχεια-ανεργία-ταξικοί φραγμοί

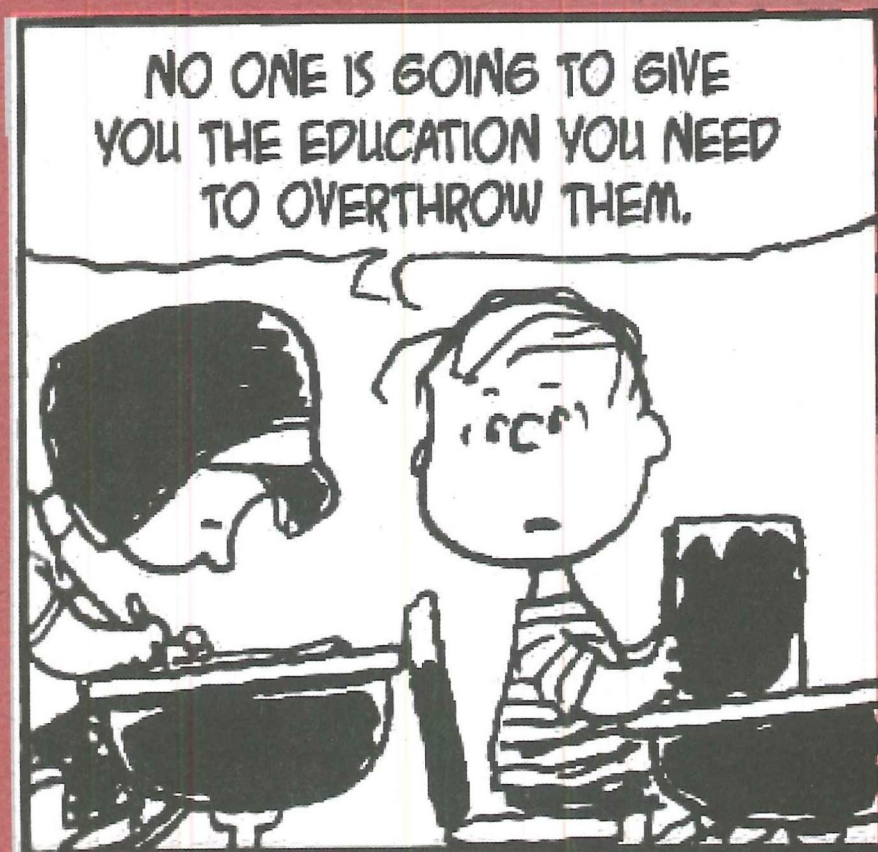
Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΔΕΝ ΘΑ ΥΠΟΤΑΧΤΕΙ!

ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙΣ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΤΕ
ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ

ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Προοπτική μέσα στις γενικές συνελεύσεις,
τους συλλογους και τους αγώνες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΕΥΧΟΣ 49
ΑΝΟΙΞΗ 2018

Αφιέρωμα

Τα εθνικά ζητήματα και η απάντηση
των λαϊκών κινημάτων (15-18)

Αρθρογραφία

Φοιτητικοί σύλλογοι: Χθες και σήμερα. (4-5)

Περί ανεξάρτητων (6)

«Εξοδος απ' τα μνημόνια» (7)

Φασιστικοποίηση (8-11)

Κριτική στην αναρχία (12-13)

Για την Εκκλησία και το ρόλο της (19)

Στοιχεία της ελληνοτουρκικής
αντιπαράθεσης (20-21)

Για την επίθεση στην εκπαίδευση (22-24)

Διδακτική Επάρκεια (25)

Ανταποκρίσεις

Εκπαιδευτικοί (14)

Ξάνθη-Πολιτιστικές ομάδες ΑΠΘ-

-Πολυτεχνείο Κρήτης (26)

ΤΕΙ Αθήνας + Συνέντευξη από σπουδάστριες
του ΤΕΙ (27-29)

Στήλες

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: Ντοκιμαντέρ για τη Σουρ (29)

ΙΣΤΟΡΙΑ: 50 χρόνια από το Μάη του '68 (30)

ΕΝΑΥΣΜΑ

Περιοδική έκδοση των
Αγωνιστικών Κινήσεων ΑΕΙ-ΤΕΙ
Αθήνα

βιβλιοκαφέ «Εκτός των Τειχών»,

Γραβιάς 10-12

www.agonistikeskiniseis.org

Θεσσαλονίκη

χώρος νεολαίας και πολιτισμού Σφεντόνα,

Συγγρού 24

<http://resistenciaelotta.blogspot.gr>

Γιάννενα

Αριστερό ΣΤΕΚΙ Νεολαίας,

Κουγκίου 23

<http://agonkiniseis-ioa.blogspot.gr>

Ξάνθη

Ρωγμή. Αριστερός χώρος σκέψης και δράσης,

Μ. Βόγδου 20

Καθώς και σε Πάτρα, Κρήτη, Θράκη και άλλες περιο-
χές στα τραπεζάκια των Αγωνιστικών Κινήσεων.

Εμβάσματα-συνδρομές:

Εθνική Τράπεζα, αρ. λογ: 771/743100

IBAN: GR6301107110000071174310079

EDITORIAL

Την στιγμή που συντάσσεται το περιοδικό που κρατάς στα χέρια σου, σοβαρές εξελίξεις διαδέχονται η μία την άλλη.

-Η Αμερική, μαζί με Αγγλία και Γαλλία, βομβάρδισαν τη Συρία, με πρόσχημα τη χρήση χημικών όπλων από την κυβέρνηση Άσαντ και αίτιο την προσπάθεια αναχαίτισης της ρωσικής παρέμβασης στην περιοχή. Όσο περνάει ο καιρός, δηλαδή, η ένταση κλιμακώνεται και η αντιπαράθεση των ιμπεριαλιστών για το ξαναμοίρασμα του κόσμου οξύνεται.

-Αυτή η κλιμάκωση δεν αφήνει ανεπηρέαστη την εξαρτημένη χώρα μας, που αποτελεί ορμητήριο του ΝΑΤΟ και ήδη δίνει ένα σωρό διευκολύνσεις στους ιμπεριαλιστές για τα φιλοπόλεμα σχέδιά τους. Σε αυτά τα πλαίσια είναι που η κόντρα Τουρκίας – Ελλάδας «μεγαλώνει», αποκαλύπτοντας τόσο ποιος έχει τον πρώτο λόγο σε αυτή -οι ΗΠΑ- όσο και σε τι αφορά: στις τυχοδιωκτικές βλέψεις των δύο αστικών τάξεων στην περιοχή. Γι' αυτό και είναι ξένη προς τον τούρκικο και ελληνικό λαό.

-Η επίθεση στα δικαιώματά μας συνεχίζεται. Η «ανάπτυξη» δεν ήρθε και δεν θα έρθει για τον λαό, ενώ το τέλος των μνημονίων που ευαγγελίζεται η κυβέρνηση θα σημαίνει την αρχή νέων πακέτων από αντιλαϊκά μέτρα, που θα πετσοκόψουν κι άλλο τα δικαιώματά μας και θα ενισχύσουν την εξάρτηση της χώρας από τους ιμπεριαλιστές.

-Το καπιταλιστικό σύστημα, με τα μέσα που διαθέτει, τις κυβερνήσεις που το υπηρετούν, την επίσημη εκκλησία, τα αστικά ΜΜΕ, προσπαθεί να μας πείσει ότι δεν είναι το ίδιο υπαίτιο για αυτήν την κατάσταση. Αντίθετα, λέει ότι φταίμε εμείς, η «κακοδιαχείριση», η «αναξιοκρατία», η «κακιά μας η μοίρα» ή ακόμα οι γειτονικοί λαοί. Ωστόσο, η αλήθεια είναι άλλη. **Απ' όλες τις πλευρές των συνόρων, η νεολαία, ως κομμάτι του λαού, ασφυκτιά και δεν βρίσκει κοινό τόπο με τους δυνάστες της.**

Τι κάνουμε για αυτό; **Πολλές φορές απομονωνόμαστε στα προβλήματά μας και ξεχνάμε ότι δεν είμαστε οι μόνοι που τα αντιμετωπίζουμε.** Ας κοιτάξουμε δίπλα μας, στο διπλανό αμφιθέατρο, το διπλανό σπίτι, τη γειτονιά μας. Τι βλέπουμε;

Τα ΤΕΙ στην Αθήνα, Η Πολυτεχνική Ξάνθης, οι πρωτοβουλίες για την υπεράσπιση του ασύλου στη Θεσσαλονίκη είναι μερικά από τα παραδείγματα αγώνων που δόθηκαν τον τελευταίο χρόνο, όσες αδυναμίες κι αν είχαν. Αποτελούν περιπτώσεις όπου σκέψεις όπως «Δεν βαριέσαι, κάπως θα τη βολέψω» και «Δεν γίνεται τίποτε» ξεπεράστηκαν και 'δωσαν τη θέση τους στην αισιοδοξία του αγώνα.

Προφανώς, το σύστημα προσπαθεί να οχυρωθεί απέναντι σε αντιδράσεις σαν αυτές, για αυτό έχει επιδοθεί σε ένα όργιο διώξεων, εντείνοντας τη φασιστικοποίηση των ζωών μας με μέτρα όπως αυτά που χτυπούν το δικαίωμα στην απεργία. Τι μας λένε όλα αυτά; Ότι ξέρουν τη δύναμή μας και τη φοβούνται. Απέναντι σε έναν αντίπαλο καλά οργανωμένο μπορούμε να απαντήσουμε μόνο με τη δική μας οργανωμένη πάλη και εκτός των ορίων που μας θέτει. **Όσο δύσκολος και αν είναι, ο τρόπος φάνηκε στις σχολές που υπήρξαν κινητοποιήσεις: μέσα από τους συλλόγους, με συνελεύσεις, πολιτική συζήτηση, μαζική κίνηση, στην κατεύθυνση της Αντίστασης- Διεκδίκησης.**

Τι προσπαθούμε να πούμε με αυτήν την έκδοση;

Μέσα από την αρθρογραφία του τρέχοντος Εναύσματος, προσπαθούμε να δώσουμε μια διαφορετική οπτική της πραγματικότητας, κόντρα στην κυρίαρχη προπαγάνδα και ιδεολογία. Δεν μας αρκεί, όμως, αυτό.

Γιατί η προοπτική της νεολαίας δεν είναι να γίνει κρέας στα κανόνια των ξένων αφεντικών της χώρας. Ούτε έρμαιο των καλεσμάτων εθνικής ενότητας των ντόπιων υποτακτικών τους, του σοβινισμού και του εθνικισμού. Η προοπτική της βρίσκεται στο πλευρό του λαού και της εργατικής τάξης. Στους αγώνες για τα δικαιώματά μας σε σπουδές – δουλειά – ελευθερίες.

Ας κοιτάξουμε, λοιπόν, δίπλα μας και ας βρεθούμε εσύ, εγώ, εμείς, η νεολαία μαζί με τον εργαζόμενο, τον άνεργο και τον μετανάστη από κοινού στον δρόμο.

Για να βγούμε νικητές στις μάχες της γενιάς μας.

Από το χθες στο σήμερα

Οι φοιτητικοί σύλλογοι όπλα του φοιτητικού κινήματος!

Το φοιτητικό κίνημα στη χώρα μας αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα του λαϊκού κινήματος. Οι αγώνες της νεολαίας στο πλευρό του εργατολαϊκού κινήματος έχουν βάλει τη σφραγίδα τους στη σύγχρονη ιστορία.

Οι αρχές της δεκαετίας του '50 βρίσκουν το φοιτητικό κίνημα στο περιθώριο, αφού το αριστερό και κομμουνιστικό κίνημα βιώνει σκληρό διωγμό, με τις φυλακές και τα ξερονήσια γεμάτα. Την περίοδο αυτή, πραγματοποιείται άνοιγμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα κατώτερα λαϊκά στρώματα, που, σε συνδυασμό με τα ανύπαρκτα δικαιώματα, δημιούργησε ένα εύφορο έδαφος για την ανάπτυξη του συνδικαλισμού στις σχολές. Η δεξιά προσπαθεί να «καθαρίσει» τα Πανεπιστήμια από κάθε αριστερό και προοδευτικό στοιχείο. Φοιτητικοί σύλλογοι με νόμιμα καταστατικά δεν υπάρχουν, ενώ ασκούνταν αποκάλυπτη τρομοκρατία μέσα στα αμφιθέατρα από καθηγητές και χαφιέδες. Σε αυτό το κλίμα ξεσπούν οι πρώτοι φοιτητικοί αγώνες.

Στα τέλη του 1952 μέχρι το 1957, ξεσπούν αγώνες για το Κυπριακό, τα δίδακτρα και για την καθιέρωση της τρίτης εξεταστικής περιόδου. Το φοιτητικό κίνημα, στην άνοδό του, αντιλαμβάνεται την αναγκαιότητα να οργανωθεί η πάλη του ανεξάρτητα από το κράτος και τους μηχανισμούς του. Έτσι, τη διετία 1957-58 συγκροτούνται οι πρώτοι φοιτητικοί σύλλογοι με νόμιμα καταστατικά. Τα αμέσως επόμενα χρόνια, αναδείχθηκε ως εμπόδιο για το προχώρημα των αγώνων η απουσία ενός συντονιστικού φορέα που θα ενιαιοποιούσε σε πανελλαδική κλίμακα τους αγώνες.

Τη λύση έδωσε η ίδρυση της Εθνικής Φοιτητικής Ένωσης Ελλάδος (Ε.Φ.Ε.Ε.), που πραγματοποιήθηκε στις 22-28 Απρίλη 1963 στο Δ' Σπουδαστικό Συνέδριο. Η δράση και η πολιτική κατεύθυνση που χάραξε αντικατόπτριζαν τους πολιτικούς συσχετισμούς στα πλαίσια του κινήματος. Έτσι, η επικράτηση της Ένωσης Κέντρου (Ε.Κ., Γ. Παπανδρέου) στις εκλογές του 1963 οδήγησε στην πολιτική κυριαρχία της νεολαίας της μέσα στις σχολές. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την επιρροή που ασκούσε η υποταγμένη στις παπανδρεϊκές επιταγές νεολαία της ΕΔΑ, μετέτρεψαν την Ε.Φ.Ε.Ε. σε όργανο υποστηρικτικό της κυβέρνησης.

Από την ανατροπή της κυβέρνησης Ε.Κ. (Ιούλης 1965) μέχρι την επιβολή της δικτατορίας (Απρίλης 1967), η κατάσταση μεταβάλλεται. Η νεολαία βγαίνει ορμητικά στο προσκήνιο. Επηρεασμένη από τους αγώνες των λαών παγκόσμια ενάντια στον ιμπεριαλισμό, από τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα σε Ασία και Λατινική Αμερική, συμβάλλει σημαντικά στο δυνάμωμα του ευρύτερου λαϊκού αντιιμπεριαλιστικού κινήματος. Ο έντονα αντιιμπεριαλιστικός και αντιφασιστικός χαρακτήρας που διέκρινε το φοιτητικό κίνημα δεν θα μπορούσε παρά να αποτυπωθεί στις αποφάσεις και τις κατευθύνσεις της Ε.Φ.Ε.Ε. Η τελευταία πρωτοστατεί στην οργάνωση αντιφασιστικών και αντιιμπεριαλιστικών διαδηλώσεων, που συσπειρώνουν το φοιτητικό κίνημα.

Το πόσο ενοχλήθηκε το σύστημα από την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών, την ίδρυση των φοιτητικών συλλόγων και τη συγκρότηση του φοιτητικού κινήματος αποδεικνύεται από τη λυσσαλέα επίθεση που εξαπέλυσε μέσα στις σχολές χρησιμοποιώντας, ότι μηχανισμό διέθετε. Η ίδρυση της ΕΚΟΦ (1959) θα αποτελέσει τη λύση της δεξιάς απέναντι στους φοιτητικούς αγώνες. Το φασιστικό αυτό καρκίνωμα θα επικρατήσει στα ΔΣ με πρακτικές βίας και νοθείας την περίοδο 1959-60 και θα εντείνει τη δράση του στη διάρκεια της δικτατορίας, προβοκάροντας το φοιτητικό κίνημα από κοινού με την ασφάλεια. Οι διαδηλώσεις χτυπιούνται βάνανυσα από κράτος και παρακράτος. Αυτή την περίοδο δολοφονείται ο φοιτητής Σ. Πέτρουλας. Εντείνεται η προσπάθεια να ελεγχθούν άμεσα οι φοιτητικοί σύλλογοι. Δίνεται το δικαίωμα στις διοικήσεις να διαλύουν συνελεύσεις, να απορρίπτουν αποφάσεις Δ.Σ., ακόμα και να παρακολουθεί η ασφάλεια συνεδριάσεις φοιτητών. Ακόμα και για ασήμαντες αφορμές επιβάλλονται πειθαρχικά, αποβολές και εκτοπίσεις φοιτητών.

Μαρίζα Κραφίτη,
Νομική Αθήνας

Γεωργία Φωτοπούλου-Κανδηλιώτη,
Πολιτικών Επιστημών Αθήνας

Σε αυτό το κλίμα βρίσκει το φοιτητικό κίνημα η αμερικανοκίνητη χούντα (1967), που θα το βάλει στο γύψο καταργώντας πολιτικές και συνδικαλιστικές ελευθερίες. Διατάσσεται η διάλυση 280 περίπου φοιτητικών συλλόγων, σωματείων και οργανώσεων, ανάμεσά τους και της Ε.Φ.Ε.Ε. Ξεκινά όργιο καταστολής και εξαπολύεται ανθρωποκτονητικό από την ασφάλεια και την παρακρατική ΕΚΟΦ, με φακέλωμα φοιτητών, φυλακές, βασανιστήρια και εξορίες. Η χούντα δε αφήνει κανένα «όπλο» στα χέρια των φοιτητών. Διορίζει δικά της ΔΣ και τη χουντική Ε.Φ.Ε.Ε. Οι φοιτητικές εκλογές επιτρέπονται μόνο με παρουσία δικαστικών αντιπροσώπων ενώ προβλέπεται επιστράτευση των φοιτητών που συμμετέχουν σε κινητοποιήσεις.

Παρ' όλα αυτά, οι πρώτες αντιστάσεις δε θα αργήσουν να φανούν. Με αφορμή το αίτημα για ελεύθερες εκλογές, το φοιτητικό κίνημα βρίσκει τον τρόπο και συγκροτείται. Πραγματοποιούνται μαζικές γενικές συνελεύσεις, όπου εκφράζεται η αντιπαράθεση ανάμεσα στις διαφορετικές πολιτικές κατευθύνσεις που υπήρχαν στο κίνημα. Χαρακτηριστική η στάση της ΚΝΕ, που εκμεταλλευόμενη το όνομα της Ε.Φ.Ε.Ε. συγκροτεί την αντιΕΦΕΕ και μαζί με τον Ρήγα Φεραίο συμμετέχουν στις ελεγχόμενες από τη χούντα φοιτητικές εκλογές (Νοέμβρης 1972), τη στιγμή που η μεγαλύτερη μάζα των φοιτητών απέχει και ζητά ελεύθερες εκλογές και απομάκρυνση των διορισμένων διοικήσεων. Παράλληλα, προσπαθούν να δώσουν στον αγώνα μόνο φοιτητικά και αντιχουντικά χαρακτηριστικά, θεωρώντας τα αιτήματα για ανεξαρτησία και λαοκρατία προωθημένα και την κατάληψη του Πολυτεχνείου απρογραμμάτιστη ενέργεια. Η αναβαθμισμένη όμως πολιτικοποίηση του φοιτητικού κινήματος, αποτυπώνεται μέσα στις γενικές συνελεύσεις και στις αποφάσεις τους. Έτσι, η αντιιμπεριαλιστική και αντιφασιστική κατεύθυνση αγκαλιάστηκαν όχι μόνο από τους φοιτητές, αλλά και από ολόκληρο τον λαό, που ξεχύθηκε στους δρόμους, γράφοντας τη δική του ιστορία.

Με τη Μεταπολίτευση, το φοιτητικό κίνημα βγαίνει δυναμωμένο από τη σύγκρουση με τη δικτατορία και διατηρεί τη μαχητικότητά του. Η εμπειρία των αγώνων του προσδίδει οξυμένη πολιτική συγκρότηση και λειτουργεί καταλυτικά στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας του. Οι φοιτητικοί αγώνες έχουν έντονο αντιιμπεριαλιστικό- αντιαμερικάνικο χαρακτήρα, εναντιώνονται στην τούρκικη εισβολή στην Κύπρο, στις νατοϊκές βάσεις, ενώ έχουν αντιφασιστικό περιεχόμενο ενάντια στην καραμανλική δεξιά και τα υπολείμματα της χούντας στα πανεπιστήμια.

Το φοιτητικό κίνημα βγαίνοντας από τη δικτατορία δεν έχει συγκροτημένη οργανωτική μορφή, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια. Προκύπτει επιτακτικά η αναγκαιότητα συγκρότησης των συνδικαλιστικών οργάνων του για την προώθηση της πάλης του. Ο αγώνας για ελεύθερες εκλογές -και μέσω αυτών για συγκρότηση φοιτητικών συλλόγων με εκφραστές τους τα διοικητικά συμβούλια- αποτέλεσε πρόταγμα και συνδέθηκε με το αίτημα της αποχουνοποίησης. Παράλληλα, τίθεται η αναγκαιότητα ανασύστασης της Ε.Φ.Ε.Ε., που πραγματοποιείται με το 8ο Πανσπουδαστικό Συνέδριο (Μάης 1975). Η ανασύσταση των συλλόγων και της Ε.Φ.Ε.Ε. παίρνει κεντρική πολιτική διάσταση, καθώς είναι το μόνο -τότε- δημοκρατικό, μαζικό, πανελλαδικό συνδικάτο. Αντιθέτως, η ΓΣΕΕ, πχ, έχει ακόμη διορισμένη από τη χούντα διοίκηση. Στο καταστατικό της Ε.Φ.Ε.Ε. αποτυπώνεται η πολιτική ωρίμανση του φοιτητικού κινήματος και αντανάκλονται τα ιδεολογικοπολιτικά του κεκτημένα με προωθημένες θέσεις για εθνική ανεξαρτησία, λαϊκή κυριαρχία, δημοκρατία. Σχετικά με τη λειτουργία των συλλόγων, κατοχυρώνει την ανεξαρτησία από το κράτος και την απαγόρευση της φασιστικής δράσης στις σχολές.

Οι φοιτητικοί σύλλογοι και η Ε.Φ.Ε.Ε. συγκροτήθηκαν ως προϊόν ανάγκης του διεκδικητικού φοιτητικού κινήματος και όχι σαν παραχώρηση του αστικοδημοκρατικού συστήματος. Ωστόσο, ήδη στο 1ο μεταδικτατορικό συνέδριο της Ε.Φ.Ε.Ε. αλλά και στα επόμενα, αποτυπώνεται η κυριαρχία της

ρεφορμιστικής αριστεράς (ΚΝΕ) και της ΠΑΣΠ και η συμβιβαστική γραμμή τους εντός του κινήματος, που θέτει εμπόδια στην ανάπτυξή του. Έκφραση της γραμμής υποταγής της πλειοψηφίας της Ε.Φ.Ε.Ε. είναι ο συμβιβασμός της με τη απαγόρευση της πορείας του Πολυτεχνείου μέχρι την αμερικάνικη πρεσβεία το 1976 και η αναβολή, με απόφαση της Ε.Φ.Ε.Ε., του εορτασμού του Πολυτεχνείου το 1977 λόγω εκλογών (τότε οι συγκεντρωμένοι φοιτητές φώναζαν το σύνθημα «πουλημένη Ε.Φ.Ε.Ε.»). Η διάσταση διαθέσεων των φοιτητικών μαζών και της ρεφορμιστικής ηγεσίας της Ε.Φ.Ε.Ε. είναι εμφανής. Εμφανή είναι και τα σημάδια κάμψης του κινήματος, που δεν μπορεί να συγκρουστεί σθεναρά με τον ρεφορμισμό και με την κυβέρνηση, σε μια περίοδο που εξελίσσεται επίθεση στην εκπαίδευση συνοδευόμενη από έντονη καταστολή.

Παρόλα αυτά, το φοιτητικό κίνημα εξακολουθεί να αποτελεί εφιάλτη για την κυβέρνηση και την επίθεση που θέλει να εξαπολύσει, έχοντας και την εμπειρία του νομοσχεδίου για τον συνδικαλισμό (Ιούλης 1975), που αναγκάστηκε να αποσύρει μετά από μαζικές διαδηλώσεις. Έτσι, πετάει το τυράκι των τριμερών, πρόδρομου θεσμού της σημερινής συνδιοίκησης, που βρίσκει ευήκοα ώτα στις ρεφορμιστικές δυνάμεις. Η κυβέρνηση πετυχαίνει έτσι τον σκοπό της, αφενός να προσδώσει τις ρεφορμιστικές δυνάμεις στην πολιτική της, αφετέρου να επιβάλει χωρίς αντίδραση έναν ελεγχόμενο κρατικό συνδικαλισμό. Οι τριμερείς εντάσσονται στο πλαίσιο του «εκσυγχρονισμού» που διακηρύττει η κυβέρνηση, βάσει του οποίου επιβάλλει πειθαρχικά, καταργεί το Άσυλο, επαναφέρει τους φασίστες καθηγητές, εντατικοποιεί τις σπουδές. Οι φοιτητές ξεκινούν κινητοποιήσεις ενώ οι ρεφορμιστές ψελλίζουν για «διαρθρωτικές αλλαγές».

Τον Αύγουστο του 1978 ψηφίζεται αιφνιδιαστικά ο νόμος 815. Με την έναρξη της ακαδημαϊκής χρονιάς αρχίζουν μαζικές κινητοποιήσεις και καταλήψεις. Το κράτος επιτίθεται λυσσαλέα. Αγώνες ξεκινούν από τα κάτω, μέσα από γενικές συνελεύσεις, παρακάμπτοντας την Ε.Φ.Ε.Ε. και τα ΔΣ, που λειτουργούσαν ερήμην των φοιτητικών μαζών. ΠΑΣΠ και ΚΝΕ εναντιώνονται στους αγώνες και η Ε.Φ.Ε.Ε. αποκηρύσσει τις καταλήψεις. Οι ρεφορμιστικές δυνάμεις, για να αντιταχθούν στις αποφάσεις των ΓΣ και των μορφών πάλης που συγκροτούν οι φοιτητές, δημιουργούν ψευτοδιλήμματα «υπέρ ή κατά των οργάνων», αγιοποιώντας τα ΔΣ και την Ε.Φ.Ε.Ε., για να υπεκφύγουν από το πραγματικό δίλημμα «προώθηση ή όχι του αγώνα». Σε συνθήκες που τα ΔΣ είναι μπλοκαρισμένα, οι φοιτητές βρίσκουν παράλληλες μορφές οργάνωσης, τις συντονιστικές επιτροπές κατάληψης, προκειμένου να υλοποιηθούν οι αγωνιστικές διαθέσεις. Οι μαζικοί αγώνες και οι καταλήψεις διαρκούν μέχρι τα τέλη του '79, νικούν, και η κυβέρνηση ανακαλεί τον ν. 815 (Γενάρης 1980). Στο τέλος της ίδιας χρονιάς δολοφονούνται οι Ι. Κουμής και Στ. Κανελλοπούλου στην απαγορευμένη πορεία του Πολυτεχνείου προς την πρεσβεία. Η αιματοβαμμένη πορεία γίνεται με πρωτοβουλία της μειοψηφίας της Ε.Φ.Ε.Ε. (ΠΠΣΠ, ΑΑΣΠΕ, Β' ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ, ΚΚΕ εσ.).

Την περίοδο των καταλήψεων αναδείχθηκε η γραφειοκρατικοποίηση και η αποστέωση της Ε.Φ.Ε.Ε., που καλλιέργησε ο ρεφορμισμός το προηγούμενο διάστημα και, συνακόλουθα, το ξέφτισμα του κύρους της στις φοιτητικές μάζες. Το αντιοργανωτικό κλίμα ενισχύουν και οι Συσπειρώσεις, που οπορουνίστικα μιλούν για κατάργηση των ΔΣ και λειτουργία μόνο συντονιστικών επιτροπών. Παρ' ότι η απόσυρση του νόμου αποτέλεσε τεράστια νίκη, η διαφαινόμενη εφεδρεία της λύσης ΠΑΣΟΚ δεν είχε παιχτεί ακόμα. Σε συνδυασμό με την αμφισβήτηση των οργάνων, λόγω εκφυλισμού τους από τη ρεφορμιστική κυριαρχία, το κίνημα οδηγείται σε μια μακρά περίοδο υποχώρησης.

Το ΠΑΣΟΚ ως κυβέρνηση θεσμοθετεί τον νόμο πλαίσιο (ν. 1268/1982), παίζοντας χωρίς αντίπαλο. Η «αλλαγή» του ΠΑΣΟΚ, που σιγοντάρεται από το ρεφορμισμό, απονεκρώνει το κίνημα. Ο αντιδραστικός νόμος ψηφίζεται κατόπιν συνδιαμόρφωσης κάποιων διατάξεων από την ίδια την Ε.Φ.Ε.Ε., που βγάζει αποφάσεις υπέρ του, επειδή θεσμοθετείται η πολυπόθητη συνδιοίκηση. Η πολιτική και οργανωτική αποσύνθεση φαίνεται και στο 11ο Συνέδριο της Ε.Φ.Ε.Ε. (1982), που δεν καταφέρνει να ψηφίσει ούτε ένα τυπικό πρόγραμμα δράσης. Η κατάρριψη του φιλολαϊκού προφίλ του ΠΑΣΟΚ, με αποκορύφωμα τη δολοφονία Καλτεζά (1985), δημιουργεί τις πρώτες αντιδράσεις. Τον Οκτώβριο του 1987 γίνονται μαζικές συνελεύσεις και καταλήψεις ενάντια στον ψηφισμένο νόμο που κατακτούν κάποιες επιμέρους νίκες. Κινητοποιήσεις που όμως δεν είχαν τη δυναμική και τη συγκρότηση του '78-'79.

Στις αρχές του 1990, με τη ΝΔ στην εξουσία και το βάρος των καταρρεύσεων στις πρώην σοσιαλιστικές χώρες να πλήττουν την αριστερά και το κίνημα, ψηφίζεται νέος νόμος για την παιδεία. Στο στόχαστρο πάλι το Άσυλο και αιχμή η επετηρίδα των καθηγητών. Ξεσπούν μαζικές συνελεύσεις, καταλήψεις σχολών και σχολείων, καθώς οι φοιτητικοί αγώνες συναντιούνται με των καθηγητών και των μαθητών. Το σύστημα χτυπά με βία τις σχολικές καταλήψεις, που συνεχίζονται και μέσα στις διακοπές. Τα ΜΑΤ και τραμπούκι-

κες ομάδες της ΟΝΝΕΔ προσπαθούν να τις σπάσουν. Σε τραμπούκικη επίθεση σε σχολική κατάληψη στην Πάτρα, δολοφονείται ο Ν. Τεμπονέρας. Στην κηδεία του οι μαζικές διαδηλώσεις γίνονται υπό καθεστώς καταστολής. Ο Κοντογιαννόπουλος αναγκάζεται σε παραίτηση και τα μέτρα αποσύρονται. Το φοιτητικό και λαϊκό κίνημα πετυχαίνουν ακόμα μια νίκη, που όμως δεν μπορεί να ανατρέψει τη φάση αποσυγκρότησης. Το τελευταίο Συνέδριο της Ε.Φ.Ε.Ε. (1995) γίνεται σε πλήρη αποσύνθεση. Καταλήγει σε παζάρι εδρών, σφραγίζοντας τη μακρά πορεία της ΕΦΕΕ και εγκαινιάζοντας την περίοδο ανυπαρξίας της.

Τελευταίο νικηφόρο φοιτητικό κίνημα είναι αυτό του 2006-2007 ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16. Είναι το τελευταίο δείγμα μαζικής λειτουργίας των συλλόγων σε ρόλο διοργανωτή της πάλης των φοιτητών, καθώς στα μετέπειτα ξεσπάσματα (Δεκέμβρης 2008, 2010-2012, νόμος Διαμαντοπούλου 2011) κυριαρχεί το αυθόρμητο και η κίνηση μέσω πολιτικών σχηματισμών.

Σήμερα, η μακρόχρονη πολιτική αποσυγκρότηση του φοιτητικού κινήματος αποτυπώνεται μέσα στις συλλογικές διαδικασίες. Στο έδαφος αυτής της αποσυγκρότησης και υπό το βάρος μιας οξυμένης επίθεσης απέναντι στα φοιτητικά δικαιώματα, θα πραγματοποιηθούν φέτος οι φοιτητικές εκλογές, που τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζονται από ολοένα και υψηλότερα ποσοστά αποχής. Ακόμα όμως και σε περιόδους όπως η σημερινή, το φοιτητικό κίνημα πρέπει να δώσει την πολιτική μάχη, να ανασυγκροτήσει τα συλλογικά του όργανα, όπως έκανε καθ' όλη τη διάρκεια της ύπαρξής του. Απέναντι στην πολιτική του συστήματος που μας θέλει μόνους και υποταγμένους στις ορέξεις του, προτάσσουμε τη συλλογική και οργανωμένη πάλη. Απέναντι στη λογική της συνδιαλλαγής και της συνδιαχείρισης, προτάσσουμε την κατεύθυνση της αντίστασης και διεκδίκησης. Απέναντι στον πόλεμο και την εκμετάλλευση, προτάσσουμε την αντιιμπεριαλιστική, αντικαπιταλιστική πάλη. Αυτή την κατεύθυνση ενισχύουμε και στις φοιτητικές εκλογές.

Υπερασπιζόμαστε και συμμετέχουμε στις συλλογικές διαδικασίες!

Στηρίζουμε – Ψηφίζουμε Αγωνιστικές Κινήσεις!

«Νέο» φοιτητικό ρεύμα στα ΑΕΙ, που κάτι «παλιό» θυμίζει

Ιάσων Γραβάνης-Αποστολόπουλος,
Ιατρική Θεσσαλονίκης

Τα τελευταία χρόνια, βγαίνουν στην επιφάνεια συχνά-πυκνά φοιτητικές ομάδες, δεξιές και «προοδευτικές», που φοράνε τον μανδύα του «ανεξάρτητου». Αυτό φρόντισε να μας πληροφορήσει και η «Καθημερινή» σε σχετικό άρθρο της.

Είναι ξεκάθαρο ότι «ανεξάρτητες» απόψεις δεν υπάρχουν. Άλλωστε, από ποιον είναι ανεξάρτητες; Οι πολιτικές απόψεις που υπάρχουν και κατατίθενται στο φοιτητικό σώμα, είτε αυτές εκφράζονται οργανωμένα από παρατάξεις, σχήματα, ομάδες κ.λπ. είτε από κάποιον ανένταχτο φοιτητή, προσπαθούν να ερμηνεύουν την πραγματικότητα, μέσα από διαφορετική οπτική η καθεμία, και θέτουν κατευθύνσεις στον φοιτητόκοσμο. Η κριτική, επομένως, που τους γίνεται είναι πρώτη και κύρια πολιτική, με βάση το αν και πόσο προωθούν την ανάπτυξη της πάλης των φοιτητών και την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους.

Δεν μπορεί, όμως, να μην επισημανθεί το γεγονός πως όλες οι «ανεξάρτητες» φωνές μοιράζονται κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους: την εναντίωσή τους στα κόμματα και τις παρατάξεις, την απόρριψη του λεγόμενου «παραδοσιακού» συνδικαλισμού στις σχολές. Τέτοιες απόψεις χρόνια το σύστημα προωθεί στην κοινωνία συνολικά, με στόχο να χτυπήσει την οργάνωση του λαού και τη συλλογική δράση. Αποθεώνει τον ατομικό δρόμο σαν λύση για τα κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο λαός, ενώ το ίδιο, από την άλλη, θωρακίζεται και οργανώνεται για να επιτεθεί στα δικαιώματά του. Για να το κάνει αυτό, βρίσκει εύφορο έδαφος στην αποσυγκρότηση της εργατικής τάξης και την ήττα του επαναστατικού λαϊκού κινήματος.

μέσα από αιματοβαμμένους αγώνες. Οι Σύλλογοι και οι Συνελεύσεις αποτελούν τα όργανα που έχουν οι φοιτητές για να εξασφαλίσουν δημοκρατική και ισότιμη συμμετοχή σε συζήτηση, να λάβουν συλλογικές αποφάσεις κατά πλειοψηφία και να μπουν σε κίνηση.

Δεν είναι τυχαίο, μάλιστα, ότι οι φωνές περί «ανεξαρτησίας» και παρωχημένων διαδικασιών ακούγονται και από τις μεγαλύτερες συστημικές παρατάξεις, τις ΔΑΠ-ΠΑΣΠ. Καθοριστική, ωστόσο, στην εδραίωση του κλίματος αποπολιτικοποίησης είναι η κριτική της συμμετοχής σε παρατάξεις και συλλογικότητες από δυνάμεις της Αριστεράς (ΕΑΑΚ), που καταλήγουν να αναπαράγουν όλη τη συστημική επιχειρηματολογία. Τονίζουν με κάθε ευκαιρία πόσο «ανεξάρτητα», «ακομμάτιστα» και «ενάντια στην παραταξιοποίηση» είναι, συμβάλλοντας με τη σειρά τους στη μετατόπιση του πολιτικού κλίματος πιο δεξιά. Σε αυτήν, εξάλλου, συμβάλλει διαχρονικά ο α/α χώρος, που δεν κρύβει την έχθρα του απέναντι στην οργάνωση, την αποθέωσή του στην «ατομικότητα» και την υποτίμησή του απέναντι στους φοιτητές, που «δεν καταλαβαίνουν τι γίνεται».

Οι πρόσφατες εμφανίσεις «ανεξάρτητων» φοιτητών αποδεικνύουν ακριβώς σε ποια κατεύθυνση κινούνται. Έτσι, στο επίμαχο ζήτημα του Ασύλου, που χτυπιέται ευθέως από τον νόμο Γαβρόγλου, χαρακτηριστική υπήρξε η επιστολή των 400+ φοιτητών του Πολυτεχνείου ΑΠΘ. Σε αυτήν ζητούν από τους αρμόδιους φορείς (Πρυτανεία, Πολιτεία) να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της διακίνησης ναρκωτικών στον χώρο του πανεπιστημίου. Πρόκειται για την επιστολή που χρησιμοποίησε η Πρυτανεία του ΑΠΘ για να φέρει την αστυνομία στο πανεπιστήμιο, πιστή μάλιστα στο γράμμα του νόμου Γαβρόγλου. Η σιωπή των εν λόγω φοιτητών ως προς το Άσυλο και τις συνέπειες της κρατικής παρέμβασης, ενδεικτική μεν της κινηματικής αποσυγκρότησης, συνδράμει, δε, στην επιχείρηση κυβέρνησης-Πρυτανείας να το καταργήσουν μια και καλή. Παρόμοια μεθοδεύεται και το χτύπημα του Ασύλου στην Αθήνα, όπου η Ανεξάρτητη Φοιτητική Κίνηση, «ανεξάρτητη» ομάδα της Νομικής ΕΚΠΑ, με τις συχνές τοποθετήσεις της για ανάγκη εισαγγελικής παρέμβασης προς αντιμετώπιση της διακίνησης ναρκωτικών έξω από τη σχολή, έχει δώσει ισχυρά πατήματα παραβίασης του Ασύλου.

Στην ίδια ρότα βρίσκονται και πολλές φοιτητικές κινήσεις στις οδοντιατρικές σχολές της χώρας. Με επιστολή 300+ φοιτητών της Οδοντιατρικής Αθήνας, αναδεικνύεται πως το δίκαιο αίτημα εκατοντάδων φοιτητών να μη χάσουν το εξάμηνο (λόγω κινητοποιήσεων των καθηγητών) δεν μπορούν να το εξασφαλίσουν καθηγητές και υπουρ-

γείο αλλά οι ίδιοι οι φοιτητές με την πάλη τους. Η αδιέξοδη λογική της «επιστολής» είναι αντίθετη με τη γραμμή της διεκδίκησης που πρέπει οι φοιτητές να ακολουθήσουν. Η γραμμή αυτή προϋποθέτει τη σύγκρουση με το καθηγητικό κατεστημένο, που, σε ευθεία σύμπλευση με το υπουργείο, προωθεί διαχρονικά ταξικούς φραγμούς και εντατικοποίηση. Οι φοιτητές όχι μόνο πρέπει να ξεφύγουν από την αδιέξοδη διαμαρτυρία με επιστολή αλλά οφείλουν να βαδίσουν τον απαιτητικό δρόμο της οργάνωσης και της πάλης, μέσα από το ζωντάνεμα των Γενικών τους Συνελεύσεων. Να διεκδικήσουν το εξάμηνο, κόντρα στη «νομοτέλεια» των υποχρεωτικών 13 εβδομάδων διδασκαλίας, σαν προϋπόθεση για να πραγματοποιηθεί η εξεταστική.

Φυσικά, είναι κατανοητός και υπαρκτός ο προβληματισμός, το άγχος και η αγωνία μεγάλης μερίδας φοιτητών για τα παραπάνω προβλήματα. Τα προβλήματα αυτά είναι πραγματικά. Αυτό, ωστόσο, επ' ουδενί δεν σημαίνει ότι δικαιώνονται οι «ανεξάρτητοι» με τις προτάσεις τους. Αντίθετα, η εμπιστοσύνη που τους δείχνει μερίδα του φοιτητόκοσμου φανερώνει τις ελλείψεις και την αδυναμία της Αριστεράς να δώσει απαντήσεις, στη βάση της αποσυγκρότησης του φοιτητικού κινήματος και της αστικής-ρεφορμιστικής κυριαρχίας.

Υπάρχει όμως και η άλλη άποψη στο φοιτητικό κίνημα. Αυτή που πολιτικά προτάσσει την αντίσταση στην επίθεση του συστήματος, σε αντικαπιταλιστική-αντιιμπεριαλιστική-αντισυνδικαλιστική κατεύθυνση. Αυτή που όχι μόνο δεν ξορκίζει την οργανωμένη πάλη αλλά παλεύει να αναδείξει την αναγκαιότητά της για την αποτελεσματικότητα των αγώνων. Που θεωρεί απαραίτητη την ύπαρξη και λειτουργία των φοιτητικών συλλόγων για την ανασυγκρότηση του φοιτητικού κινήματος. Η ανασυγκρότηση αυτή θα είναι πρώτη και κύρια πολιτική. Γι' αυτό και η αντιπαράθεση με τους κάθε λογής «ανεξάρτητους» πρέπει πρωταρχικά να γίνεται στις πολιτικές θέσεις που εκφράζουν.

Ακόμα και σε αυτές τις δύσκολες εποχές, του δυσμενούς συσχετισμού, της αδράνειας και της ακινησίας η πολιτική πρόταση των Αγωνιστικών Κινήσεων έχει να προσφέρει. Αυτό φαίνεται από την καθημερινή παρέμβαση τους στις σχολές, ενάντια στον εικονικό συνδικαλισμό, από την υπεράσπιση των ζωντανών δημοκρατικών διαδικασιών στο κίνημα, από τις πολλές πρωτοβουλίες κοινής δράσης, με τη δημοκρατική και ισότιμη συμμετοχή ανένταχτων αγωνιστών και πολιτικών δυνάμεων, με την ενότητα και πάλη των απόψεων, με την παρουσία στους φοιτητικούς και νεολαϊστικούς αγώνες που ξεσπούν.

Ας περιοριστούμε, όμως, στο φοιτητικό πεδίο... Η παραπάνω λογική δεν περιορίζεται μόνο στην εναντίωση στα κόμματα αλλά συνήθως προχωράει περισσότερο, βάλλοντας τις «παρωχημένες» Γενικές Συνελεύσεις και τους «απαρχαιωμένους» Φοιτητικούς Συλλόγους. Αυτά, όπως λέγεται, υπάρχουν για να εξυπηρετούν τα μικροπολιτικά συμφέροντα των φοιτητικών παρατάξεων. Ουσιαστικά, οι «ανεξάρτητες» φωνές στρέφονται κατά των μέσων πάλης που διαθέτουν οι φοιτητές, των οργάνων τους, που καθιερώθηκαν

Περί «εξόδου» ο λόγος...

Ελένη Φωτοπούλου-Κανδηλιώτη,
Φυσικό Πάτρας
Φωτεινή Ψύχα,
ΗΜΤΥ Πάτρας

Έναν χρόνο μετά το 3ο μνημόνιο της «πολλά υποσχόμενης» συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, ο λαός βιώνει τις συνέπειες του ασφαλιστικού, το περαιτέρω πετσόκομμα μισθών και συντάξεων, την όλο κι αυξανόμενη ανεργία, συνολικά την επίθεση σε δικαιώματα και κατακτήσεις (πλειστηριασμοί πρώτης κατοικίας, εργατικά ατυχήματα, απολύσεις εγκύων). Ειδικότερα, η νεολαία, αντιμέτωπη με τους συνεχώς αυξανόμενους ταξικούς φραγμούς στην εκπαίδευση και την εντατικοποίηση των σπουδών της, αναγκάζεται να εργαστεί σε περιστασιακές θέσεις, σεζόν, με ελαστικά ωράρια και χωρίς εργασιακά δικαιώματα. Σ' αυτά έρχεται να προστεθεί κι ο νέος συνδικαλιστικός νόμος για πλήρη απελευθέρωση των μαζικών απολύσεων, απαγόρευση του δικαιώματος των εργαζομένων στην απεργία, την κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων, την περαιτέρω μείωση του κατώτατου μισθού και των συντάξεων.

Παρ' όλα αυτά, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ προσπαθεί να μας καθησυχάσει για το μέλλον, μέσα από δηλώσεις για «έξοδο από την κρίση και τα μνημόνια» τον Αύγουστο του 2018. «Σε λίγους μήνες, το καλοκαίρι, βγαίνουμε και τυπικά, καθαρά και οριστικά από τα μνημόνια που μας ταλαιπώρησαν οκτώ χρόνια» δηλώνει ο πρωθυπουργός. Μας διαβεβαιώνει πως η «τιτάνια προσπάθεια λαού και κυβέρνησης δικαιώνεται», τώρα που «η οικονομία υπεραποδίδει και οι στόχοι του προγράμματος έχουν επιτευχθεί», προβάλλοντας τους στόχους της αστικής τάξης σαν στόχους όλης της κοινωνίας. Το success story της κυβέρνησης μιλάει για ανάπτυξη της χώρας και μάλιστα μια ανάπτυξη, που, όπως λέει, δεν θα ισοπεδώνει τις εργασιακές σχέσεις, δεν θα διαλύει το κοινωνικό κράτος αλλά θα σέβεται το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους...

Όλες αυτές οι δηλώσεις έχουν ως στόχο στην πραγματικότητα να εξαπατήσουν τον λαό. Τόσο η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ όσο και οι προηγούμενες έχουν ψηφίσει νόμο για τη δημοσιονομική διαχείριση και εποπτεία, καθώς και νόμο με διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Δηλαδή ρυθμίσεις που έχουν δεσμεύσει τον λαό και τη χώρα υπό αυστηρή εποπτεία και νέα μέτρα και μετά τον Αύγουστο του 2018, κι ας λήγει τότε τυπικά το 3ο Μνημόνιο. Συγκεκριμένα, με βάση άρθρο του κανονισμού του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, «τα κράτη-μέλη παραμένουν υπό την εποπτεία του συμβουλίου μετά τη λήξη του προγράμματος εφόσον δεν έχει εξοφληθεί το 75% της χρηματοδοτικής συνδρομής», ενώ το αρμόδιο συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να παρατείνει την περίοδο εποπτείας «σε περίπτωση κινδύνου δημοσιονομικής βιωσιμότητας του κράτους-μέλους». Επιπρόσθετα, «το κράτος-μέλος υπό εποπτεία πρέπει να βρίσκεται σε συνεχή συνεννόηση με την αρμόδια Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα», προκειμένου να εκτιμάται η οικονομική, δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική του κατάσταση, και εφόσον χρειάζεται να επιβάλλονται «διορθωτικά» μέτρα.

Οι παραπάνω, βέβαια, τυπικές δεσμεύσεις έχουν ισχυρή πολιτική βάση: α. τον στρατηγικό χαρακτήρα της επίθεσης του κεφαλαίου, β. την οπισθοχώρηση του εργατικού-λαϊκού κινήματος, γ. την εξάρτηση της χώρας μας από ΗΠΑ-ΕΕ. Ας εξηγηθούμε.

Η επίθεση του συστήματος «δεν έχει πάτο», ακριβώς γιατί αποτελεί μια στρατηγικού χαρακτήρα επίθεση απέναντι στους εργαζόμενους και τη νεολαία, που δε μένει στα όρια της χώρας μας ούτε ξεκινάει από το 2009. Αντίθετα, με την κατάρρευση των πρώην σοσιαλιστικών χωρών και την ήττα του εργατικού-λαϊκού κινήματος, στρατηγικός στόχος του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος παγκόσμια είναι να σβήσει, τόσο από τη συλλογική μνήμη όσο και σε υλικό επίπεδο δικαιωμάτων, ότι ένας άλλος κόσμος, που δε στηριζόταν στην εκμετάλλευση, όχι μόνο υπήρξε αλλά αποτέλεσε το «αντίπαλο δέος» για το σύστημα ενώ η προοπτική του το απειλεί μέχρι

σήμερα. Εγκαινιάστηκε, έτσι, μια νέα περίοδος επίθεσης απέναντι στους λαούς και την εργατική τάξη. Μάλιστα, το ξέσπασμα της δομικής κρίσης του συστήματος ενέτεινε την επίθεση αυτή, η οποία, όσο το κίνημα δεν ανασυγκροτείται, θα εντείνεται συνεχώς, σε οικονομικό, πολιτικό και ιδεολογικό επίπεδο, για να τσακίσει κάθε κατάκτηση και να πείσει για την παντοδυναμία του συστήματος.

Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, που από το 2009 και μετά χρησιμοποιήθηκε ως ο αδύνατος κρίκος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δοκιμάζεται η τάση των ιμπεριαλιστών να κλιμακώνουν την καταλήστευση των εξαρτημένων χωρών, στα πλαίσια του ενδοϊμπεριαλιστικού τους ανταγωνισμού, αλλά και προς ανάκαμψη, σε έναν βαθμό, των ποσοστών κερδοφορίας τους. Συγκεκριμένα, οι ΗΠΑ αυξάνουν τις πιέσεις απέναντι στους Ευρωπαίους ιμπεριαλιστές (Γερμανία), ώστε να αναλάβουν μικρότερο μέρος της «χασούρας» από την παγκόσμια κρίση. Σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο, το ντόπιο κεφάλαιο είδε στην πολιτική των μνημονίων μια σειρά αντεργατικών-αντιλαϊκών μέτρων που το ίδιο ήθελε να περάσει από καιρό. Αυτό κάνει μέχρι σήμερα, και πραγματικά αναρωτιόμαστε γιατί να σταματήσει... τον ερχόμενο Αύγουστο. Πόσο μάλλον όταν, πίσω από τις εξαγγελίες για «ανάπτυξη», βρίσκεται ο στόχος για αναβάθμιση της θέσης του στην περιοχή, αντάλλαγμα που προσδοκά να λάβει λόγω της πιστής υπηρετήσης των αμερικάνικων συμφερόντων σε αυτή.

Εν τέλει, το αφήγημα της κυβέρνησης για «τέλος της μνημονιακής εποχής» δεν είναι παρά ένας τρόπος καθησυχασμού του λαού και της νεολαίας, που τόσα χρόνια ασφυκτιούν από την αντιλαϊκή πολιτική. Τρόικα και κυβέρνηση, άλλωστε, γνωρίζουν ότι θα συνεχίσουν να επιβάλλουν βάρβαρα μέτρα, άρα να εντείνουν τη λαϊκή αγανάκτηση. Στο ενδεχόμενο, λοιπόν, να βρει αυτή κινηματική διέξοδο, το αφήγημα επιχειρεί να λειτουργήσει κατασταλτικά. Παράλληλα, ο ΣΥΡΙΖΑ γνωρίζει το «ατού» που τον ανέδειξε σε κυβερνητική δύναμη και το οποίο συνεχίζει να διατηρεί: τη δυνατότητά του να κρατάει τις λαϊκές μάζες στο περιθώριο, πλέον έχοντας μάλιστα ψηφίσει περισσότερα μέτρα από όλες τις προηγούμενες μνημονιακές κυβερνήσεις μαζί. Σε αυτά τα πλαίσια, επενδύει στο φιλολαϊκό προφίλ του και στην «τρισεχιρότερη» εναλλακτική (ΝΔ), τάζει όχι μόνο «εξόδους» αλλά και την «πιο απτή» επαναφορά του κατώτατου μισθού. Με άλλα λόγια, ζεσταίνει κι άλλο την κυβερνητική του θέση πλάσaronτας τις «επιτυχίες» του στους ιμπεριαλιστές και τα ντόπια αστικά κέντρα.

Επιπλέον, η ίδια η πραγματικότητα είναι αποκαλυπτική. Ο νέος συνδικαλιστικός νόμος και το πλήθος των πρόσφατων εργατικών ατυχημάτων καταρρίπτουν το επιχείρημα περί «ανάπτυξης με σεβασμό στις εργασιακές σχέσεις». Ενώ η πώληση του ΟΛΘ, των περιφερειακών αεροδρομίων, του ελληνικού κ.λπ., έργα όπως η εκτροπή του Αχελώου και οι έρευνες για πετρέλαιο στην Ήπειρο δείχνουν ότι όχι μόνο η ανάπτυξή τους δεν σέβεται το περιβάλλον αλλά αντιθέτως στηρίζεται πάνω στην καταστροφή του.

Αυτό που δεν μας λένε, λοιπόν, είναι πως μεταμνημονιακή περίοδος, ακόμα και αν κηρυχθεί τυπικά, δεν θα χαρακτηρίζεται από «έξοδο από τη μνημονιακή πολιτική» αλλά από τη συνέχισή της μέσω της εποπτείας, καθώς και της εφαρμογής όλων των νόμων που έχουν ψηφιστεί τα τελευταία χρόνια και έχουν φέρει τον λαό σε κατάσταση εξαθλίωσης και λιτότητας. Της όλο και βαθύτερης, δηλαδή, εξάρτησης της χώρας μας από τους ξένους ιμπεριαλιστές και της συνέχισης της επίθεσης στα δικαιώματά μας.

Η μοναδική απάντηση απέναντι στη βάρβαρη πολιτική του συστήματος είναι η αναμέτρηση με αυτό. Η αντίσταση στην πολιτική που θέλει να δεχθούμε το σύστημα σαν μονόδρομο, η διεκδίκηση όσων με αγώνες και αίμα έχουν κατακτηθεί στο παρελθόν, και τώρα καταργούνται υπό το βάρος του αρνητικού για το κίνημα συσχετισμού.

Φασιστικοποίηση και απάντηση του κινήματος

Τάσος Μπαϊρακτάρης,
ΗΜΜΥ Ξάνθης

Τι είναι η Φασιστικοποίηση;

Η κρίση του καπιταλιστικού συστήματος, το οποίο βρίσκεται στο ιμπεριαλιστικό του στάδιο, έχει εντείνει με τον πιο βάρβαρο τρόπο την ακατάσχετη τάση του κεφαλαίου να επιτίθεται στους λαούς του κόσμου. Από τους πολέμους και τις βόμβες μέχρι τα μνημόνια και την καταστολή, πηγή αυτών των εξελίξεων είναι οι προσπάθειες του συστήματος να πάρει μια ιστορική ρεβάνς έναντι των λαών. Υπάρχει, βέβαια, μια συνεχής αλληλοτροφοδότηση μεταξύ της αδυναμίας των λαών να πάρουν την ζωή στα χέρια τους και της έμφυτης τάσης του συστήματος να καταπιέζει και να καταστρέφει.

Στα πλαίσια αυτής της κατάστασης, έχουμε γίνει, τα τελευταία χρόνια, μάρτυρες της έντασης της κρατικής καταστολής, του καθεστώτος αστυνομοκρατίας, των παρακολουθήσεων και του «φακελώματος» αγωνιστών. Παράλληλα, οργιάζει η προπαγάνδα των ΜΜΕ έναντι σε κάθε τι αριστερό-κομμουνιστικό-προοδευτικό ενώ η Χρυσή Αυγή, που φάνηκε ότι αποτελεί, εκλογικά αλλά και στην πράξη, ένα χρήσιμο εργαλείο στο οπλοστάσιο του συστήματος, εδραιώνεται. Επίσης, διώκεται και ποινικοποιείται η ελευθερία της σκέψης και της έκφρασης, προωθούνται η κατάργηση του Ασύλου στα πανεπιστήμια, τα μαθητοδικεία, οι αλλαγές στον συνδικαλιστικό νόμο. Σε συνδυασμό με το αντίκτυπο του αντιδραστικού αυτού κλίματος στις μάζες, με αποκορύφωμα κομμάτια τους να αποδέχονται ρατσιστικές και φασιστικές ιδέες, ή ακόμα και να επιτίθενται σε πρόσφυγες και μετανάστες, έχουμε ένα μικρό δείγμα για το τι επικρατεί σήμερα.

Με βάση αυτό το κλίμα, η αριστερά προσπαθεί να βρει αρχικά την ερμηνεία αυτών των εξελίξεων και κατ'επέκταση να παράξει έναν όρο ο οποίος θα περιγράφει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σαφήνεια τη μορφή και το περιεχόμενο των εξελίξεων. Από τον «εκφασισμό» και την «ένταση και παρόξυνση του αυταρχισμού» μέχρι την «αυταρχική θωράκιση του κράτους» και τη «χούντα», η αριστερά και η αναρχία περιγράφουν με τα ιδεολογικά εργαλεία τους την κατάσταση. Ο δικός μας χώρος έχει καταλήξει στον όρο «φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής», διότι θεωρούμε ότι προσεγγίζει την **«πιο αποτελεσματική αποτύπωση και έκφραση της πολιτικής και ιστορικής διαδικασίας στην οποία συμμετέχουμε και φυσικά και των ευθυνών που της αναλογούν»**¹.

Τι περιγράφει, λοιπόν, για εμάς αυτός ο όρος; **«Περιγράφει τη σημερινή διαδικασία της αντιδραστικής πολιτικής στροφής και στα τρία επίπεδα: τον περιορισμό των λαϊκών ελευθεριών, την ποινικοποίηση της διακίνησης των ιδεών, την ένταση της κρατικής καταστολής σε δολοφονικά επίπεδα. Και όταν λέμε δημόσια ζωή, εννοούμε το σύνολο των εκδηλώσεων που θα μπορούν να περικλειστούν στη σφαίρα της (δημοκρατικά δικαιώματα, πολιτική έκφραση, δικαιώματα των κρατικών υπαλλήλων, την πολιτική και κοινωνική δραστηριότητα κ.λπ.)»**¹.

Η κατάσταση στο σήμερα και οι προεκτάσεις της

Με αυτή την έννοια, η φασιστικοποίηση δεν αποτελεί μια διαδικασία που έρχεται να ταραξεί την «κανονικότητα» του καπιταλισμού αλλά αποτελεί μια έκφραση η οποία εντάσσεται στο συγκεκριμένο ιστορικό και πολιτικό πλαίσιο της εποχής μας. Διεξάγεται, λοιπόν, κάτω από συγκεκριμένους ταξικούς συσχετισμούς και έρχεται να δέσει και να προωθήσει τις συνολικότερες επιδιώξεις του κεφαλαίου και του ιμπεριαλισμού. Εάν θέλαμε κάπως «χοντρο-

κομμένα» να προσδιορίσουμε τη φάση στην οποία βρισκόμαστε σήμερα, όσον αφορά την επίθεση, τότε θα πρέπει να γυρίσουμε πίσω μερικές δεκαετίες και να θυμηθούμε το «τέλος της ιστορίας». Η ρήση αυτή περιέγραφε τις επιδιώξεις του κεφαλαίου και δη του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, που έβλεπε πλέον -μετά και την κατάρρευση της ΕΣΣΔ- να ανοίγονται νέοι ορίζοντες όσον αφορά τη χρόνια επιδίωξή του για παγκόσμια κυριαρχία. Έτσι, εντείνεται η επίθεση ενάντια στους λαούς και αναβαθμίζεται ποιοτικά, με στόχο την αρπαγή όσων δικαιωμάτων το κεφάλαιο αναγκάστηκε να αναγνωρίσει στους εργαζόμενους τον 20ο αιώνα. Άλλωστε, ο εξαναγκασμός του οφειλόταν στην πίεση που ασκούσαν οι σοσιαλιστικές χώρες και τα κινήματα τα οποία εμπνευσμένα από την πρώτη έφοδο στον ουρανό διεκδικούσαν μια σειρά από δικαιώματα.

Φυσικά, ήδη μια δεκαετία πριν τις καταρρεύσεις, οι πολιτικές Ρήγκαν-Θάτσερ έρχονται να δείξουν ότι ο ιμπεριαλισμός έχει «διαβάσει» πολύ καθαρά την αδυναμία του κομμουνιστικού-εργατικού κινήματος να βγει στο προσκήνιο και να απαντήσει τη διαδικασία της παλινδρόμησης και της επικράτησης του ρεβιζιονισμού. Συνεπώς, έχουμε στις μεγάλες ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις ένταση της επίθεσης σε δικαιώματα και κατακτήσεις. Η επίθεση και τα μέτρα, όμως, δεν μένουν μόνο στο οικονομικό επίπεδο. Πρέπει ταυτόχρονα να γίνει και η απαραίτητη ιδεολογική παρέμβαση, έτσι ώστε από τη μια να δικαιολογηθεί η βαρβαρότητα των μέτρων και από την άλλη να ενταθεί η καταστολή σε οποιονδήποτε αντιδρά. Η καταστολή φτάνει σε πρωτόγνωρα επίπεδα και το κλίμα της τρομοκρατίας εξαπλώνεται, σε μια προσπάθεια να καταδειχτεί ότι όποιος σηκώνει κεφάλι θα χτυπιέται. Η φασιστικοποίηση, όμως, δεν περιορίζεται μόνο στο κομμάτι της καταστολής και της τρομοκρατίας. Η δημιουργία ενός αντιδραστικού κλίματος είναι βασικό συστατικό της αλλά για να μπορέσει να πετύχει, πρέπει ταυτόχρονα να συκοφαντεί και να ποινικοποιεί τον μεγάλο αντίπαλο, το κομμουνιστικό-εργατικό κίνημα. Ο αντικομμουνισμός γίνεται καθημερινότητα και μπαίνει μπρος η διαδικασία ολοκληρωτικού ξεχαρβαλώματος των κατακτήσεων και των δικαιωμάτων.

Το σύστημα, λοιπόν, χρησιμοποίησε και χρησιμοποιεί τη φασιστικοποίηση έτσι ώστε να μπορέσει να προωθήσει την επίθεση σε πολλαπλά επίπεδα. **«[...] Αυτή η αντίσταση του λαού, που όσο οργανώνεται στους χώρους**

που ζει, εργάζεται, σπουδάζει, η αγανάκτηση και οργή του φοβίζουν το σύστημα. Γιατί η οργή μπορεί να γίνει έκρηξη. Η αστική τάξη και το πολιτικό της προσωπικό νιώθουν απομονωμένοι, περικυκλωμένοι απ' τον εξαθλιωμένο λαό. Αυτός ο φόβος και η αβεβαιότητα κάνουν το σύστημα πολύ επικίνδυνο, απαντά στις κινητοποιήσεις του λαού με τα μόνα όπλα που του έχουν απομείνει, την ωμή βία και την καταστολή, τη φασιστικοποίηση της δημόσιας ζωής»³. Το σύστημα γνωρίζει ότι τα μέτρα τα οποία παίρνει θα οδηγήσουν σε αντιδράσεις και κινητοποιήσεις αλλά και ότι αυτές οι κινήσεις, με την παρέμβαση της κομμουνιστικής κοσμοαντίληψης, θα πολιτικοποιηθούν και θα αποκτήσουν αναβαθμισμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Έτσι, δεν αρκεί μόνο η ωμή καταστολή με τα ΜΑΤ, τα σώματα ασφαλείας και τους φασίστες αλλά χρειάζεται και εμπέδωση των αντικομμουνιστικών ιδεολογημάτων.

Ο Βοναπαρτισμός και η φύση της αστικής τάξης

Η φασιστικοποίηση δεν αποτελεί, όπως περιγράφηκε και πριν, μια διαδικασία «εκτός» της κανονικότητας του καπιταλισμού. Αποτελεί, όμως, συγκεκριμένη έκφραση των αντιφάσεων-αντιθέσεων του καπιταλιστικού συστήματος στη συγκεκριμένη φάση την οποία διανύει: το ιμπεριαλιστικό του στάδιο και την προσπάθειά του να πάρει τη ρεβάνς από τους λαούς. Έτσι, χρειάζεται «συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης» για να μπορούμε κάθε φορά να βλέπουμε με ποιους τρόπους διαλέγει το σύστημα να «κινείται». Ήδη από τα πρώτα βήματα του κομμουνιστικού κινήματος, γίνεται προσπάθεια σύνδεσης των αντιδραστικών κινήσεων που εξελίσσονται στην κοινωνία εις βάρος των λαών με τον χαρακτήρα της αστικής τάξης και του αστικού κράτους. Ειδικότερα, ο Μαρξ, με το έργο του «Η 18η Μπρυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη», προσπαθεί, αναλύοντας τις πολιτικές εξελίξεις την εποχής, να βγάλει χρήσιμα συμπεράσματα για το κράτος και την αντιδραστική φύση της αστικής τάξης. Με βάση το πραξικόπημα στη Γαλλία, ο Μαρξ εδραιώνει τον όρο «βοναπαρτισμός» για να ονομάσει την αντιδραστική πολιτική στροφή της αστικής τάξης.

Φαίνεται ότι, μετά από λίγη αντίσταση, οι Γερμανοί πολίτες θα συμφωνήσουν, γιατί, στο κάτω- κάτω, «ο Βοναπαρτισμός είναι η αληθινή θρησκεία της σύγχρονης αστικής τάξης. Βλέπω όλο και πιο ξεκάθαρα ότι η αστική τάξη δεν είναι ικανή να άρχει άμεσα, και όπου δεν υπάρχει μια “πολιτικά” δυναμική ολιγαρχία να αναλάβει την καθοδήγηση του κράτους και της κοινωνίας προς το συμφέρον της αστικής τάξης, τότε μια Βοναπαρτιστική ημι-δικτατορία είναι η κανονική μορφή της εξουσίας, που θα πάρει στα χέρια της τα μεγάλα υλικά συμφέροντα της αστικής τάξης, ακόμα και κόντρα στην ίδια την αστική τάξη, στερώντας της μάλιστα κομμάτι της διακυβέρνησης. Από την άλλη μεριά, αυτή η δικτατορία θα αναγκάζεται η ίδια να υιοθετεί, ενάντια στη θέλησή της, τα υλικά συμφέροντα της αστικής τάξης»³.

Γίνεται φανερό ότι η χρησιμοποίηση αντιδραστικών μέτρων δεν αποτελεί μια τάση η οποία εμφανίζεται σήμερα. Έχει πηγή την ίδια τη λειτουργία του καπιταλιστικού συστήματος. Ήδη από το προμονοπωλιακό στάδιο του,

φανερώνεται ο αντιδραστικός χαρακτήρας της αστικής τάξης και ο ρόλος του κράτους ως κομματιού του ταξικού εποικοδομήματος και μέσου επιβολής της εξουσίας της άρχουσας τάξης. Έτσι, το κράτος, ως «προϊόν ανειρήνευτων ταξικών αντιθέσεων», αναλαμβάνει τον ρόλο καταστολής των κινήσεων και των αγώνων του λαού.

Χτύπημα Συνδικαλισμού, απολύσεις, μηνύσεις και διώξεις - Κατάργηση της απεργίας

Όπως περιγράφηκε και παραπάνω, η επίθεση δεν έχει μόνο «οικονομικό» χαρακτήρα αλλά και ιδεολογικό. Στα πλαίσια του παρσίματος δικαιωμάτων, το σύστημα προσπαθεί να εδραιώσει ένα πεδίο στο οποίο οι εργαζόμενοι και η νεολαία θα είναι πλήρως αφοπλισμένοι, δεν θα έχουν δυνατότητα αντίδρασης. Έτσι, εδώ και πολλά χρόνια, έχει προχωρήσει στη συκοφάντηση της απεργίας και των σωματείων, σε μια προσπάθεια να προετοιμάσει το έδαφος για το χτύπημα στον συνδικαλισμό. Παρ' όλη την ήττα του κομμουνιστικού-εργατικού κινήματος, το σύστημα γνωρίζει πολύ καλά ότι όσο περισσότερο κα-

ταπιέζει, τόσο θα δημιουργούνται οι όροι για ξεσπάσματα και αντιστάσεις. Αυτές οι κινήσεις «περνώντας» μέσα στα συνδικαλιστικά όργανα μπορούν να αποκτήσουν αναβαθμισμένα χαρακτηριστικά και να δημιουργήσουν τους όρους αμφισβήτησης της επίθεσης και ξεσπάσματος αγώνων. Η εργατική τάξη, ο λαός και η νεολαία έχουν αποδείξει ότι, μέσω των αγώνων τους, μπορούν όχι απλώς να διεκδικήσουν μια σειρά από κατακτήσεις, οι οποίες είναι «ξένες» στον καπιταλισμό, αλλά και να θέσουν τους όρους ολοκληρωτικής ανατροπής του και εδραίωσης μιας άλλης κοινωνίας. Έτσι, το σύστημα χρησιμοποιεί τη φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής ώστε να δημιουργήσει ένα αντιδραστικό κλίμα το οποίο χτυπά σε επίπεδο συνείδησης και όχι μόνο.

Η πρόσφατη ψήφιση για τον τρόπο λήψης αποφάσεων για τις απεργίες αποτελεί ουσιαστικά το πιο τρανταχτό παράδειγμα για το γεγονός ότι το σύστημα ακόμα και τώρα φοβάται τους αγώνες. Το χτύπημα στο δικαίωμα στην απεργία δείχνει ότι για το σύστημα δεν αρκούν τα οικονομικά μέτρα, που γονατίζουν τον λαό. Χρειάζεται παράλληλα να εδραιώσει μια πραγματικότητα στην οποία οι αγώνες και οι απεργίες όχι απλώς θα καταστέλλονται αλλά θα κηρύσσονται παράνομες και καταχρηστικές. Φυσικά, ακόμα και όταν ξεσπούν αγώνες, το σύστημα μέσω της φασιστικοποίησης δείχνει τον πραγματικό του χαρακτήρα, με διώξεις αγωνιστών και συνδικαλιστών, με μηνύσεις και αποφάσεις που δικαιώνουν συνεχώς τους εργοδότες αλλά και με το συνολικό επιθετικό κλίμα που δημιουργείται από τα ΜΜΕ.

Το σύστημα, μέσω της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής, καταφέρνει να δημιουργήσει ένα αντιδραστικό κλίμα, το οποίο εκφράζεται συνολικά στην κοινωνία και αντανακλάται και μέσα στους μαζικούς χώρους (εργασιακοί χώροι, πανεπιστήμια, σχολεία κτλ.) βάζοντας έτσι γερά θεμέλια ώστε να αφοπλίσει τον εχθρό λαό από τα εργαλεία πάλης του. Ακόμα, έχοντας φτιάξει το αντίστοιχο νομοθετικό οπλοστάσιο και συνειδησιακό «σκηνικό», με πολύ εύκολο τρόπο συκοφαντεί αγώνες και αγωνιστές, καταστέλλει απεργίες και κινητοποιήσεις, δίδει αυτούς που αγωνίζονται. Αυτή η ικανότητά του δεν ακουμπά μόνο στη δυνατότητα που έχει να κινητοποιεί γρήγορα τα μέσα καταστολής και τη δικαιοσύνη αλλά και στο συνολικότερο κλίμα που έχει καλλιεργήσει τα τελευταία χρόνια.

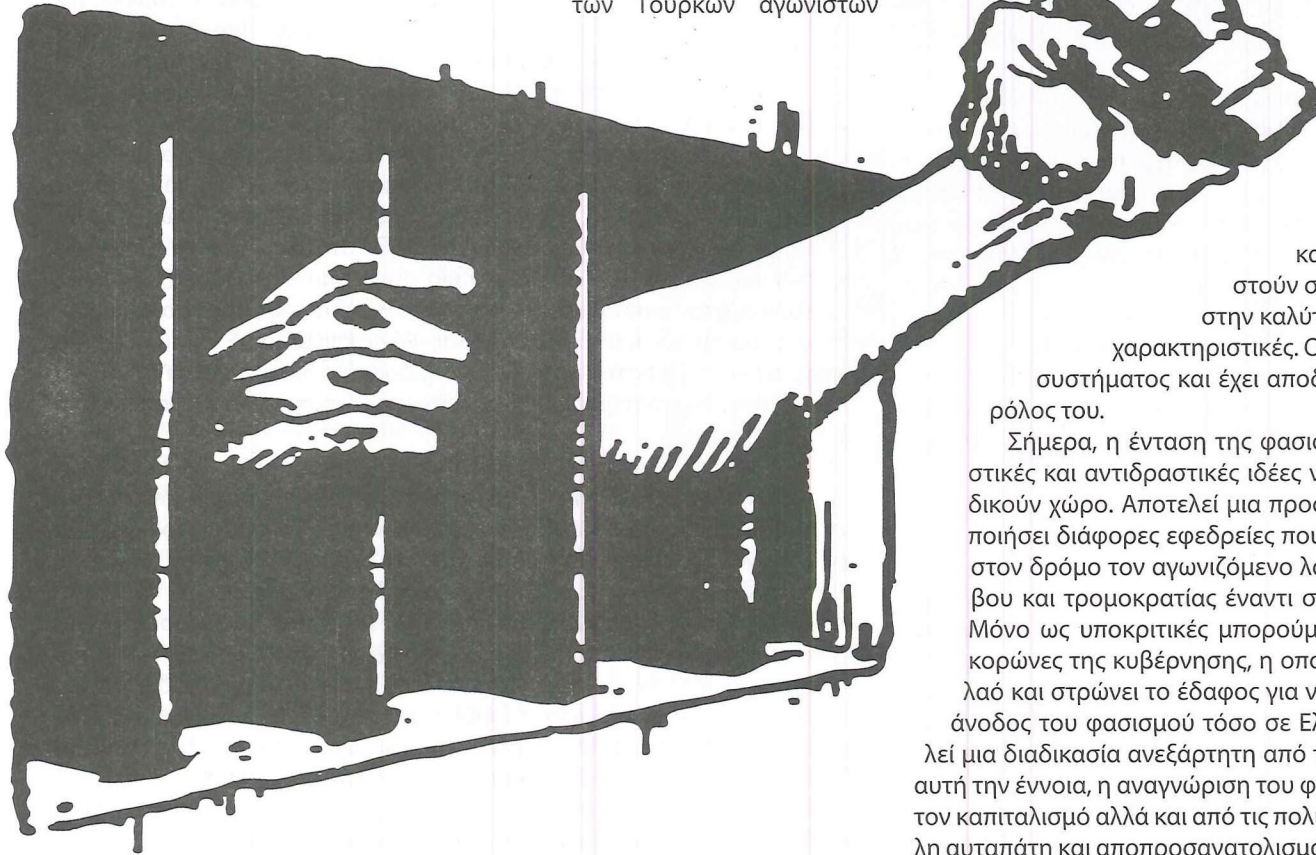
Η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί τη φασιστικοποίηση πλάι στην επίθεση

Βλέπουμε ότι οι παραπάνω κατευθύνσεις παίρνουν σάρκα και οστά συνολικά στην Ε.Ε., όπου, με βάση τα μέτρα που επιχειρείται να περαστούν σε διάφορες χώρες, υπάρχει μια έξαρση της φασιστικοποίησης. Από τα τανκς και τον στρατό στους δρόμους με πρόφαση το προσφυγικό μέχρι την άγρια καταστολή στις κινητοποιήσεις του γαλλικού λαού πριν από μερικά χρόνια, η «δημοκρατική» Ε.Ε. έχει δείξει τον πραγματικό της χαρακτήρα και ως ιμπεριαλιστικός μηχανισμός προωθεί μεθοδικά την επίθεση στους λαούς της Ευρώπης. Η άγρια καταστολή των όποιων κινητοποιήσεων, οι διώξεις σε αγωνιστές αλλά και το συνολικότερο κλίμα που καλλιεργεί στρώνουν το έδαφος για την προώθηση της επίθεσης. Από το αντικομμουνιστικό μνημόνιο

τη φασιστική κυβέρνηση της Ουκρανίας, την άνοδο των ακροδεξιών κομμάτων μέχρι το συνέδριο στο Ταλίν, γίνεται συντονισμένη προσπάθεια επίθεσης στις κομμουνιστικές ιδέες και δημιουργίας κλίματος τρομοκρατίας και καταστολής.

Οι διώξεις αγωνιστών στην ατζέντα του συστήματος

Τα τελευταία χρόνια, έχουμε γίνει μάρτυρες μιας σειράς διώξεων οι οποίες εντάσσονται στη συνολικότερη αντιδραστική μετατόπιση του πολιτικού σκηνικού. Με αποκορύφωμα τις διώξεις των Τούρκων αγωνιστών της ΑΤΙΚ, το σύστημα δείχνει ότι νιώθει πλέον την άνεση, με τον πιο απροκάλυπτο τρόπο, να διώκει αγωνιστές, με μόνο στοιχείο το ότι είναι κομμουνιστές! Η δίκη αυτή αναδεικνύει το βάθος της επίθεσης και τον χαρακτήρα της κατά τα άλλα «δημοκρατικής» Ε.Ε. Επί της ουσίας, σε αυτή τη δίκη, διώκονται οι προοδευτικές και δημοκρατικές ιδέες, το κομμουνιστικό κίνημα και όσοι αγωνίζονται για δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες ενάντια στον ιμπεριαλισμό, τον φασισμό και τον πόλεμο. Φαίνεται ότι το σύστημα, ακόμα και σήμερα, παρ' όλη την ήττα του κινήματος, φοβάται τις καταπνίξει. Οι διώξεις των Τούρκων αγωνιστών

εντάσσονται στο συνολικότερο κλίμα φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής, σε μία προσπάθεια να δημιουργήσει ένα αντιδραστικό και τρομοκρατικό κλίμα για όσους θέλουν να αγωνιστούν για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους.

Την ίδια στιγμή, ο τραγουδιστής Pablo Hasel έχει ήδη καταδικαστεί σε 2 χρόνια φυλάκιση για το περιεχόμενο των τραγουδιών του ενώ υπάρχει ακόμα το ενδεχόμενο φυλάκισης από 5 έως και 12 χρόνια λόγω των τραγουδιών του όσο και των σχολίων του στο twitter, όπου κριτικάρει τη μοναρχία, καταγγέλλει την αστυνομική βία και εκφράζει την αλληλεγγύη του σε πολιτικούς κρατούμενους. Φυσικά, η μεγάλη «αμαρτία» του Hasel είναι ότι είναι έχει δηλώσει κομμουνιστής, κάτι το οποίο εκφράζεται και στο περιεχόμενο των τραγουδιών του.

Η κρίση του συστήματος και η ένταση της επίθεσης τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας -και όχι μόνο- έχει οδηγήσει σε μια σειρά από αγώνες και κινητοποιήσεις, οι οποίες, παρά τις αδυναμίες τους, έδειξαν ότι ο λαός και η νεολαία, όταν βγαίνουν στον δρόμο, μπορούν να δημιουργήσουν δεδομένα. Πάνω σε αυτή την πραγματικότητα το σύστημα δείχνει τα δόντια του και προσπαθεί να ποινικοποιήσει τους αγώνες. Από τις διώξεις των 11 φοιτητών του Ηρακλείου για τις κινητοποιήσεις τους ενάντια στον νόμο-πλαίσιο, τους 11 της Ξάνθης, οι οποίοι αγωνίστηκαν ενάντια στην καθηγητική αυθαιρεσία και τις μηνύσεις του Φορτσάκη, μέχρι τη φωτογράφιση αριστερών φοιτητών από καθηγητές και τις απειλές με πειθαρχικά στο ΑΠΘ, φαίνεται ότι το

σύστημα προσπαθεί με κάθε τρόπο να απαντήσει στις αντιστάσεις που ξεσπούν. Μέσω της φασιστικοποίησης δημιουργεί το αντίστοιχο κλίμα μέσα στις σχολές και προσπαθεί να δείξει ότι όποιος τολμά να αμφισβητήσει την παντοδυναμία του θα διώκεται.

Τέλος, η περίπτωση της Ηριάννας και του Περικλή έρχεται να προστεθεί και να αποτελέσει ένα από τη μακριά λίστα ζητημάτων που καταδεικνύει την πολιτική της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής, το χτύπημα στα δημοκρατικά δικαιώματα, την παραδειγματική καταστολή και τρομοκράτηση του λαϊκού κινήματος.

Άνοδος του φασισμού αλληλένδετη με την φασιστικοποίηση

Πρόσφατα, με βάση τη σύλληψη της ομάδας Combat 18, άνοιξε εκ νέου η κουβέντα για τον ρόλο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και τη στάση της στα ζητήματα του φασισμού. Η κυβέρνηση αλλά και η νεολαία ΣΥΡΙΖΑ προσπάθησαν να δώσουν μια εικόνα αντιφασισμού, ο οποίος μόνο κούφιος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Φυσικά, η συγκεκριμένη ομάδα δεν πρόκειται να δικαστεί με βάση τον αντιτρομοκρατικό νόμο (αυτός είναι μόνο για αυτούς που αγωνίζονται ενάντια στο σύστημα...) και θα έχει ευνοϊκότερη μεταχείριση, όπως αναμένεται. Οι συντονισμένες προσπάθειες που γίνονται τόσο για συγκεκριμένες ομάδες αλλά όσο και για τη Χρυσή Αυγή να παρουσιαστούν σαν κάτι ξεκομμένο από το σύστημα, ή, στην καλύτερη, σαν μια ανορθογραφία του, είναι χαρακτηριστικές. Ο φασισμός αποτελεί το μακρύ χέρι του συστήματος και έχει αποδειχθεί αμέτρητες φορές ποιος είναι ο ρόλος του.

Σήμερα, η ένταση της φασιστικοποίησης δίνει πάτημα στις φασιστικές και αντιδραστικές ιδέες να εκφράζονται ελεύθερα και να διεκδικούν χώρο. Αποτελεί μια προσπάθεια του συστήματος να χρησιμοποιήσει διάφορες εφεδρείες που έχει, έτσι ώστε είτε να καταστέλλουν στον δρόμο τον αγωνιζόμενο λαό είτε να δημιουργούν ένα κλίμα φόβου και τρομοκρατίας έναντι σε αυτούς που θέλουν να αγωνιστούν. Μόνο ως υποκριτικές μπορούμε να εκλάβουμε τις «αντιφασιστικές» κορώνες της κυβέρνησης, η οποία με την πολιτική της εξαθλιώνει τον λαό και στρώνει το έδαφος για να ευδοκιμήσουν τέτοιες αντιλήψεις. Η άνοδος του φασισμού τόσο σε Ελλάδα όσο και σε Ευρώπη δεν αποτελεί μια διαδικασία ανεξάρτητη από την ένταση της φασιστικοποίησης. Με αυτή την έννοια, η αναγνώριση του φασιστικού φαινομένου ξεκομμένα από τον καπιταλισμό αλλά και από τις πολιτικές που τον τρέφουν, αποτελεί μεγάλη αυταπάτη και αποπροσανατολισμό από τα πραγματικά καθήκοντα πάλης εναντίον του.

Η ανάλυση της Αριστεράς και η αποφυγή των πραγματικών καθηκόντων

Η πλειοψηφία της αριστεράς και της αναρχίας, που δεν αναγνωρίζει το βάθος των μηχανισμών και των αντιφάσεων αυτής της κοινωνίας, πέφτει πολύ εύκολα σε αναλύσεις οι οποίες όχι μόνο δεν αντιλαμβάνονται ουσιαστικά το ζήτημα αλλά σπέρνουν και αυταπάτες για το ποιες πρέπει να είναι οι απαντήσεις του κινήματος.

Μια από τις πολλές ερμηνείες για την όξυνση των αντιδραστικών πολιτικών είναι ότι ζούμε μια «χούντα». Χαρακτηριστικά είναι τα συνθήματα στις πορείες για το πολυτεχνείο, κατά τα οποία «η χούντα δεν τελείωσε το '73». Πηγή αυτών των τοποθετήσεων είναι οι αυταπάτες για τον καπιταλισμό και η άρνηση του γεγονότος ότι αυτό που ζούμε σήμερα είναι μια αστική δημοκρατία και όχι μια χούντα. Οι αυταπάτες αυτές, που απορρέουν από την αντίληψη περί «ουδέτερου κράτους», οδηγούν σε τοποθετήσεις για «ταξική πάλη εντός του» και σε εκκλήσεις για «δημοκρατία», γενικά και αόριστα. Δεν αναγνωρίζεται από την πλειοψηφία της ρεφορμιστικής αριστεράς ο ουσιαστικός χαρακτήρας του αστικού κράτους και των θεσμών του. Υπάρχουν αυταπάτες, ότι με την σωστή πίεση μπορεί αυτό το σύστημα να γίνει πιο ανθρώπινο. Έτσι, οδηγούνται σε αφηγήματα περί «χούντας» ή «εκφασισμού»,

ακριβώς επειδή θεωρούν τη σημερινή αντιδραστική στροφή σαν μια διαδικασία ξένη από τον χαρακτήρα του καπιταλισμού.

Στην ίδια ρότα κινούνται και οι τοποθετήσεις για «αυταρχική θωράκιση του κράτους», οι οποίες περιορίζουν τις εξελίξεις σε κινήσεις που γίνονται από το κράτος (καταστολή, διώξεις) και «δεν αποδίδουν το μέγεθος της αντιδραστικής στροφής τόσο στο επίπεδο των λαϊκών ελευθεριών όσο και στο αντιδραστικό κλίμα που προκαλείται»¹. Τη συγκεκριμένη τοποθέτηση έχουν υιοθετήσει δυνάμεις όπως το ΝΑΡ και η ΑΡΑΝ, με αποτέλεσμα να τις συναντάμε στα υλικά της ΕΑΑΚ (ωστόσο, μια σύντομη έρευνα φανερώνει ότι χρησιμοποιούνταν ακόμα και από τον ΣΥΡΙΖΑ πριν την εκλογή του). Η βάση αυτής της τοποθέτησης εδράζεται στο γεγονός της μη αναγνώρισης της σημερινής φάσης τόσο της επίθεσης όσο και του κινήματος. Παρακάμπτοντας τον ρεβανσισμό του συστήματος σήμερα και το μεγάλο φάσμα στο οποίο εκφράζεται η επίθεση, καταλήγουν να συγχέουν την αντιδραστική πολιτική που προωθείται με τις κινήσεις της εκάστοτε κυβέρνησης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το γεγονός ότι οι εν λόγω δυνάμεις «έχασαν τα αυγά και τα πασχάλια» όταν είδαν τα πρώτα δείγματα καταστολής από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, μην μπορώντας, βυθισμένοι στις αυταπάτες τους, να εξηγήσουν τις εξελίξεις. Η ρεφορμιστική αριστερά αλλά και μεγάλα κομμάτια της αναρχίας, ενώ αναγνώριζαν τις αντιδραστικές πολιτικές που προωθήθηκαν τα προηγούμενα χρόνια, είχαν μεγάλες ελπίδες ότι η αλλαγή κυβέρνησης θα έφερνε τουλάχιστον ένα φρένο σε αυτές τις κατευθύνσεις και όχι μόνο. Η ίδια η ζωή έδειξε ότι η πολιτική της φασιστικοποίησης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την προώθηση της πολιτικής του συστήματος και δεν... αλλάζει μαζί με τους διαχειριστές.

Όσον αφορά το κομμάτι της απάντησης, ακριβώς επειδή δεν έχουν εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του λαού να απαντήσει στην επίθεση που δέχεται, καταλήγουν σε αιτήματα πλήρως ενσωματώσιμα και αποπροσανατολιστικά. Χαρακτηριστικές είναι οι εκκλήσεις του ΣΕΚ για να κηρυχθεί από το αστικό κράτος «παράνομη» η Χ.Α. Αντίστοιχα, τα ΕΑΑΚ, με βάση τις διώξεις των 11 φοιτητών στην Ξάνθη, ζητούσαν την αλληλεγγύη των καθηγητών και είχαν ως κύριο σύνθημα το «Δημοκρατικό Πανεπιστήμιο». Φανερή είναι η αυταπάτη αυτών των δυνάμεων για τον χαρακτήρα αυτού του συστήματος αλλά και για τα περιθώρια αλλαγής του. Συνεπώς, όπως και στα περισσότερα ζητήματα έτσι και στη φασιστικοποίηση, αδυνατούν να δώσουν ουσιαστική διέξοδο και προοπτική στον λαό και τη νεολαία.

Η μόνη απάντηση είναι οι αγώνες μας!

Συνοψίζοντας, η φασιστικοποίηση αποτελεί κομμάτι της επίθεσης του συστήματος ενάντια στον λαό και τη νεολαία. Αποτελεί μια προσπάθεια καταστολής σε πρακτικό και συνειδησιακό επίπεδο της δυνατότητας του λαού να παλέψει. Είτε με διώξεις και μηνύσεις, είτε με ωμή καταστολή, είτε με την δημιουργία ενός αντιδραστικού κλίματος, το σύστημα προσπαθεί να θέσει τους όρους της κυριαρχίας του αλλά και να ανοίξει δρόμους για την υλοποίηση της επίθεσής του.

Σε αυτά τα πλαίσια, η αριστερά πρέπει να δώσει απαντήσεις σε μια κινηματική κατεύθυνση. Πρέπει να αναγνωριστεί ότι η φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής αποτελεί μια έκφραση της συνολικότερης προσπάθειας του συστήματος να χτυπήσει την οργάνωση και τους αγώνες. Όσο η φασιστικοποίηση αντιμετωπίζεται σαν κάτι ξεκομμένο, τόσο θα πλη-

θαίνουν οι αυταπάτες για καλύτερες κυβερνήσεις ή υπουργούς οι οποίοι τάχα δεν θα την υλοποιούν. Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η φασιστικοποίηση έρχεται σε μια συγκεκριμένη ιστορική περίοδο, η οποία χαρακτηρίζεται από την ήττα του κομμουνιστικού-εργατικού-επαναστατικού κινήματος και την ρεβανσιστική προσπάθεια του κεφαλαίου να πάρει πίσω ό,τι αναγκάστηκε να δώσει. Με βάση τη δομική κρίση του συστήματος, αυτή η τάση επιταχύνεται και γίνεται όλο και πιο βάρβαρη. Έτσι, η πάλη ενάντια στη φασιστικοποίηση δεν μπορεί να είναι ξεκομμένη από τον αγώνα για ψωμί-δουλειά-ελευθερία-ανεξαρτησία. Πρέπει να δυναμώσουμε η κατεύθυνση της αντίστασης και διεκδίκησης μέσα στο κίνημα. Πρέπει να καταγγέλλουμε τα φαινόμενα φασιστικοποίησης και να τα εντάσσουμε στο πλαίσιο κάτω από το οποίο εξελίσσονται. Μόνο μέσω του κινήματος και των αγώνων μας θα μπορέσουμε να οικοδομήσουμε τους όρους αντιπαράθεσης και αναμέτρησης με τη φασιστικοποίηση και την επίθεση του συστήματος.

1. «ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ. Σχετικά με τη φασιστικοποίηση», Δημήτρης Μάνος
2. «Η 18η Μπρυμαίρ του Λουδοβίκου Βοναπάρτη», Καρλ Μαρξ
3. «Φασιστικοποίηση της Δημόσιας ζωής», Ηλίας Καμαρέτσος

«Αναρχοκομμουνισμός»**Ανακύκλωση των αδιεξόδων της
αναρχικής αντίληψης**Θωμάς Ντίντας,
Νομική Θεσσαλονίκης

Οι βάσεις συγκρότησης του αναρχοκομμουνιστικού ρεύματος εντοπίζονται στο θεωρητικό έργο του Κροπότκιν. Ο τελευταίος περιγράφει τον αναρχοκομμουνισμό ως μια κοινωνία, η οποία χαρακτηρίζεται πρώτον από μια παραγωγική βάση κοινωνικοποιημένη και δεύτερον από την πλήρη έλλειψη κράτους (εξ ου και ο όρος «αναρχο-κομμουνισμός»).

Ο στόχος μιας τέτοιας κοινωνίας είναι το συνεκτικό στοιχείο μεταξύ των συλλογικοτήτων που αυτοπροσδιορίζονται ως αναρχοκομμουνιστικές. Και όπως μαρτυρούν τόσο ο στόχος όσο και το σύνολο της πολιτικής αντίληψης και πρακτικής τους, μιλάμε για ένα ρεύμα στους κόλπους της αναρχίας. Σε αυτή τη βάση διαμορφώνεται η σημερινή πολιτική τους φυσιογνωμία και παρέμβαση.

**Οργανωμένη πάλη: «γραφειοκρατική
στρέβλωση» ή προϋπόθεση νίκης;**

Οι ιμπεριαλιστές και η αστική τάξη γνωρίζουν τον ρόλο που παίζουν στα πλαίσια της κοινωνίας. Έχουν πλήρη συνείδηση ότι προκειμένου να διατηρήσουν τα σκήπτρα τους, πρέπει να διεξάγουν μια ανελέητη επίθεση στα δικαιώματά μας. Συνακόλουθα, καταλαβαίνουν ότι δεν γίνεται να διεξάγουν μια τέτοιου μεγέθους επίθεση χωρίς να προκαλούν νομοτελειακά αντιδράσεις.

Γι' αυτό και θωρακίζονται σε όλα τα επίπεδα. Είτε αυτό αφορά το αστικό κράτος, είτε τα αστικά κόμματα, την προπαγάνδα μέσω των ΜΜΕ και του σχολείου ή τα γκλομπ της αστυνομίας, όλα αυτά αποτελούν εκφάνσεις της ίδιας διαπίστωσης. Ότι, δηλαδή, το σύστημα έχει οργανώσει εξονυχιστικά μηχανισμούς που του δίνουν τη δυνατότητα, δια της «πειθούς» ή της καταστολής, να επιβάλλεται.

Και όμως, ακόμη δεν μπορεί να κατευνάσει πλήρως την αυθόρμητη αντίδραση του κόσμου! Το ζήτημα, από 'κει και πέρα, είναι ότι, για να μεταφραστεί σε νίκες, η αυθόρμητη κίνηση κόσμου πρέπει να διαθέτει και αυτή τα απαραίτητα εργαλεία, τα οποία θα τη βοηθούν να ξεφεύγει από τους σκόπελους που της στήνει η αστική τάξη. Ένα τέτοιο εργαλείο είναι και η οργάνωση του κινήματος.

Η οργάνωση αυτή πάλι δεν είναι ενιαία αλλά έχει επίπεδα. Αποτελείται καταρχάς από τη συνδικαλιστική οργάνωση του κόσμου σε όργανα, μέσα στα οποία μπορεί να συσπειρώνει τις δυνάμεις του, να συζητά τα προβλήματα του και τους τρόπους επίλυσής τους, εν τέλει να δρα μαζικά και συντονισμένα. Αποτελείται όμως και από τη συγκρότηση στο ανώτερο επίπεδο, εκείνο της πολιτικής οργάνωσης. Σε αυτή μπορεί να παράγει αναβαθμισμένες απαντήσεις για τα επίδικα της ταξικής πάλης.

Στον αντίποδα όλων των παραπάνω βρίσκεται η άποψη των αναρχοκομμουνιστικών συλλογικοτήτων, η οποία ισοπεδώνει τα δύο διαφορετικά επίπεδα συγκρότησης του κινήματος, το αυθόρμητο και το συνειδητό. Αν και προφανώς εντασσόμενες στο δεύτερο επίπεδο, οι συλλογικότητες αυτές αντιπαλεύουν κάθε έννοια συγκρότησης του μαζικού κινήματος, θεωρώντας ότι η οργάνωση και η υποταγή του ατομικού στο συλλογικό «αρπάζει την εξουσία» από τα χέρια της κοινωνίας και καταστέλλει την «εξεγερσιακή ελευθερία του ατόμου».

Κατ' αυτόν τον τρόπο, οδηγούνται σε επικίνδυνες πολιτικές θέσεις, όπως είναι το μποϊκοτάρισμα της συνδικαλιστικής οργάνωσης. Για τους αναρχοκομμουνιστές, αυτή θεωρείται παρωχημένη, γραφειοκρατική, «αντιδημοκρατική» και για αριστερούς «πολιτικάντηδες». Χαρακτηριστική η στάση τους απέναντι στους φοιτητικούς συλλόγους, στους οποίους όχι μόνο δεν συμμετέχουν αλλά καλούν και τον κόσμο να μην τους πλαισιώνει! Δίνουν, έτσι, την πολιτική βιτρίνα σε άλλες πιο... «ατομικιστικές» τάσεις της αναρχίας να διαλύουν με πεσίματα μέχρι και τις εκλογές των φοιτητικών συλλόγων, μέσα από τις οποίες προκύπτουν τα όργανα πάλης τους.

Παράλληλα, στο αναβαθμισμένο επίπεδο της πολιτικής οργάνωσης, είναι φυσικό να μην μπορούν να απαντήσουν. Τι και αν στα λόγια αναγνωρίζεται μια τέτοια αναγκαιότητα, αναζητούνται φόρμουλες μέχρι και «ομοσπονδιο-

ποίησης» συλλογικοτήτων; Όταν μια συλλογικότητα συγκροτείται στη βάση της καταδίκης της ύπαρξης «πρωτοπορίας» εντός του κινήματος -τη στιγμή βέβαια που αναδεικνύει με τον πιο αντιδημοκρατικό τρόπο «άτυπους» αρχηγούς στο εσωτερικό της- το αφήνει έρμαιο στην... «πρωτοπορία», ή αλλιώς τη φανερή προπόρευση, των δυνάμεων του συστήματος.

Ακόμη, όσο εύχες λέξεις και αν είναι, στο φόντο της αποπολιτικοποίησης, η «αμεσοδημοκρατία» και η «αντιεραρχία», κόντρα μάλιστα στην «κεντρική συνδικαλιστική γραμμή των αριστερών», άλλο τόσο μέσα από αυτές ανδρώνεται ο αντι-οργανωτισμός. Συγχρόνως, όμως, οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι πρόκειται για λέξεις άνευ ουσιαστικού περιεχομένου. Κι αυτό γιατί κάθε συλλογικότητα, κι αυτή που ανήκει στον α/α χώρο, έχει συγκεκριμένη πολιτική κατεύθυνση, η οποία σαφώς και θέλει να ισχυροποιηθεί. Αλήθεια, αν αυτή υιοθετούνταν μέσα στα συνδικαλιστικά όργανα από το πλήθος των «ανένταχτων», οι οποίοι θα ξεπερνούσαν την «από τα πάνω» αριστερή γραμμή, τότε δε θα μιλούσαμε για μια ενιαία κατεύθυνση, τη δική τους, που παλεύεται συγκροτημένα από την πλειοψηφία; Πού είναι, λοιπόν, το «πρόβλημα»; Στην ύπαρξη συνδικαλιστικών οργάνων ή στην ανεμπιστοσύνη του κόσμου σε αυτά και τις αδιέξοδες πολιτικές κατευθύνσεις των δυνάμεων που του απευθύνονται;

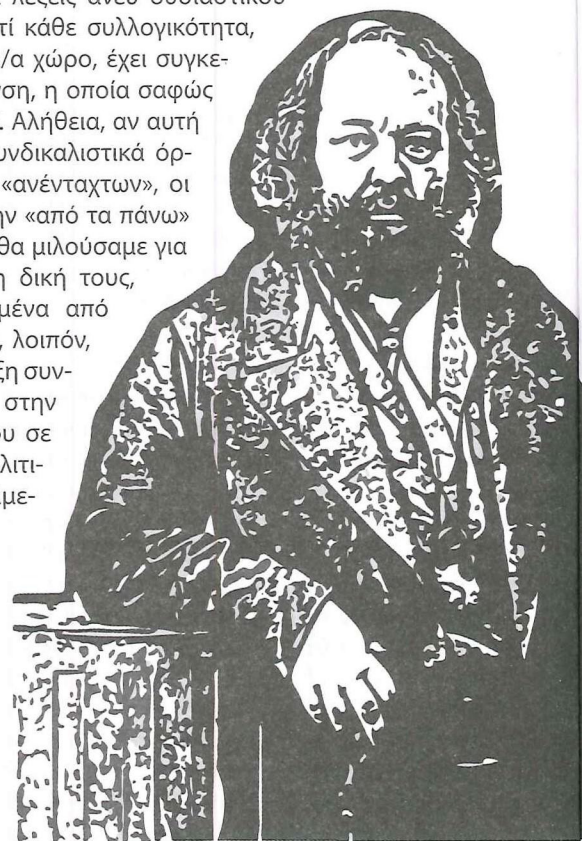
**Μετά την
επανάστασή τι;**

Με την εμφάνισή του, ο καπιταλισμός φέρνει στο προσκήνιο την εργατική τάξη. Αυτή, επειδή είναι τάξη που δεν εκμεταλλεύεται καμία άλλη, αποτελεί το υποκείμενο μιας επαναστατικής διαδικασίας που δεν αποσκοπεί να αντικαταστήσει το υπάρχον εκμεταλλευτικό σύστημα με ένα άλλο, όπως έκαναν οι μέχρι τώρα μεγάλες επαναστάσεις. Είναι ιστορικά επιφορτισμένη να δημιουργήσει μια κοινωνία στα δικά της πρότυπα, μια κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

Βέβαια, η διαδικασία επαναστατικού μετασχηματισμού της κοινωνίας προς αυτή την κατεύθυνση μόνο «καθαρή» δεν είναι. Είναι αναγκασμένη να αντιμετωπίσει όλες τις «ακαθαρσίες» της σημερινής πραγματικότητας. Πρέπει δηλαδή να περάσει μέσα από μια μακρόχρονη διαδικασία αναιρέσης των στοιχείων που κληρονομεί από τον καπιταλισμό και παράλληλης οικοδόμησης των δικών της. Αυτή τη διαδικασία το κομμουνιστικό κίνημα την ονόμασε σοσιαλιστικό μεταβατικό στάδιο.

Αποτελεί ένα στάδιο κατά το οποίο η ταξική πάλη συνεχίζεται με άλλους όρους. Αρχίζει, δε, από το γκρέμισμα της αστικής πολιτικής εξουσίας και του κράτους της. Επειδή όμως η ταξική πάλη συνεχίζεται, είναι αναγκαίο για την εργατική τάξη, προκειμένου να φτάσει στην αταξική κοινωνία, να προχωρήσει στη σοσιαλιστική οικοδόμηση, επιβαλλόμενη κοινωνικά/ταξικά πάνω στις εκμεταλλεύτριες τάξεις, οι οποίες τείνουν να μπλοκάρουν αυτή την πορεία.

Κατά τη σοσιαλιστική οικοδόμηση, είναι απαραίτητο το κράτος της εργατικής τάξης, μέσω του οποίου, μεταξύ άλλων, ασκεί την εξουσία της, συμβάλλοντας στο να κλείνει η ψαλίδα προς τον κομμουνισμό. Σε αυτή την

πορεία, μάλιστα, το κράτος θα απονεκρώνεται μέχρι να πάψει να υφίσταται ως τέτοιο.

Στον αντίποδα των παραπάνω απόψεων βρίσκεται η άποψη των αναρχοκομμουνιστών, σύμφωνα με την οποία το γκρέμισμα του αστικού κράτους δεν πρέπει να το διαδεχθεί το χτίσιμο ενός προλεταριακού, γιατί αυτό «θα αναπαράγει την εξουσία και την εκμετάλλευση». Αντίθετα, πρέπει να έχουμε άμεση εφαρμογή του «αναρχοκομμουνισμού», όπου «ελεύθερα συγκροτημένες ομάδες θα ρυθμίζουν τον κοινωνικό βίο».

Πού ακριβώς, όμως, στην πραγματικότητα πατάει η προοπτική μιας επανάστασης τα υποκείμενα της οποίας –πόσο μάλλον τα πολυπληθή «ταλαντευόμενα» στοιχεία- είναι σε τέτοιο βαθμό αποδεδειγμένα από τα καπιταλιστικά κατάλοιπα, ώστε με «θρησκευτική ευλάβεια» (αλήθεια, σε τι ακριβώς;) μόλις τσακιστεί το καπιταλιστικό κράτος, να εφαρμόσουν τον «αναρχοκομμουνισμό»;

Και στην υπόθεση, όμως, μιας τέτοιας επανάστασης, δεν θα υπήρχαν επιβιώσεις της αστικής τάξης εκεί που πραγματοποιείται; Αυτές δεν θα απειλούσαν το οικοδόμημά της; Προκειμένου να αμυνθούν οι επαναστάτες, δεν θα έπρεπε να συγκροτήσουν έναν μηχανισμό που να τους επιτρέπει συντονισμένα και αποτελεσματικά να ασκήσουν πάνω τους την επαναστατική βία; Όχι, λένε οι αναρχοκομμουνιστές. Εξ ου και η ίδια η παλινόρθωση του συστήματος στις

πρώην σοσιαλιστικές χώρες δεν ήταν αποτέλεσμα της ήττας της ταξικής πάλης αλλά... της «γραφειοκρατίας» (βλ. το προηγούμενο «Έναυσμα»).

Απότομες «επαναστατικές» προσγειώσεις...

Συναντώντας τον τοίχο της πραγματικότητας, η αναρχοκομμουνιστική εκδοχή της «επανάστασης» γρήγορα προσαρμόζεται,

μέσα από το πρόταγμα της «αυτοδιαχείρισης-αυτοοργάνωσης». Αυτή, για τους αναρχοκομμουνιστές, λειτουργεί τόσο ως άμεσο αντιπρόταγμα στην επίθεση του κεφαλαίου όσο και σαν ένα πρόπλασμα μιας άλλης κοινωνίας, το οποίο δεν μένει παρά να εδραιωθεί στις γειτονιές, τους συλλόγους, τα εργοστάσια.

Μα... πού πήγε η επανάσταση; Επανάσταση σημαίνει, όπως ήδη είπαμε, ότι πραγματοποιείται ένα ποιοτικό άλμα στην ιστορία, η ταξική πάλη ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία φτάνει στο απόγειό της, η αστική εξουσία τσακίζεται διά της βίας και με στόχο μια ριζική κοινωνικοπολιτική αλλαγή.

Η αστική τάξη καθόλου, λοιπόν, δεν θέλει να μοιραστεί την εξουσία της με τον βασικό της αντίπαλο, την εργατική τάξη. Ακόμα κι όταν αυτό συνέβη στο παρελθόν (δουαδική εξουσία), ήταν αποτέλεσμα της ορμητικής εισόδου των μαζών στο προσκήνιο, όταν είχε μπει στην ημερήσια διάταξη η επαναστατική ανατροπή, και δεν προδιαγράφηκε από... σχέδια και δομές αυτοοργάνωσης εν καιρώ κινηματικής νηνεμίας. Πόσο μάλλον δεν αναιρούσε την ανάγκη του «στρατιωτικού μονόπρακτου» μιας επανάστασης; όπως κάνει ο α/α χώρος προπαγανδίζοντας το «άπλωμα» των «κομμουνιστικών νησιδών» εντός του καπιταλισμού.

Όσες αυταπάτες και αν δημιουργούν, τα αναρχοκομμουνιστικά εγχειρήματα σε καμία περίπτωση δεν απειλούν την εξουσία του κεφαλαίου. Απλά συμβιών με αυτό, στο περιθώριό του, όσο τα ανέχεται: όσο δεν στέλνει, δηλαδή, τα ΜΑΤ στα κατελημμένα στέκια γειτονιάς ή δεν στραγγαλίζει οικονομικά τα αυτοδιαχειριζόμενα εργοστάσια. Είναι, λοιπόν, αδύνατον να

δημιουργηθούν κομμουνιστικές σχέσεις εντός των εν λόγω δομών, αφού περικυκλώνονται από τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής και εξουσίας.

Σε σχέση, δε, με την οπτική η οποία βλέπει την αυτοδιαχείριση σαν μια πρώτου τύπου τάχα απάντηση στην επίθεση του συστήματος, έχουμε την άποψη ότι δρα αποπροσανατολιστικά. Και αυτό αρκεί. Γιατί, απέναντι στο γκρέμισμα δικαιωμάτων βάσει των δυσμενών συσχετισμών, δεν στήνει μέτωπο αντίστασης και διεκδίκησης των κατακτήσεων αλλά μέτωπο... ονειροπόλησης. Απέναντι στους ταξικούς φραγμούς, δεν προτάσσει τη δημόσια και δωρεάν παιδεία αλλά το «ελευθεριακό σχολείο», απέναντι στο χτύπημα της περίθαλψης το «ελευθεριακό νοσοκομείο» κοκ. Και ακόμη περισσότερο, γιατί αμβλύνει την αντιπαράθεση με το σύστημα εκτρέφοντας αυταπάτες για «γρήγορους» και «εύκολους» δρόμους κάλυψης των αναγκών μας εντός των πλαισίων του. Εκκινεί από λογικές «συνδιαχείρισης» με το σύστημα των προβλημάτων που αυτό δημιουργεί.

Για την αντιιμπεριαλιστική πάλη

Η στάση του αναρχοκομμουνιστικού ρεύματος απέναντι στο σοβαρότερο μέτωπο πάλης που αναδεικνύουν οι εξελίξεις είναι ιδιαίτερα προβληματική. Κατά τη λογική αυτού του χώρου, στον κόσμο δεν υπάρχουν αφενός ιμπεριαλιστικά και αφετέρου εξαρτημένα σε αυτά αστικά κράτη. Τα σημερινά πολεμικά σενάρια δεν εξελίσσονται στο φόντο της αντιπαράθεσης μεταξύ των ιμπεριαλιστών για το ξαναμοίρασμα του κόσμου: «όλοι είναι κράτος και κεφάλαιο».

Η λογική αυτή οδηγεί σε λανθασμένες τοποθετήσεις και προτεραιότητες για το κίνημα, όπως:

- Τη σιωπή απέναντι στον ρόλο που παίζουν οι ιμπεριαλιστές στην περιοχή, ρόλο κατεξοχήν εμπρηστικό της φιλίας και της ειρήνης των λαών, στη βάση του οποίου φουντώνουν και ισχυροποιούνται οι σοβινιστικές διαθέσεις των αστικών τάξεων της περιοχής και εντείνεται η φασιστικοποίηση.
- Την υποστήριξη του «αυτοπροσδιορισμού» του λαού της πΓΔΜ ως «μακεδονικού», τη στιγμή που αυτός, όντας αποσυγκροτημένος, όχι μόνο δεν είναι σε θέση να «αυτοπροσδιοριστεί» αλλά, επί της ουσίας, τον «αυτοπροσδιορίζουν» ως «μακεδόνα» η παρέμβαση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού και οι βλέψεις της αστικής «του» τάξης.
- Την ανάδειξη της «τούρκικης επιθετικότητας», παράλληλα με την υποτίμηση του ρόλου των Αμερικάνων επικυρίαρχων και των επιθετικών κινήσεων της ελληνικής αστικής τάξης, ερμηνεία που ενισχύει τα κάθε είδους αντιδραστικά καλέσματα εθνικής ενότητας προς τον λαό μας.
- Τη μονοπώληση της αντιπαράθεσης απέναντι στις σοβινιστικές φωνές του ντόπιου πολιτικού προσωπικού και τους φασίστες.
- Συνακόλουθα, την ανάδειξη των αντιφασιστικών συνθημάτων (φυσικά, ούτε λόγος για «φασιστικοποίηση») εις βάρος της αναγκαιότητας να στεριώσει αντιιμπεριαλιστικό – αντιπολεμικό Μέτωπο των λαών.
- Στον «βωμό» αυτού του τύπου αντιφασισμού, την απουσία αντιπαράθεσης στην κυβέρνηση, που είναι ο βασικός φορέας της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής και παράγοντας έντασης του κλίματος σοβινισμού.

Αντί επιλόγου

Σε ένα κλίμα κινηματικής υποχώρησης και αδυναμίας της αριστεράς να δώσει διέξοδο, σε συνδυασμό με τα «κοινωνικά» αντανάκλαστικά τους (σεξισμός, ρατσισμός κλπ) -που πράγματι επιδεικνύουν, αλλά αποκόπτοντας τα κοινωνικά ζητήματα από το ταξικό τους περιεχόμενο- οι αναρχοκομμουνιστικές ομάδες μπορεί να φαντάζουν «ανατρεπτικές» σε μια μερίδα της νεολαίας, που μάλιστα βομβαρδίζεται από λογικές άμεσων λύσεων. Δεν είναι τυχαία η «συμπάθεια» που τους δείχνει η ρεφορμιστική αριστερά, χωρίς βέβαια να παραγνωρίζουμε και την εκλογική λογική που τη χαρακτηρίζει... (Μην ξεχνάμε πώς ο α/α χώρος, λόγω των αυταπατών του για τον ΣΥΡΙΖΑ, χρησιμοποιήθηκε από αυτόν εκλογικά.)

Η αναρχία... «σοβαρή» ή «ασόβαρη», είναι αναρχία και αποτελεί μια αδιέξοδη μικροαστική αντίληψη και πρακτική μέσα στο κίνημα. Γι' αυτό, είναι απαραίτητη η πολιτική αντιπαράθεση στις «αναρχοκομμουνιστικές» ομάδες. Στην τελική, και αυτές, αντί να αφιερώνουν δυνάμεις στην οικοδόμηση Μετώπου Αντίστασης και Διεκδίκησης, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τον πόλεμο, ανοίγοντας δρόμο έτσι και για την επαναστατική προοπτική, υπονομεύουν τη λαϊκή και νεολαιίστικη πάλη.

Κινητοποιήσεις του Μάρτη στην Α' και Β' βάθμια εκπαίδευση

Να μην είναι ένα μόνο διάλειμμα στη μακρόχρονη αδράνεια!

Πάνος Χουντής,
Αγωνιστικές Κινήσεις Εκπαιδευτικών

Μετά από τέσσερα χρόνια πλήρους κινηματικής ανομβρίας στον χώρο των εκπαιδευτικών, ο Μάρτης αποτέλεσε έναν μήνα όχι αμελητέας αλλά ζωντανής παρουσίας δασκάλων και καθηγητών. Κινητήρια δύναμη των κινητοποιήσεων ήταν η **οργή των συμβασιούχων – αναπληρωτών για τη μακρόχρονη ομηρία τους αλλά και για τις προοπτικές, που διαγράφονται τραγικές**. Η πολιτική της κυβέρνησης, με τις επιταγές ΕΕ – ΟΟΣΑ, μια πολιτική αδιουσιότητας αλλά και περικοπής θέσεων εργασίας στην εκπαίδευση, οδηγούν αυτόν τον κλάδο των εργαζομένων πιο κοντά στη μόνιμη... απόλυση.

Η πρώτη κινητοποίηση έγινε στις 2 Μάρτη έξω από το Υπουργείο Παιδείας και συσπείρωσε περίπου δύο χιλιάδες εκπαιδευτικούς, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων ήταν συμβασιούχοι (αναπληρωτές). Η πρώτη (μετά από καιρό) αυτή κινητοποίηση ξάφνιασε ευχάριστα τους ίδιους τους αναπληρωτές αλλά και όλους τους αγωνιστές εκπαιδευτικούς, θορύβησε το Υπουργείο και τρόμαξε τις ξεπουλημένες συνδικαλιστικές ηγεσίες των ΔΟΕ – ΟΛΜΕ. Μάλιστα, οι τελευταίες, για να απομακρύνουν τους... κινδύνους, φρόντισαν (υπερψηφίζοντας την εκτονωτική πρόταση του ΠΑΜΕ) να καλέσουν σε επόμενη κινητοποίηση δύο βδομάδες αργότερα (στις 16 Μάρτη), ευελπιστώντας σε αποκλιμάκωση του κλίματος στο πλαίσιο των συμβασιούχων εκπαιδευτικών.

Πράγματι, η κινητοποίηση στις 16 Μάρτη μπορεί να ήταν αντίστοιχης μαζικότητας αλλά σοβαρά διαφορετικής σύνθεσης. Οι αναπληρωτές ήταν σοβαρά λιγότεροι, μια απώλεια στη μαζικότητα που καλύφθηκε από παρουσία φοιτητών αλλά και σύσσωμων των διάφορων εκδοχών της αριστεράς στην εκπαίδευση. Απόλυτα ελεγχόμενη ήταν και η μικροφωνική, μέσω του κομπρεμί ανάμεσα σε ΠΑΜΕ και Παρεμβάσεις και των απαντών τοποθετήσεων εκπροσώπων τους. Η κινητοποίηση στις 16 Μάρτη λειτούργησε αποσυγκροτητικά και περιόρισε την αισιοδοξία των συμβασιούχων εκπαιδευτικών για την εξέλιξη του πράγματος.

Το επόμενο ραντεβού καλέστηκε στις 30 Μάρτη, δηλαδή την τελευταία Παρασκευή πριν τις σχολικές διακοπές του Πάσχα, μέρα σαφώς ακατάλληλη για κινητοποίηση. Η εξήγηση ήταν ότι «είναι η μέρα που οι αναπληρωτές περνάνε από την

Αθήνα για να πάνε στα χωριά τους»! Μια άλλη (λιγότερη ανάξια σχολιασμού) ήταν ότι στις 30 Μάρτη τελείωναν και συμβάσεις άλλων συμβασιούχων. Οι πουλημένες ηγεσίες, όμως, τα κατάφεραν και, τελικά, στις 27 Μάρτη έγιναν κινητοποιήσεις συμβασιούχων των Δήμων, στις 29 Μάρτη συμβασιούχων νοσοκομείων και του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» και στις 30 έγινε πανεκπαιδευτικό συλλαλητήριο, στο οποίο συμμετείχαν και περίπου πεντακόσιοι εκπαιδευτικοί, από τους οποίους λίγοι αναπληρωτές.

Παρ' όλες, όμως, τις τρικλοποδιές της αστικής και ρεφορμιστικής συνδικαλιστικής ηγεσίας, οι κινητοποιήσεις του Μάρτη διαμόρφωσαν κάποια θετικά και ελπιδοφόρα δεδομένα:

- Απέδειξαν, για μια ακόμη φορά, ότι υπάρχει οργή και διάθεση αντίστασης στην πολιτική της αδιουσιότητας, των περικοπών, των αντιδραστικών νόμων, εγκυκλίων και ρυθμίσεων.

- Ξεπεράστηκαν οι χαρταπιάγκες αιτημάτων, που μπορεί να θυμίζουν μανιφέστα αλλά όχι αγώνα.

- Περιθωριοποιήθηκαν (για την ώρα) οι διασπαστικές φωνές και η αποπροσανατολιστική τακτική υπουργείου - ΟΛΜΕ - ΔΟΕ, που αναζητούσαν κριτήρια διορισμού τέτοια που θα δώσουν προβάδισμα σε κάποιους για να απολυθούν άλλοι.

- Μα, πάνω απ' όλα -έστω ανολοκλήρωτα, έστω δειλά- αναδείχτηκε το **ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ**, που είναι αυτό της αδιουσιότητας, των απολύσεων και της διάλυσης των εργασιακών σχέσεων και, άρα, αντικειμενικά και το **ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΙΤΗΜΑ**, που δεν μπορεί να είναι άλλο από τη **ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΩΝ** μέσα κι έξω από την εκπαίδευση.

Η θετική παρακαταθήκη των κινητοποιήσεων αυτών μπορεί να αποτελέσει τη βάση για τη συνέ-

χεια των κινητοποιήσεων. Η πάλη αυτή είναι κρίσιμο να συναντηθεί με τις αγώνες των μόνιμων εκπαιδευτικών, οι οποίοι βρίσκονται και αυτοί μπροστά σε πλήθος αντιλαϊκών μέτρων: η αυτοαξιολόγηση είναι άμεσα μπροστά για να υποδεχτεί και την ατομική αξιολόγηση, η ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων είναι οξεία, τα πολλά σχολεία και τα πολλαπλά αντικείμενα -παράλληλα με τη συνολική εντατικοποίηση της δουλειάς- είναι για τους εκπαιδευτικούς μια πραγματικότητα, η λιτότητα σπάει κόκαλα.

Το ζήτημα της **αδιουσιότητας**, το πολυεργαλείο της **αξιολόγησης** (που υπηρετεί πλήθος αντιδραστικών επιδιώξεων, όπως της παραπέρα ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων, της πειθαρχίας, της κατηγοριοποίησης αλλά και της ενοχοποίησης των εκπαιδευτικών) και η **φτώχεια** διαμορφώνουν ένα ασφυκτικό κλίμα συνολικής επιδείνωσης των όρων ζωής των εκπαιδευτικών και δεν μπορούν παρά να αποτελούν βασικά μέτωπα πάλης του κινήματος.

ΟΛΑ αυτά, όμως, δεν αποτελούν αστοχίες ή δευτερεύουσες πλευρές της πολιτικής του συστήματος αλλά **βρίσκονται στον πυρήνα των επιδιώξεών του**. Ο αγώνας για ανατροπή των βασικών αυτών επιλογών του συστήματος δεν μπορεί να δοθεί με «πιστικά επιχειρήματα» στον αντίπαλο, ούτε με ημερίδες, ούτε με «διαλόγους» με τους σφαγείς των δικαιωμάτων μας, ούτε με πολυδιάσπαση (παραταξιακή, ειδικότητων), ούτε με «λογιστικό» υπολογισμό του «πόσοι και με ποια κριτήρια είναι σωστό να διοριστούν», ούτε με επίκληση κατανόησης για τους «καημένους τους εκπαιδευτικούς που πάνε σε τρία σχολεία», ούτε με αυταπάτες για εύκολες νίκες που θα προκύψουν μέσα από κόλπα και βερμπαλισμούς, ούτε με παζάρια αιρετών σε συνδιοικητικά όργανα, όπου «ελέγχουν» τη νομιμότητα της σφαγής.

Ο σπουδαίος αυτός αγώνας μπορεί να δοθεί με τη συνείδηση της πολιτικής που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, με την αναγνώριση των φανερών εχθρών και των ψεύτικων φίλων, με τον ρεαλισμό του ρόλου που παίζουν οι αστικές και ρεφορμιστικές ηγεσίες.

Η μακρόχρονη αδράνεια και παραλυσία δέχτηκε τον περασμένο Μάρτη κάποια πλήγματα. Οι Αγωνιστικές Κινήσεις Εκπαιδευτικών θα κάνουν ό,τι μπορούν για να συμβάλλουν ώστε να δυναμώσει η προοπτική ενός μεγάλου αγώνα.

Τα «εθνικά ζητήματα» και τα καθήκοντα του λαϊκού κινήματος

του Κώστα Καμαρέτσου

Ως τμήμα της παγκόσμιας αντιπαράθεσης για το ξαναμοίρασμα του κόσμου από τις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, η ευρύτερη περιοχή μας δεν μπορούσε να μείνει έξω από τη μεγάλη θύελλα του πολέμου. Ειδικά τους τελευταίους μήνες, επανήλθαν στο προσκήνιο και με ιδιαίτερη ένταση μια σειρά ζητήματα που φέρουν τον χαρακτηρισμό «εθνικά»: το λεγόμενο Μακεδονικό, το Κυπριακό ζήτημα, ο ελληνοτουρκικός ανταγωνισμός στο Αιγαίο, η μειονότητα της Θράκης. Η επαναφορά των ζητημάτων αυτών μπορούμε να πούμε ότι έπιασε το κίνημα «στον ύπνο», καθώς, σε σχέση με την κρισιμότητα όσων διακυβεύονται, η κινηματική απάντηση μπορεί να χαρακτηριστεί ισχνή. Ελάχιστες πρωτοβουλίες πάρθηκαν σε αντιπολεμική-αντιιμπεριαλιστική κατεύθυνση, μια σειρά δικές μας προτάσεις πέρασαν στο κενό, και σε πολλές πόλεις οι δυνάμεις μας ήταν οι μόνες που κινήθηκαν. Αλήθεια, όμως, θα μπορούσε να είναι διαφορετικά τα πράγματα, όταν η πλειοψηφία των δυνάμεων δεν αναγνωρίζει τα καθήκοντα που πρέπει να υπηρετήσει το λαϊκό κίνημα; Για να προσδιορίσουμε σωστά τα καθήκοντα που πρέπει να μπουν στο λαϊκό κίνημα, οφείλουμε πρώτα να απαντήσουμε, «από την αρχή», τι είδους στάση πρέπει να τηρεί η Αριστερά πάνω στο ζήτημα του έθνους και των πολιτικών ζητημάτων που δομούνται σε σχέση με αυτό.

Τα έθνη των εξαρτημένων χωρών μέσα στην εποχή του ιμπεριαλισμού

Πρωταρχικής σημασίας για την αντιιμπεριαλιστική πολιτική γραμμή είναι ο προσδιορισμός της ιστορικής περιόδου που διανύει η ανθρωπότητα. Ξεχνώντας τον προσδιορισμό αυτό, ή ακόμα προσπερνώντας τον, είναι αναπόφευκτο να καταλήγει κανείς σε θέσεις αποσπασματικές, οι οποίες περιορίζουν τη δυνατότητα των μαζών να συγκροτηθούν στην βάση των δικών τους ταξικών συμφερόντων. Η εφαρμογή της επαναστατικής θεωρίας δεν μπορεί να είναι τμηματική, ανάλογα με την περίπτωση. Επίσης, δεν μπορεί να είναι απλώς ευθεία αναλογία ή μεταφορά μιας άλλης κατάστασης, που υπαγόρευε διαφορετικά καθήκοντα. Αυτές είναι πρακτικές που οδηγούν σε εγκατάλειψη της επαναστατικής θεωρίας.

Η επαναστατική θεωρία προσδιορίζει τον ιμπεριαλισμό ως το ανώτατο, μονοπωλιακό στάδιο του καπιταλισμού. Ο ιμπεριαλισμός είναι το στάδιο εκείνο που μια εθνική αγορά συγκεντρώνει στα μονοπώλια που κυριαρχούν σε αυτήν, τον πλούτο όχι μόνο της ίδιας της χώρας, αλλά και μιας σειράς εξαρτημένων χωρών ή αποικιών, δημιουργώντας έτσι μια αγορά πλανητικής κλίμακας. Τότε η καπιταλιστική οικονομική κρίση παίρνει διεθνή χαρακτηριστικά, δεν περιορίζεται μονάχα σε συγκεκριμένους τομείς της (πχ πετρέλαιο), ή σε συγκεκριμένα οικονομικά πεδία (χρηματιστήριο, δημόσιο χρέος, νόμισμα), αλλά

γενικεύεται. Τότε η οικονομική κρίση διαπλέκεται με τον ιμπεριαλιστικό πολεμικό ανταγωνισμό για τον έλεγχο των σφαιρών επιρροής και μετατρέπεται σε καπιταλιστική-ιμπεριαλιστική κρίση συνολικά του συστήματος, κρίση που μπορεί να οδηγήσει σε παγκόσμιους πολέμους αλλά και σε επαναστατικά γεγονότα. Γίνεται σήμερα φανερό στους λαούς όλου του κόσμου, ότι η ιστορία αυτή επαναλαμβάνεται στις μέρες μας, και ότι παρά την προσπάθεια των διάφορων τάσεων του ρεφορμισμού να πείσουν τις μάζες για το αντίθετο, δεν είμαστε στην εποχή της «παγκοσμιοποίησης» και των υπερεθνικών ολοκληρώσεων αλλά του ιμπεριαλισμού. Η αναγνώριση αυτής της πραγματικότητας αναπόφευκτα διαιρεί τον κόσμο σε δύο μέρη. Σε μια μικρή ομάδα ιμπεριαλιστικών χωρών, που, μέσω της στρατιωτικής-πολιτικής ισχύος, έχουν συγκεντρώσει στα χέρια τους όλη την οικονομική δραστηριότητα, ελέγχοντας την ροή της υπεραξίας της εργατικής τάξης μιας σειράς χωρών. Και από την άλλη πλευρά, στη μεγάλη πλειοψηφία των εξαρτημένων χωρών, οι εκμεταλλεύτριες τάξεις των οποίων έχουν συνδεθεί οργανικά με τον ιμπεριαλισμό και έχουν μετατρέψει την ενδοχώρα τους σε πεδίο κερδοφορίας του ξένου ιμπεριαλιστικού κεφαλαίου, εκτός φυσικά από πεδίο δικής τους κερδοφορίας.

Ειδικά για τη χώρα μας, την προσδιορίζουμε ως χώρα εξαρτημένη ταυτόχρονα στον αμερικάνικο και ευρωπαϊκό ιμπεριαλισμό, που βρίσκεται κάτω από τη διπλή κυριαρχία του ντόπιου μεγάλου κεφαλαίου και των ξένων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων (ΗΠΑ-ΕΕ).

Προσπαθώντας να αρνηθούν αυτή την πραγματικότητα αλλά και τα καθήκοντα τα οποία υπαγορεύει, μια σειρά δυνάμεις κατασκεύασαν θεωρίες που αποτυπώνουν μια λαθεμένη ανάλυση για τον κόσμο. Πρώτα και κύρια, αποδέχθηκαν τον όρο «παγκοσμιοποίηση», σύμφωνα με τον οποίο πλέον τα εθνικά σύνορα έτειναν να καταργηθούν και οι χώρες θα κυβερνιούνταν, δήθεν, από υπερεθνικούς οργανισμούς. Η εθνική οικονομική λειτουργία θα έδινε τη θέση της στο πολυεθνικό κεφάλαιο, το οποίο θα συνένωνε τις αγορές σε μια μεγάλη, ενιαία αγορά. Κατασκευάστηκε, έτσι, η θεωρία των «ολοκληρώσεων», πολιτικών δηλαδή δομών που δήθεν θα υπερέβαιναν τις κρατικές πολιτικές λειτουργίες, όπως έλεγαν για την ΕΕ, τον ΟΟΣΑ, τις οικονομικές ενώσεις εμπορίου, τον ΠΟΕ, το ΝΑΤΟ κτλ. Για να υποστηριχθεί η παραπάνω θεωρία, επιστρατεύτηκε η λεγόμενη «ιμπεριαλιστική πυραμίδα/αλυσίδα», μέσα στην οποία όλες οι χώρες ήταν λίγο ως πολύ ιμπεριαλιστικές και συναποφάσιζαν τις επεμβάσεις μέσα από διακρατικά όργανα. Φιλοτεχνήθηκε η εικόνα ενός κόσμου χωρίς κρίσεις, χωρίς παγκόσμιους πολέμους, ενός κόσμου που ήταν έτοιμος να αλλάξει από τα μέσα.

Γίνεται, σήμερα, φανερό, με τον παροξυσμό των ιμπεριαλιστικών αντιθέσεων, τον λυσσαλέο εμπορικό προστατευτισμό, την επιστράτευση του εθνικισμού από το κεφάλαιο, ότι οι θεωρίες αυτές περιέγραφαν έναν ψεύτικο κόσμο. Κομβικό σημείο που ενώνει όλες αυτές τις δυνάμεις, αν και έχουν έχουν αποκλίνουσες απόψεις μεταξύ τους, είναι η άρνηση της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης της χώρας μας και η περιγραφή της κοινωνικής αλλαγής ως μιας διαδικασίας καθαρά εσωτερικής, που δεν θα συναντήσει παρά σαν δευτερεύον στοιχείο την εμπλοκή του ιμπεριαλιστικού κεφαλαίου. Δεν είναι, λοιπόν, καθόλου τυχαίο, ότι δυνάμεις που θεωρούσαν πριν από λίγο καιρό ότι τα εθνικά ζητήματα έχουν πλέον λυθεί και ανήκουν στο παρελθόν, παίρνουν σήμερα πολιτικές θέσεις εθνικής ομοψυχίας και σέρνονται πίσω από τα εθνικά αφηγήματα της αστικής τάξης.

Η σωστή αναγνώριση της ιστορικής περιόδου που διανύει η ανθρωπότητα μπορεί να καθοδηγήσει τους λαϊκούς αγωνιστές στη σωστή αναγνώριση της στάσης του κινήματος απέναντι στο ζήτημα του έθνους. Το εθνικό ζήτημα έχει λάβει στην εποχή του ιμπεριαλισμού ταξικό χαρακτήρα. Οι κυρίαρχες, εκμεταλλεύτριες, αντιδραστικές δυνάμεις έχουν πλήρως, ή σε άλλες χώρες στη μεγάλη τους πλειοψηφία, αφομοιωθεί και ενταχθεί οργανικά στο καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα, έχουν απεμπολήσει κάθε είδους εθνικό χαρακτηριστικό. Ειδικά στη χώρα μας, η αστική τάξη έχει από τη γέννησή της συνδέσει την κυριαρχία της πάνω στον λαό με τη σύνδεση με το ξένο κεφάλαιο. Και έχει σε κάθε κρίσιμη στιγμή της ιστορίας της (1821, πόλεμοι, κατοχή, δεύτερο αντάρτικο, χούντα-Πολυτεχνείο) επιβεβαιώσει την κυριαρχία της στηριζόμενη στην παρέμβαση του ξένου κεφαλαίου. Η αστική «μας» τάξη δεν έχει σήμερα κανένα τμήμα, καμία μερίδα που να μπορεί να αμφισβητήσει την εξάρτηση. Το καθήκον της Ανεξαρτησίας συνδέεται αδιαχώριστα με τη διαδικασία της αλλαγής της πολιτικής εξουσίας και το πέρασμά της στην εργατική τάξη και τους κοινωνικούς συμμάχους της. Τα ζητήματα εκείνα που συνδέονται με το έθνος δεν μπορούν να βρουν τη λύση και την ολοκλήρωσή τους μέσα στο πεδίο που ορίζει η εξάρτηση, αλλά μονάχα μετά το διώξιμο των ιμπεριαλιστών και των ντόπιων υποτακτικών τους.

Ο χαρακτήρας των «εθνικών ζητημάτων»

Αν αυτοί οι αναγκαίοι προσδιορισμοί είναι καθοδηγήτριες αρχές για την επαναστατική θεωρία, δεν αρκεί η καταγραφή και η απαρίθμηση των αρχών για να παραχθούν πολιτικές θέσεις. Ή, για να θυμηθούμε μια ακόμα καθοδηγήτρια αρχή, απαιτείται η «συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης». Απαιτείται η σωστή ιεράρχηση ανάμεσα στις αντιθέσεις που διέπουν το κάθε ζήτημα. Κανένα ζήτημα δεν μπορεί να εξεταστεί αποκομμένο από τη συνολική πραγματικότητα. Αν επιμένουμε μέσα στα πλαίσια αυτών των αρχών, είναι γιατί κανένα ζήτημα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί καθαρά «εθνικό», μιας και αποτελεί τμήμα του γενικευμένου ιμπεριαλιστικού ανταγωνισμού. Κανένα ζήτημα δεν έχει καθαρά «εθνικό» χαρακτήρα, με την έννοια ότι κάθε τάξη προσέρχεται στο κάθε ζήτημα από την σκοπιά των δικών της συμφερόντων και επιδιώξεων, και όχι σαν ένα κομμάτι ενός ενιαίου έθνους. Τα ζητήματα αυτά είναι στον πυρήνα τους ταξικά και πολιτικά, παρά τον εξωτερικό εθνικό τους χαρακτήρα.

Ξεκινώντας από το λεγόμενο «Μακεδονικό» ζήτημα, θα θέλαμε καταρχάς να επαναλάβουμε ότι δεν πρόκειται πρωταρχικά ούτε για ονοματολογικό ζήτημα ούτε πολύ περισσότερο για ζήτημα εθνικής κυριαρχίας. Φυσικά, πίσω από το θέμα του ονόματος, η κάθε πλευρά, η ελληνική αστική τάξη και η αντίστοιχη της πΓΔΜ, προσπαθούν να κατοχυρώσουν θέσεις για τον μεταξύ τους ανταγωνισμό. Θέσεις που θα μπορούσαν υπό προϋποθέσεις να οδηγήσουν σε αμφισβήτηση των συνόρων και από τις δύο πλευρές. Γι' αυτό αναπαράγουν τον αλυτρωτισμό, τον επεκτατισμό και την διχόνοια μεταξύ των λαών. Αυτές οι επιδιώξεις των ντόπιων αστικών τάξεων βρίσκονται πίσω από τα συνθήματα για την «πατρίδα» της γεωγραφικής Μακεδονίας. Κύρια όμως πλευρά του ζητήματος είναι η επιδίωξη της ένταξης της πΓΔΜ στο ΝΑΤΟ, ενταγμένη μέσα σε μια γενικότερη διαδικασία ΝΑΤΟϊκής περίσφιξης της Σερβίας και ξεπετάγματος των Ρώσων από τα Βαλκάνια.

Οι απόψεις, συνεπώς, που αρνούνται την εξάρτηση αλλά μιλούν για κατοχή, «ξέχασαν» από τον ορίζοντά τους τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό. Οδηγήθηκαν είτε στο να ονοματίζουν ως μόνο εχθρό τον εθνικισμό, αποκόβοντάς τον από τον ιμπεριαλισμό, είτε ακόμα χειρότερα να υιοθετούν τμήματα του πολιτικού λόγου της αστικής τάξης (περί «αλυτρωτισμού της γείτονας») ορίζοντας ως κύριο κομμάτι του προβλήματος την πΓΔΜ. Η μια πλευρά (ΚΚΕ-ΛΑΕ) οδηγήθηκε στο να συζητά τελικά τους όρους με τους οποίους θα γίνει δυνατή μια ενδεχόμενη συμφωνία (έθεσαν πχ το ζήτημα του συντάγματος της πΓΔΜ). Η άλλη (τροτσκιστές-αναρχία) οδηγήθηκε στο να ξεχνά την κυβέρνηση και να αντιπαρά τίθεται μόνο ενάντια στον εθνικισμό. Αμφότερες αντιμετώπισαν το ζήτημα ως ένα διακρατικό, διμερές ζήτημα, αποκομμένο από τη ΝΑΤΟϊκή επέκταση.

Όμοια στο Κυπριακό, όπου σε μεγάλο κομμάτι του κινήματος υπάρχει αδυναμία για οποιαδήποτε τοποθέτηση, ή στο ΚΚΕ υπάρχει αλλαγή τοποθέτησης. Αντιμετωπίζουν το Κυπριακό σαν ένα θέμα που αφορά τις δύο εθνικές κοινότητες που συνυπάρχουν στο νησί, ή σαν ένα θέμα που αφορά τον ανταγωνισμό Ελλάδας-Τουρκίας και μονάχα τα ζητήματα που αφήνει ανοιχτά η τούρκικη κατοχή στο νησί. Φυσικά, υπάρχουν και διαπλέκονται όλα αυτά τα ζητήματα, που έχουν και εθνικό χαρακτήρα. Όμως, ποιος είναι εκείνος ο παράγοντας που υπαγορεύει τις εξελίξεις, κόβει και ράβει τα σχέδια τύπου «Ανάν» και πιέζει για ευθυγράμμιση όλους τους εμπλεκόμενους πολιτικούς παράγοντες; Είναι ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός, και μαζί του η ΕΕ και η Αγγλία, που θέλουν να μετατρέψουν την Κύπρο σε ΝΑΤΟϊκή λίμνη και προωθούν το σχέδιο της δήθεν λύσης. Γι' αυτό, πρόκειται για σχέδιο που δεν ακουμπά το ζήτημα της κατοχής, κατοχυρώνει τις ξένες βάσεις, ξεπουλά τον πλούτο της χώρας στις ξένες εξορυκτικές. Κι όμως, το ΚΚΕ, με πολύ κόπο και πρόσφατα, απομακρύνθηκε από τη θέση για «διζωνική-δικοινοτική ομοσπονδία» ενώ οι δυνάμεις του λεγόμενου «διεθνισμού» ήδη ψελλίζουν ότι «καλύτερα να λυθεί ένα ζήτημα παρά να σέρνεται». Φυσικά, γνωρίζουμε ότι ο μόνος τρόπος να λυθεί το ζήτημα είναι: μια Κύπρος ενιαία και ανεξάρτητη, χωρίς στρατούς, κατοχή και εγγυήτριες δυνάμεις, χωρίς καμία ξένη προστασία και ανάμιξη. Γι' αυτό και αυτό το ιμπεριαλιστικό σχέδιο πρέπει να καταλήξει στον κάλαθο των αχρήστων.

Δεν θα μπορούσε να είναι καλύτερη η εικόνα στο πιο κρίσιμο θέμα των ημερών, τον πολεμικό ανταγωνισμό στο Αιγαίο. Εδώ, για το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων, οι δύο αντιπαρατιθέμενες χώρες βρίσκονται έξω από τον σημερινό τόπο και τον χρόνο. Κανείς δεν βλέπει τις ωμές παρεμβάσεις του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, που, δια μέσου του πρέσβη του (Πάιατ), «προβλέπει» σαν άλλη Κασσάνδρα επεισόδια και εντάσεις που πραγματοποιούνται μόλις λίγες μέρες μετά. Τόσο στο ζήτημα των δύο στρατιωτικών όσο και στο επεισόδιο στα Ίμια, ο ανταγωνισμός παρουσιάζεται μακριά από το πραγματικό του επίδοιο, δηλαδή το ποια από τις δύο εξαρτημένες αστικές τάξεις θα λάβει το χρίσμα και θα αναβαθμιστεί ως τοποτηρητής των ΝΑΤΟϊκών συμφερόντων στην περιοχή. Ο ανταγωνισμός των εξαρτημένων αστικών τάξεων Ελλάδας-Τουρκίας είναι ενταγμένος μέσα στο πλαίσιο της εξάρτησης κυρίαρχα από τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, και γι' αυτό είναι ανταγωνισμός που έχει αντιδραστικό χαρακτήρα.

Αυτή η αναγνώριση προσδιορίζει τον χαρακτήρα ενός ενδεχόμενου πολέμου, τουλάχιστον στο ξεκίνημά του, ως άδικου, και βάζει στο αντιπολεμικό-αντιιμπεριαλιστικό κίνημα το άμεσο καθήκον της πάλης για την αποτροπή του. Δεν είναι εφικτό στην πορεία των πραγμάτων ο χαρακτήρας του ανταγωνισμού να λάβει εθνικό χαρακτήρα, αν συμβούν προσαρτήσεις από κάποια πλευρά; Φυσικά, όμως αυτό είναι ένα ζήτημα που καθορίζεται από την παρέμβαση των ιμπεριαλιστών και τον συγκεκριμένο συσχετισμό των δυνάμεων. Τότε μπορεί να τεθούν στο κίνημα εθνικοαπελευθερωτικά καθήκοντα, υπεράσπισης της πατρίδας. Όμως, αν αυτό το ενδεχόμενο κυριαρχήσει τη σημερινή ανάλυση, παραλύει το κίνημα από το να παλέψει ενάντια στον πόλεμο και το απομακρύνει από τα άμεσα, αντιπολεμικά καθήκοντα και τους κύριους εχθρούς του. Σε αυτό το ζήτημα, η επικέντρωση μονάχα γύρω από το ζήτημα της τούρκικης επιθετικότητας (η οποία υπάρχει), χωρίς να μπαίνουν στο κάδρο οι αντίστοιχες ελληνικές κινήσεις, ή ακόμα περισσότερο οι επικίνδυνες αναρχικές μηδενιστικές απόψεις για «ανταγωνισμό που δεν μας αφορά», αφόπλισαν το λαϊκό κίνημα από το να καταγγείλει τις πολεμικές ενέργειες και να συγκροτηθεί πολιτικά ενάντια στον κίνδυνο του πολέμου. Οι απόψεις αυτές αποσυνδέουν τον πολεμικό ανταγωνισμό των δύο αστικών τάξεων από την παρέμβαση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού και την προσπάθειά του να κατοχυρώσει ρόλο επιδιαιτητή και κυριάρχου στην περιοχή.

Με βάση αυτά τα δεδομένα, θα ήταν πολύ δύσκολο για μια σειρά δυνάμεις της Αριστεράς να πάρουν πρωτοβουλίες σε αντιπολεμική-αντιιμπεριαλιστική κατεύθυνση, μιας και μετά βίας αναγνωρίζουν τόσο το πλαίσιο της αντιπαράθεσης όσο και τη βαρύνουσα σημασία που έχει λάβει η αντιιμπεριαλιστική πάλη.

Το κουρδικό κίνημα και τα πολύτιμα συμπεράσματα για το λαϊκό κίνημα

Μέσα σε όλη αυτή την φλεγόμενη περιοχή, ιδιαίτερη θέση κατέχει η περίπτωση του κουρδικού εθνικοαπελευθερωτικού κινήματος. Είναι μαζί με τον παλαιστινιακό λαό οι μόνες σήμερα περιπτώσεις που οι λαοί παλεύουν με το όπλο στο χέρι για τους δικούς τους σκοπούς. Αυτό είναι μια πραγματικότητα, ανεξάρτητα από τις σοβαρές αδυναμίες που έχει το κουρδικό κίνημα, λόγω των πολιτικών δυνάμεων που κυριαρχούν σε αυτό.

Ανεξάρτητα από την κρίση που δικαιούται και υποχρεούται να κάνει ο καθένας για την πολιτική γραμμή της ηγεσίας του κουρδικού κινήματος, το κουρδικό κίνημα διεξάγει έναν δίκαιο πόλεμο απέναντι σε αντιδραστικούς εχθρούς και πρέπει να στηριχθεί απέναντι στον ιμπεριαλισμό, στα ντόπια καθεστώτα και την εθνική καταπίεση του τούρκικου κράτος. Το με ποια εθνική και κρατική μορφή θα λυθεί στο μέλλον το κουρδικό ζήτημα, είναι κάτι το οποίο αποτελεί ανοιχτό ερώτημα γιά το κίνημα στο Κουρδιστάν και την Τουρκία, και δεν πρέπει να συγχέεται με την ανάγκη της διεθνιστικής αλληλεγγύης. Το κουρδικό εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή, οδηγούμενο σε πολιτικό αδιέξοδο και μεγάλους κινδύνους με ευθύνη της αστικορεφορμιστικής ηγεσίας του ΡΚΚ. Η ηγεσία του ΡΚΚ ακολούθησε για χρόνια, μέσα στις φλόγες του ιμπεριαλιστικού πολέμου στη Συρία, την γραμμή του προσεταιρισμού στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό.

Προσπάθησε τάχα να προωθήσει το εθνικό ζήτημα μέσα από την υποτιθέμενη εκμετάλλευση των ιμπεριαλιστικών αντιθέσεων μεταξύ Ρωσίας και Αμερικής. Υποθήκευσε την πολιτική ανεξαρτησία των οργανωμένων λαϊκών δυνάμεων μέσα στη Συρία και τις έσυρε πίσω από την αμερικάνικη διοίκηση, υπονόμωσε την δυνατότητα δικού τους σχεδιασμού και της αυτόνομης λήψης των αποφάσεων. Ακολούθησε μια ανιστόρητη γραμμή, σύμφωνα με την οποία οποιοσδήποτε ιμπεριαλιστής μπορεί, για να προωθήσει δικά του συμφέροντα, να βοηθήσει στην ανάπτυξη ενός λαϊκού κινήματος.

Κατά την περίοδο της τουρκικής εισβολής στο καντόνι του Αφρίν, όπου ο τουρκικός στρατός επιτέθηκε με την πλήρη ανοχή τόσο των Αμερικάνων όσο και των Ρώσων, οι αυταπάτες αυτές κατέρρευσαν. Αποκαλύφθηκε ότι μόλις οι ιμπεριαλιστές κατοχυρώσουν τις θέσεις τους, ή μόλις απειληθούν γενικότερες ισορροπίες στην περιοχή, κανέναν ενδοιασμό δεν έχουν στο να παραδώσουν κάθε λαϊκό κίνημα στα δόντια οποιουδήποτε ντόπιου καθεστώτος. Η πολιτική ουράς που ακολουθεί η ηγεσία του κουρδικού κινήματος, καλώντας τον τούρκικο στρατό να προστατέψει τους Κούρδους από τον ISIS, καλώντας την Αμερική ή την Γαλλία να προστατέψει τους Κούρδους από την Τουρκία, καλώντας το καθεστώς Άσαντ να υπερασπιστεί την «εδαφική ακεραιότητα» της Συρίας, ή αύριο ίσως τον ρώσικο ιμπεριαλισμό, αφήνει έκθετες τις κουρδικές δυνάμεις. Το κουρδικό εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα, στηριζόμενο στις δικές του λαϊκές δυνάμεις, είναι το μόνο που μπορεί να προστατέψει τον εαυτό του.

Τι συμπέρασμα βγαίνει για τις δυνάμεις του κινήματος; Από τη μία, η αναρχοαυτονομία ξεχνάει πλήρως τον αμερικάνικο παράγοντα, δίνοντας τυφλή πολιτική στήριξη σε κάθε επιλογή της κουρδικής ηγεσίας, από την άλλη δυνάμεις όπως η ΛΑΕ βλέπουν μονάχα τον τούρκικο παράγοντα. Χωρίς την αναγνώριση του πρωταγωνιστικού ρόλου του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, δεν μπορεί να εξηγηθούν οι κίνδυνοι που απειλούν το κουρδικό κίνημα.

Μια ιδιαίτερη πλευρά

Αφήσαμε για το τέλος μια ιδιαίτερη πλευρά του ζητήματος. Εκείνη της ΕΑΜικής ηρωικής παράδοσης της υπεράσπισης της πατρίδας απέναντι στον ξένο κατακτητή, που οδήγησε τους κομμουνιστές στην πρώτη γραμμή και έφερε το κίνημα στα πρόθυρα της πολιτικής εξουσίας. Η ΕΑΜική παράδοση, άρρηκτα συνυφασμένη με την γραμμή της Τρίτης Κομμουνιστικής Διεθνούς, έχει πλήρως ποδοπατηθεί και λιοιδορηθεί από σειρά δυνάμεις. Πρώτα και κύρια, οι τροτσικιστές και αναρχικοί, με τις δήθεν διεθνιστικές τους απόψεις, δεν διστάζουν να αποκαλούν την συμμετοχή της ΕΣΣΔ στη μεγάλη Αντιφασιστική Νίκη ως «ιμπεριαλιστική», την Εθνική Αντίσταση με πρωτοπόρο το επαναστατικό ΚΚΕ ως «εθνικιστική». Αλλά και μια σειρά άλλες δυνάμεις της νέας «αντικαπιταλιστικής Αριστεράς» θεωρούν τα Αντιφασιστικά Μέτωπα και τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα σαν προετοιμασία για την Βάρκιζα, θεωρούν τον εθνικό αγώνα σαν υποστολή της ταξικής πάλης. Στη λέσχη αυτών των δυνάμεων έχει προσχωρήσει τα τελευταία χρόνια με τον δικό της τρόπο και η ηγεσία του ΚΚΕ. Η αποφασιστική υπεράσπιση της ιστορίας του κομμουνιστικού κινήματος αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη δυνατότητα των σημερινών οργανωμένων δυνάμεων να οικοδομήσουν μια επαναστατική γραμμή.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου, επίσης, αποτελεί φάρο για το κίνημα της νεολαίας απέναντι στον ιμπεριαλισμό και την εξάρτηση.

Δεν μπορεί, όμως, στο όνομα της υπεράσπισης της ιστορίας, να συγχέονται τα καθήκοντα του κινήματος σήμερα με την ιστορική παράδοσή του, προσδίδοντας στη σημερινή πολιτική κατάσταση χαρακτηριστικά που δεν έχει. Ο χαρακτήρας της πάλης σήμερα είναι πρωταρχικά αντικαπιταλιστικός και αντιιμπεριαλιστικός, είναι πάλη για την ανεξαρτησία και την κοινωνική απελευθέρωση, πάλη αποτροπής του ενδεχόμενου ενός πολέμου και όχι πάλη εθνικοαπελευθερωτική, πάλη για την υπεράσπιση της πατρίδας, των κυριαρχικών δικαιωμάτων, του έθνους. Σημαίνει αυτή η αναγνώριση ότι δεν μπορεί στο μέλλον, κάτω από άλλες συνθήκες, το λαϊκό κίνημα να αναλάβει και τέτοια καθήκοντα; Όχι, αλλά αυτό είναι ένα ζήτημα μιας άλλης πολιτικής περιόδου, που δεν μπορεί να προβλεφτεί από τώρα.

Ακόμα περισσότερο, δεν πρέπει να γίνεται σύγχυση της τακτικής του κινήματος σε μια περίοδο που η εργατική τάξη ήταν συγκροτημένη μέχρι και στο ανώτερο πολιτικό επίπεδο, αυτό του κόμματος, και επίσης βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη η οικοδόμηση του σοσιαλισμού στην ΕΣΣΔ, με την σημερινή περίοδο που η εργατική τάξη είναι αποσυγκροτημένη σε όλα τα επίπεδα, παγκόσμια και στη χώρα μας. Η απομόνωση στοιχείων τακτικής των Μετώπων που οικοδόμησε το λαϊκό, κομμουνιστικό κίνημα στην περίοδο της εφόδου του και η μεταφορά τους στο σήμερα προσπερνά την αναγκαιότητα της ύπαρξης και καθοδηγητικής παρέμβασης του υποκειμενικού παράγοντα μέσα στα Μέτωπα πάλης.

Δεν μπορούμε να προσπεράσουμε ότι στο κίνημα τίθενται στην σημερινή φάση καθήκοντα ανασυγκρότησης της εργατικής τάξης και των λαϊκών δυνάμεων, αντίστασης, διεκδίκησης και όχι καθήκοντα άμεσου παρσίματος της εξουσίας. Η πολιτική αυτή εκτίμηση αποτυπώνεται στην οικοδόμηση του Μετώπου Αντίστασης - Διεκδίκησης, στον αντιιμπεριαλιστικό, αντικαπιταλιστικό, αντισυνδιαχειριστικό χαρακτήρα της παρέμβασής μας μέσα στο κίνημα. Καθορίζει στο ιδεολογικό πεδίο τον προσδιορισμό των πεδίων της Ανεξαρτησίας και της κοινωνικής απελευθέρωσης, δηλαδή του Σοσιαλισμού, ως διπλής και αδιαίρετης διαδικασίας επαναστατικής ανατροπής της εξουσίας του ντόπιου και ξένου κεφαλαίου. Καθορίζει στο ταξικό πεδίο την ηγεμονία της εργατικής τάξης ως αναγκαία προϋπόθεση για την εκπλήρωση αυτών των στόχων.

Εκκλησία: Διαχρονικό βαρίδι για την κοινωνική πρόοδο, σταθερός σύμμαχος των καταπιεστών

Διαμαντής Νίτσας,
Ιατρική Ιωαννίνων

Στήριγμα της αστικής τάξης

Η σχέση κράτους-εκκλησίας είναι ένα ζήτημα αρκετά παλιό. Σχετίζεται με τους πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς όρους που συνέβαλαν στη δημιουργία των σημερινών κρατών. Όσον αφορά, συγκεκριμένα, το ελληνικό κράτος, είναι εμφανής η στενή σχέση του με την εκκλησία, από την αρχή της δημιουργίας και συγκρότησής του. Ή, όπως οι παράγοντες του συστήματος επικαλούνται, πρόκειται για τον ρόλο που «διαδραμάτισε η ορθοδοξία στο πλάι του έθνους μας»!

Σε πρώτο βαθμό, ας έχουμε λυμένο το εξής ζήτημα: η θρησκεία έχει ιστορικά ξεπεραστεί και διαδραματίζει πλέον αντιδραστικό ρόλο για τους λαούς. Εξάλλου, ως κοινωνικό φαινόμενο, εδραιώθηκε, με τις διάφορες σημερινές μορφές της, πάνω στην καταπίεση ανθρώπου από άνθρωπο και επικράτησε κοινωνικά όπου υπηρέτησε το status quo της κοινωνίας, στηρίζοντας την άρχουσα τάξη και στηριζόμενη απ' αυτή. Ειδικότερα στη χώρα μας, η εκκλησία (ο «διαμεσολαβητής του θεού στη γη»!) αποτέλεσε εξαρχής στήριγμα της αστικής τάξης, ως κομμάτι του εποικοδομήματος, σ' ένα κράτος που στήθηκε και στηρίχτηκε πάνω στην εξάρτηση από τους ιμπεριαλιστές.

Τι ρόλο, όμως, έπαιξε βασικά η εκκλησία (και πέρα από ορισμένες εξαιρέσεις) στις κρίσιμες καμπές της ελληνικής ιστορίας; Στην Ελλάδα, η εκκλησία ήταν αντίθετη στην επανάσταση για την ανεξαρτησία από τους Οθωμανούς (1821), τόσο πριν όσο και κατά τη διάρκειά της. Στη δικτατορία του Μεταξά, την κατοχή και τη χούντα, η εκκλησία ευλόγησε και στάθηκε στο πλευρό των πιο σκοταδιστικών και αιματοβαμμένων καθεστώτων που γνώρισε ο ελληνικός λαός. Μάλιστα, η αμέριστη συνεισφορά στην άρχουσα τάξη δε θα μπορούσε να μην σχετίζεται και με τον αντιδραστικό ρόλο απέναντι στο κομμουνιστικό κίνημα (πχ ο «ιερός» αντικομμουνιστικός πόλεμος στον εμφύλιο). Έφτασε, έτσι, στην τροφοδότηση του εθνικιστικού κλίματος στα συλλαλητήρια του '92 για το Μακεδονικό (ενώ στα φετινά εθνικιστικά συλλαλητήρια, οι παπάδες κράτησαν διαφορετική θέση, υπακούοντας βέβαια τα μεγάλα αφεντικά, τους Αμερικάνους).

Ο αντιδραστικός ρόλος της θρησκείας, φυσικά, δεν είναι μόνο ελληνικό φαινόμενο. Δεν είναι λίγες οι φορές που ο ιμπεριαλισμός αξιοποίησε τον ρόλο αυτόν για να αιματοκυλήσει χώρες και λαούς για τα συμφέροντά του (βλ. ISIS), ή που χρησιμοποίησε τον θρησκευτικό σκοταδισμό για να ξεδοιολογήσει κινήματα και να προωθήσει τις βλέψεις του (πχ Αραβική άνοιξη). Από την άλλη, εξίσου χαρακτηριστική είναι η θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, πριν από λίγους μήνες, για την εισβολή της Τουρκίας στο Αφρίν: «Προσευχόμαστε ότι οι Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις θα καταφέρουν επιτυχία και η "Επιχείρηση Κλάδος Ελαίας" θα φέρει ειρήνη στην περιοχή όπως το όνομά της υπόσχεται». Εδώ, οι θρησκευτικές διαφορές μπήκαν στην άκρη χάριν των συμφερόντων της τούρκικης αστικής τάξης!

Για τον διαχωρισμό κράτους και εκκλησίας

Πού βρίσκεται σήμερα αυτός ο ριζοσπαστικός στόχος, που βρισκόταν μάλιστα στις προεκλογικές δεσμεύσεις του ΣΥΡΙΖΑ; Η αθώωση του φασίστα μητροπολίτη Αμβρόσιου, παρά τα ρατσιστικά του σχόλια για τους ομοφυλόφιλους, καθώς και η απόφαση του ΣτΕ περί αντισυνταγματικότητας των αλλαγών Φίλη στα θρησκευτικά, είναι δύο πρόσφατοι μόνο σταθμοί της... «ανάποδης» πορείας του. Ακολούθησε η προσφυγή της Εκκλησίας στο ΣτΕ κατά του νέου Οργανισμού του Υπ. Παιδείας, από την αποστολή του οποίου αφαιρέθηκε η «ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης» ενώ συγχρόνως, όπως ισχυρίζεται, περιορίστηκε το δικαίωμα αυτοδιοίκησής της.

Βέβαια, σ' αλήθεια, αφενός ο ΣΥΡΙΖΑ ούτε θέλει ούτε μπορεί να ανατρέψει τον ρόλο της θρησκείας για το ελληνικό κράτος. Αφετέρου, η εκκλησία, όλα αυτά τα χρόνια, έχει συμβάλλει τα μέγιστα στην εμπέδωση της αστικής κυριαρχίας στον ελληνικό λαό. Οι δεσμοί της με τη ντόπια αστική τάξη είναι διαχρονικά ισχυροί: η μία στηρίζει την άλλη. Αυτός είναι ο λόγος που η εκκλησία είναι πανταχού παρούσα: από τη Βουλή, τα δικαστήρια, τις δημόσιες

υπηρεσίες μέχρι την εκπαίδευση.

Οι αντιπαραθέσεις, συνεπώς, που προκύπτουν για τον ρόλο της εκκλησίας δεν έχουν σκοπό τον «αστικό εκσυγχρονισμό», όπως καμώνονται οι λογιολογής ΣΥΡΙΖέοι. Αφορούν στην προσπάθεια του «νεοφερμένου» ΣΥΡΙΖΑ να εδραιωθεί στο σύγχρονο πολιτικό σκηνικό «βάζοντάς τα» με τους βασικούς αστικούς πυλώνες (ΝΔ- ΠΑΣΟΚ), να αποδεχτούν τα ντόπια τζάκια το δικαίωμά του να στήσει συμμαχίες στο κράτος και διαπλοκές στην οικονομία. Γι' αυτό, οι αντιπαραθέσεις με την Εκκλησία, όταν η συζήτηση στρέφεται στον λαό, γίνονται πλήρη σύμπνοια. Δεν είναι τυχαίο ότι τελευταία συνοδεύονται από τον... απαραίτητο ντόρο, για να περνούν αθόρυβα τα αντιλαϊκά μέτρα. Όμως, όπως δύσκολα λησμονούνται οι τακτικές χαιρετούρες-απευθύνσεις Τσίπρα σε Ιερώνυμο, έτσι δεν πρέπει να αγνοηθεί η επίδρασή τους: η απώλεια κάθε υπόνοιας αριστερόσυννης του ΣΥΡΙΖΑ και η δεξιότερη μετατόπιση του πολιτικού κλίματος.

Ειδικά για την εκπαίδευση

Το κράτος γνωρίζει καλά τις υπηρεσίες που του προσφέρει η εκκλησία όταν διδάσκει στα παιδιά το «πίστευε και μη ερεύνα», το «μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι» και πολλές άλλες αντιδραστικές γνώσεις, που καταλήγουν στο «να τα 'χεις καλά με τον Θεό και με την εσωτερική σου ζωή, να αφήνεις αδιατάραχη την καθεστηκυία τάξη πραγμάτων», μιας και που... υπάρχει και η μετά θάνατον ζωή και «εκεί θα ανταμειφθείς». Σε αυτό το φόντο, αναφερόμενος στον προσφάτως αποβιώσαντα αστροφυσικό Χόκινγκ, ο Μητροπολίτης Κύριλλος είπε: «[...] Θαμπωμένος από τα επιστημονικά του επιτεύγματα, γεμάτος έπαρση και αλαζονεία ισχυριζόταν ότι δεν χρειάστηκε το χέρι του Θεού, για να δημιουργήσει το σύμπαν, αλλά έγινε μόνο με τη δύναμη των νόμων της φύσης»... Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, η αλλαγή των συσχετισμών εις βάρος του νεολαϊστικού κινήματος και τα κενά που αφήνει έχουν δώσει πάτημα στη διείσδυση περαιτέρω σκοταδιστικών αντιλήψεων. Μάλιστα, τη στιγμή που βασικές επιστημονικές αλήθειες για τη φύση και την κοινωνία λοιδορούνται ή δεν διδάσκονται καν, σε διάφορα πανεπιστήμια πραγματοποιούνται σεμινάρια με θέμα τα οφέλη της προσευχής στην παραγωγικότητα!

Το ζήτημα από αριστερή σκοπιά

Ο Λένιν το 1905 έγραφε: «Το κράτος δεν πρέπει να αναμειγνύεται στις υποθέσεις της θρησκείας, οι θρησκευτικές οργανώσεις πρέπει να είναι ανεξάρτητες από την κρατική εξουσία. Ο καθένας πρέπει να είναι απόλυτα ελεύθερος να ασπάζεται οποιαδήποτε θρησκεία ή να μην αναγνωρίζει καμιά, δηλαδή να είναι άθεος όπως και είναι συνήθως, ο κάθε σοσιαλιστής. Δεν επιτρέπεται καμιά διάκριση στα δικαιώματα των πολιτών, που να έχει σχέση με τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις». Η φράση αυτή έγινε πράξη μέσω του διατάγματος του 1918 του σοβιετικού κράτους, που μεταξύ άλλων αναφέρει: «Στους πολίτες της ΕΣΣΔ εξασφαλίζεται η ελευθερία συνείδησης, δηλαδή το δικαίωμα να πιστεύουν σε οποιαδήποτε θρησκεία είτε να μη πιστεύουν σε καμιά θρησκεία, να εκτελούν τις θρησκευτικές τελετές, να κάνουν αθεϊστική προπαγάνδα. Η καλλιέργεια εχθρότητας και μίσους για λόγους θρησκευτικών πεποιθήσεων απαγορεύεται. Η εκκλησία στην ΕΣΣΔ είναι χωρισμένη από το κράτος και το σχολείο από την εκκλησία».

Φυσικά σήμερα απέχουμε πολύ από τα παραπάνω. Παρ' όλα αυτά, οι προοδευτικές απόψεις πρέπει να ανοίξουν σοβαρό μέτωπο αντιπαραθέσεων με τη θρησκεία, τον ιδεαλισμό και φυσικά με τους φορείς της, την εκκλησία. Και κύρια να επιδιώξουν την αναζωογόνηση των αγώνων, που σίγουρα απέναντί τους θα βρουν σύσσωμο το μέτωπο κράτος- ΜΜΕ- δικαστήρια- μηχανισμοί καταστολής, με την... ευλογία της εκκλησίας. Γιατί η ζωή που μας ανήκει δε βρίσκεται σε κανένα επουράνιο βασίλειο αλλά είναι αυτή που όλοι μας αρνούμαστε και θα κατακτήσουμε με την πάλη μας!

Μόνη εγγύηση για την ειρήνη η κοινή πάλη των λαών της περιοχής

Άλκης Γραβάνης-Αποστολόπουλος,
Ιατρική Ιωαννίνων

Η ενδοϊμπεριαλιστική αντιπαράθεση καθορίζει τις εξελίξεις στην περιοχή

Έναν χρόνο μετά τον βομβαρδισμό της Συρίας με τόμαχο από τους Αμερικάνους, οι λαοί της περιοχής βρίσκονται ακόμη μια φορά αντιμέτωποι με μια επικίνδυνη κλιμάκωση. **Ο λόγος για το βομβαρδισμό στόχων (14/4) του καθεστώτος στη Συρία με επικεφαλής τις ΗΠΑ κι από πίσω συντασσόμενες Βρετανία και Γαλλία.** Η εξέλιξη αυτή, όσο και οι δηλώσεις που ακολούθησαν από πλευράς Ρωσίας, πως «θα υπάρξουν συνέπειες», δείχνουν την ένταση της σύγκρουσης, με τα πιο εφιαλτικά σενάρια για τους λαούς της περιοχής να είναι στο τραπέζι.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να **καταγγείλουμε** και τη στάση της ελληνικής κυβέρνησης και συνολικά του αστικού πολιτικού προσωπικού, που, για άλλη μια φορά, παραχωρούν τη **Σούδα** για πτήσεις ανεφοδιασμού και επιτήρησης, προκειμένου να υπηρετηθούν με τον καλύτερο τρόπο τα αμερικάνικα φιλοπόλεμα σχέδια.

Το εύφλεκτο τοπίο και οι υπαρκτοί κίνδυνοι μιας νέας πιο σοβαρής κλιμάκωσης δείχνουν με καθαρό τρόπο, πως η σύγκρουση ΗΠΑ-Ρωσίας στο έδαφος της Συρίας απειλεί την ειρήνη και την ασφάλεια για όλους τους λαούς της περιοχής. Τα τελευταία χρόνια, οι λαοί της Μ. Ανατολής, της ΝΑ Μεσογείου και της Β. Αφρικής πληρώνουν με βαρύ «φόρο αίματος» την άγρια σύγκρουση μεταξύ των ιμπεριαλιστών με επίδικα την κυριαρχία στην περιοχή, τον έλεγχο σφαιρών επιρροής καθώς και πηγών ενέργειας και μεταφοράς τους, συνολικά την οικονομική και γεωστρατηγική θέση-ενίσχυσή τους. Πληρώνουν με το κομμάτι-σμα, την οικονομική-κοινωνική διάλυση και την ερημοποίηση των χωρών τους, την προώθηση από πλευράς ΗΠΑ της στρατηγικής περίσφιξης-απώθησης της Ρωσίας και την προσπάθεια της τελευταίας για αναβαθμισμένες απαντήσεις μακριά από τα σύνορά της μετά από καιρό. **Για να μην πάμε πιο παλιά: τα εκατομμύρια των εκτοπισμένων της Συρίας, το ρήγμα της Λιβύης, οι συγκρούσεις στην Ουκρανία την τελευταία δεκαετία είναι συνέπειες μιας εξελισσόμενης ιμπεριαλιστικής σύγκρουσης στο πλαίσιο της αναδιάταξης δυνάμεων και αναδιαμόρφωσης σχέσεων παγκοσμίως.**

Στο πλαίσιο αυτής της σύγκρουσης και με επίκεντρο την περιοχή στην οποία βρίσκεται και η χώρα μας, μια σειρά περιφερειακές δυνάμεις (Ισραήλ, Ιράν, Τουρκία, Σ. Αραβία κλπ.) προσπαθούν να «εκμεταλλευτούν» τις αντιθέσεις και τα όποια «κενά» των μεγάλων παικτών –συντασσόμενες με τον ένα ή τον άλλον ιμπεριαλιστή- και να ενισχύσουν τον ρόλο και τη θέση τους, να καθορίσουν εξελίξεις στην περιοχή. Οι συγκρούσεις στην περιοχή και η συσσώρευση πολεμικών μηχανών σε αυτή φέρνουν τον κίνδυνο μιας γενικευμένης

σύγκρουσης, που θα έβαζε μεγαλύτερες φωτιές στην περιοχή ολόενα και πιο κοντά.

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις στη δίνη των ανταγωνισμών

Τα γεγονότα των τελευταίων μηνών έφεραν στο προσκήνιο ξανά ζητήματα που αφορούν τις ελληνοτουρκικές σχέσεις-αντιθέσεις, τα επίδικα αυτών, τον ρόλο και τη θέση της κάθε χώρας μέσα στο συνεχώς υπό διαμόρφωση ρευστό και ασταθές πλαίσιο στην περιοχή. Αναφερόμαστε στα όσα συμβαίνουν στο Αιγαίο, τα γεγονότα γύρω από την Κύπρο, τις εκατέρωθεν παραβιάσεις και απειλές που εκτοξεύονται. Ταυτόχρονα, ανέδειξαν με emphaticό τρόπο τον ρόλο του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού σε ολόκληρο το τόξο Βαλκάνια-Μ.Ανατολή-ΝΑ Μεσόγειος, τις επιδιώξεις και τους τρόπους που προκρίνει για να τις προωθήσει.

Αναδεικνύονται, λοιπόν, μια σειρά ζητήματα-εστίες έντασης ανάμεσα στις αστικές τάξεις της Ελλάδας και της Τουρκίας. Ζητήματα διαχρονικά, που αφορούν τον έλεγχο του Αιγαίου με τον στρατηγικό ρόλο που έχει, ως διάδρομος καθόδου από τη Μαύρη Θάλασσα προς τη Μεσόγειο, τον έλεγχο της κυπριακής ΑΟΖ και την ένταση στα οικόπεδά της, διεκδικήσεις για επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης στα 12 μίλια, υφαλοκρηπίδα, εθνικές μειονότητες κλπ.

Στο σημείο αυτό, να πούμε πως οι διαφορές και αντιπαράθεσεις των δύο αστικών τάξεων ακουμπούν τους όρους σχηματισμού των κρατών Ελλάδας και Τουρκίας. Ανεκπλήρωτοι «πόθοι-πληγές» και τριβές που κρατούν ως σήμερα έχουν τη ρίζα τους ιστορικά στην **καθοριστική επέμβαση των ξένων δυνάμεων στη συγκρότηση-εξέλιξη των δύο κρατών.** Και οι δυο άρχουσες τάξεις στήθηκαν στην κυριολεξία από τον ιμπεριαλιστικό παράγοντα. Το καθοριστικό,

λοιπόν, στις αντιθέσεις των δύο αστικών τάξεων είναι το στοιχείο της εξάρτησης που βαραίνει και τις δύο χώρες. Το ποιος έθετε σε όλη τη σύγχρονη ιστορία θέμα αμφισβήτησης της κυριαρχίας του άλλου, κάθε φορά σχετιζόταν με το ποιος είχε, ή νόμιζε ότι είχε, την εύνοια του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού.

Σε μια σειρά επεισόδια, από τη Μικρασιατική εκστρατεία το 1922 μέχρι τα Ίμια το 1996, γινόταν φανερό πως πρόκειται για μια άδικη και αντιδραστική αντιπαράθεση, στην οποία οι λαοί καλούνταν να σφαγιαστούν για συμφέροντα ξένα και ενάντια στα δικά τους. Αν αυτή είναι η μία πλευρά, η άλλη έχει να κάνει με το ότι οι «λύσεις» που κάθε φορά δρομολογούνταν, ευνοούσαν την προώθηση των συμφερόντων των ξένων δυνάμεων και των ιμπεριαλιστών, μέσω της πίεσης στη μια ή και στις δύο κυρίαρχες τάξεις για ευθυγράμμιση στις επιλογές τους.

Το ενδεχόμενο ενός πολέμου

Με βάση τα προηγούμενα, γίνεται κατανοητό πως το ενδεχόμενο ενός θερμού επεισοδίου ή ακόμα κι ενός τοπικού πολέμου έχει πραγματική βάση κι επικίνδυνες διαστάσεις για τους δύο λαούς.

Με δοσμένη την ιμπεριαλιστική εξάρτηση και στις δύο χώρες, οι άρχουσες τάξεις στηρίζουν τις φιλοδοξίες τους στους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές. Η ελληνική αστική τάξη και η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ εμφανίζεται εδώ και καιρό ως πυλώνας σταθερότητας, ως ο «πρόθυμος» να προωθήσει τα συμφέροντα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού στην περιοχή. Το ταξίδι Τσίπρα στον Τραμπ και ό,τι ακολούθησε (εξοπλιστικά, αναβάθμιση-διεύρυνση βάσεων, αντιδραστικοί άξονες και συμφωνίες με Ισραήλ-Αίγυπτο) δείχνουν την υπο-

τέλεια της αστικής τάξης, η οποία προσπαθεί να κερδίσει καλύτερες θέσεις απέναντι στην τούρκικη αστική τάξη. Γι' αυτό εκμεταλλεύεται την όξυνση στις σχέσεις Τουρκίας-ΗΠΑ του τελευταίου διαστήματος και πλασάρεται σε κάθε ευκαιρία ως ο ατζέντης των αμερικάνικων συμφερόντων στην περιοχή.

Από την άλλη, ο Ερντογάν και η τούρκικη αστική τάξη (με τις βαθιές αντιθέσεις στο πλαίσιο της) είναι αντιμέτωπη με σοβαρά προβλήματα και πιέσεις. Η ένταση στις σχέσεις της Τουρκίας με τους δυτικούς ιμπεριαλιστές (ΗΠΑ και Γερμανία), η πρόσφατη εισβολή στη Συρία και κατάληψη του Αφρίν, οι τριμερείς με Ρωσία και Ιράν και η συμφωνία για αγορά οπλικών συστημάτων S-400 από τη Ρωσία εντάσσονται σε ένα συνολικότερο πλαίσιο αναζήτησης ρόλου στην περιοχή και επαναδιαπραγμάτευσης της σχέσης της με τους ιμπεριαλιστές.

Σε αυτό το ρευστό και ασταθές γεωπολιτικό περιβάλλον, τον πρώτο λόγο έχουν οι ιμπεριαλιστές· χωρίς αυτό να σημαίνει πως οι εξαρτημένες χώρες δεν κάνουν τους υπολογισμούς τους ανάλογα με το βάρος που διαθέτει η κάθε μια. Καθοριστικό στοιχείο για το πώς αντιμετωπίζονται εξαρτημένες αστικές τάξεις και περιφερειακές δυνάμεις αποτελεί το αν προωθούνται τα συμφέροντα και οι επιλογές των ιμπεριαλιστών.

Με αυτή την έννοια, ένας ενδεχόμενος πόλεμος μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας θα έχει την έγκριση ή την ανοχή των ιμπεριαλιστών, θα είναι μέρος ενός συνολικότερου σχεδίου που θα προωθεί τα συμφέροντά τους. Όσον αφορά τα προβλήματα που έρχεται να «λύσει» κάποιος πόλεμος, αυτά αποτελούν πλευρές του γενικότερου ζητήματος. **Δηλαδή της προσπάθειας που κάνει η κάθε πλευρά να ανατρέψει τις ισορροπίες υπέρ της. Να αλλάξει συνολικά τους συσχετισμούς η μια σε βάρος της άλλης. Με βάση τα παραπάνω, ένας τέτοιος πόλεμος θα είναι άδικος και αντιδραστικός.** Το λαϊκό κίνημα και στις δύο χώρες θα πρέπει να παλέψει για την **αποτροπή** του. Για να μην σφαγιαστούν οι δυο λαοί για τα συμφέροντα των ντόπιων κυρίαρχων τάξεων και των επικυρίαρχων ιμπεριαλιστών. Ο μόνος τρόπος που μπορεί να τεθεί το ζήτημα από τη σκοπιά του λαϊκού κινήματος είναι σε αντιιμπεριαλιστική-αντιπολεμική βάση. Όστε οι λαοί να βάλουν απέναντι τους πραγματικούς υποκινητές και υπεύθυνους του πολέμου, τους ιμπεριαλιστές και τις αντιδραστικές άρχουσες τάξεις.

Στάσεις και απόψεις μέσα στο κίνημα

Σε γενικές γραμμές, θα λέγαμε ότι υπάρχουν δύο απόψεις στο πλαίσιο της Αριστεράς σχετικά με το ζήτημα των πολεμικών κινδύνων που αντιμετωπίζει ο λαός μας.

Η προσέγγιση από μια σειρά δυνάμεις (ΚΚΕ κλπ.) υιοθετεί το **σχήμα του «επιτιθέμενου-αμυνόμενου»**, της **«τούρκικης προκλητικότητας»** και **«επιθετικότητας»**. Ένα σχήμα που χρησι-

μοποιείται από τις δύο αστικές τάξεις, προκειμένου να καλλιεργήσουν το αίσθημα της εθνικής ομοψυχίας, να δικαιολογήσουν εξοπλισμούς και να παρουσιάσουν πως, μπροστά στα λεγόμενα «εθνικά θέματα», απαιτείται να θυσιάσουν οι εργατικές διεκδικήσεις στον βωμό των αστικών συμφερόντων. Αλήθεια, οι αμερικανόπνευστοι αντιδραστικοί άξονες με Αίγυπτο και Ισραήλ, η επέκταση στα 12 μίλια στο Αιγαίο, η συνολική ευθυγράμμιση με τις απαιτήσεις και τα σχέδια των Αμερικάνων δε συνιστούν επιθετικές κινήσεις από πλευράς ελληνικής αστικής τάξης;

Το πιο ουσιαστικό: αυτές οι δυνάμεις δε θέλουν να «δουν» την ιμπεριαλιστική εξάρτηση και τον καθοριστικό ρόλο του ιμπεριαλισμού στις σχέσεις των δύο χωρών. Καταλήγουν σε μια «εθνικοπατριωτική» ρητορική, μετατρέποντας την εργατική τάξη και τον λαό σε ουρά στην αστική τάξη και την πολιτική της. Όταν το ΚΚΕ «καλεί το λαό σε επαγρύπνηση», καταλήγει να καλεί σε «υπεράσπιση των κυριαρχικών δικαιωμάτων» και της «εδαφικής ακεραιότητας» απέναντι στις τούρκικες προκλήσεις.

Η άλλη προσέγγιση αφορά μια σειρά δυνάμεις (τροτσκιστικές, αναρχοαυτόνομες κλπ.), οι οποίες βλέπουν ολοκληρώσεις και μονοπώλια να συγκρούονται στην περιοχή, υποτιμούν (και αυτές) την ιμπεριαλιστική εξάρτηση της χώρας. Με συνθήματα για «ανοιχτά σύνορα», προσπερνούν ότι τα σύνορα σήμερα ανοίγει και ξαναχαράζει ο ιμπεριαλισμός με το κομμάτισμα χωρών. Τελικά, δεν ιεραρχούν ούτε βλέπουν ως αναγκαιότητα την οικοδόμηση αντιιμπεριαλιστικού-αντιπολεμικού κινήματος, που θα βάζει στο στόχαστρο τον ιμπεριαλισμό, τον πόλεμο, τον εθνικισμό και την κυβερνητική πολιτική ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Συμπερασματικά

• Οι εξελίξεις στην περιοχή και τον κόσμο είναι πολύ ανησυχητικές. Διαμορφώνονται κάτω από τη συντριπτική κυριαρχία του ιμπεριαλισμού και σε συνθήκες ήττας του κομμουνιστικού κινή-

ματος, διάλυσης των μετώπων πάλης των λαών παγκοσμίως.

• Το ενδεχόμενο μίας περιφερειακής ή και πιο γενικευμένης πολεμικής σύγκρουσης είναι υπαρκτό, ειδικά μετά τις τελευταίες εξελίξεις στη Συρία. Η αντιπαράθεση των ιμπεριαλιστών (κύρια ΗΠΑ-Ρωσίας) είναι στην πρώτη γραμμή. Μέσα στη δίνη της αντιπαράθεσης βρίσκονται και μια σειρά χώρες της περιοχής. Οι συνέπειες από ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα είναι απρόβλεπτες. Το μόνο βέβαιο είναι ότι οι λαοί και η νεολαία θα γίνουν κρέας για τα κανόνια τους. Ότι νέες συμφορές τους περιμένουν.

• Σε σύνδεση με αυτό και στο «περιθώριο» της ιμπεριαλιστικής αντιπαράθεσης που διεξάγεται, οι αντιθέσεις και η ένταση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας έχει παροξυνθεί. Το σενάριο ενός «ατυχήματος», θερμού επεισοδίου ή ακόμη κι ενός τοπικού πολέμου έχει πραγματική υπόσταση. Η άποψή μας είναι ότι ένας ενδεχόμενος πόλεμος Ελλάδας-Τουρκίας είναι άδικος και αντιδραστικός εν τη γενέσει του. Καθορίζεται από τις ιμπεριαλιστικές επιδιώξεις και προτεραιότητες κι όχι από την αφορμή, από το ποια πλευρά θα κάνει πρώτη την επιθετική κίνηση.

• Οι κυρίαρχες εξαρτημένες αστικές τάξεις λειτουργούν μόνο για το δικό τους συμφέρον και το συμφέρον των ιμπεριαλιστικών αφεντικών τους. Είναι πρόθυμες να θυσιάσουν τους λαούς των χωρών τους για την εξυπηρέτηση αυτών των συμφερόντων. Οι μόνοι που έχουν την αρμοδιότητα να υπερασπίσουν έμπρακτα την ειρήνη στην περιοχή είναι η εργατική τάξη κι ο λαός σε κάθε χώρα, που μέσα από την πάλη τους θα βάλουν φραγμό στα φιλοπόλεμα και επικίνδυνα σχέδια. Συνεπώς, το άμεσο και ζωτικής σημασίας καθήκον που μπαίνει στους λαούς είναι η οικοδόμηση αντιπολεμικού-αντιιμπεριαλιστικού μετώπου για την αποτροπή του πολέμου. Για να μη γίνουν ο λαός και η νεολαία κρέας στα κανόνια τους. Για να προωθηθεί έμπρακτα η φιλία και η αλληλεγγύη των λαών.

Λαϊκό δικαίωμα στις σπουδές Από τον πόλεμο «χαμηλής έντασης»... στην κατά μέτωπο επίθεση

Μανώλης Γεμιστός,
Πα.Πει.
Χρήστος Παπακωνσταντίνου,
ΑΣΟΕΕ

Το τελευταίο διάστημα οξύνεται η επίθεση που δέχεται η νεολαία στα σπουδαστικά και επαγγελματικά δικαιώματα. Από την αρχή της χρονιάς, η επίθεση του συστήματος άνοιξε μια σειρά από μέτωπα. Αμφισβητήθηκε το δωρεάν σύγγραμμα, χτυπήθηκε το άσυλο σε σειρά σχολών (ιδιαίτερα ΑΠΘ), επαναφέρθηκε το ζήτημα της διδακτικής επάρκειας, έκλεισαν οι λέσχες των εστιών και πιο πρόσφατα ψηφίστηκε το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, προχώρησαν οι συγχωνεύσεις-κλεισίματα ΤΕΙ και τα διετή προγράμματα σπουδών. Το πράσινο φως για την αναβάθμιση της επίθεσης όλου του προηγούμενου διαστήματος δόθηκε προφανώς με τον νόμο- Γαβρόγλου, που ψηφίστηκε το προηγούμενο καλοκαίρι.

Από τότε μέχρι σήμερα, όλο και περισσότερες αιχμές της επίθεσης βγαίνουν στην επιφάνεια. Όλο και περισσότερο φαίνεται ότι το σύστημα, με υπηρέτη την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, είναι αποφασισμένο να προχωρήσει σε μια συνολικότερη «αναδιάρθρωση του χάρτη της εκπαίδευσης». Δηλαδή, στην κατά μέτωπο και «εφ' όλης της ύλης» επίθεση στα δικαιώματα της νεολαίας σε σπουδές και δουλειά. Ταυτόχρονα, όλο το προηγούμενο διάστημα η πολιτική των ταξικών φραγμών, του χτυπήματος επαγγελματικών δικαιωμάτων/πτυχίου και το γκρέμισμα του δημόσιου δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης πήρε «σάρκα και οστά» μέσα από διάφορα μέτρα και ρυθμίσεις. Ενώ έχει περάσει ένα διάστημα από την εφαρμογή διάφορων πλευρών της επίθεσης, και ειδικότερα όπως εξειδικεύτηκαν από τον ν. Γαβρόγλου, είναι αναγκαίο να κατατεθούν κάποιες εκτιμήσεις για τον χαρακτήρα και τους στόχους της επίθεσης, ειδικότερα σε αυτή την περίοδο. Οι εκτιμήσεις αυτές στοχεύουν στην ενίσχυση του ιδεολογικοπολιτικού εξοπλισμού του φοιτητικού κινήματος, μία αναγκαία διαδικασία έτσι ώστε να πολιτικοποιηθεί και σε μια πορεία να συγκροτήσει εστίες αντίστασης για να ανατρέψει την επίθεση που δέχεται.

Από πού πηγάζουν όλα αυτά;

Δε νομίζουμε ότι μπορούμε να εξετάσουμε την επίθεση στην εκπαίδευση έξω από τις συνολικότερες εξελίξεις στην παραγωγή. Την ιστορική ρεβάνς, δηλαδή, που παίρνει το κεφάλαιο από την εργατική τάξη, το χτύπημα στον μισθό και τη δουλειά, τις απολύσεις, τα μνημονιακά-αντιλαϊκά μέτρα, το τσάκισμα των εργασιακών δικαιωμάτων όλων των εργαζομένων, την αποβιομηχάνιση -ειδικότερα στο πλαίσιο της εξάρτησης- και την ανεργία. Σε αυτή τη βάση, πιστεύουμε ότι οι εξελίξεις στην εκπαίδευση των τελευταίων χρόνων (νόμος-πλαίσιο '07, ν. Διαμαντοπούλου, σχέδιο Αθηνά) είναι συνάρτηση της γενικευμένης επίθεσης συνολικά στους εργαζομένους, ειδικά εν μέσω δομικής πολιτικής-οικονομικής κρίσης του συστήματος.

Επίσης, δεν είναι δυνατό να δοθεί ολοκληρωμένη ερμηνεία, αν θεωρήσουμε το πανεπιστήμιο και την εκπαίδευση σαν γυάλα, ξεκομμένη από την παραγωγή και την κοινωνία, ουδέτερη και ανεπηρέαστη από τις εξωτερικές εξελίξεις. Θεωρούμε την εκπαίδευση ως έναν θεσμό με ταξικό πρόσημο, που έχει συγκεκριμένο χαρακτήρα σε αυτό το σύστημα. Από τη μια, να αναπαράγει την ιδεολογία του και τις κυρίαρχες αξίες, και από την άλλη, να αναπαράγει την ταξική κατανομή της νεολαίας στην καπιταλιστική παραγωγή. Από αυτή την άποψη, όχι μόνο δε θεωρούμε ξεκομμένες τις πρόσφατες εξελίξεις στην εκπαίδευση από την επίθεση του κεφαλαίου, αλλά νομίζουμε ότι η εκπαίδευση αναπροσαρμόζεται ακριβώς σε αυτές, για να υπηρετήσει από καλύτερες θέσεις τον ταξικό χαρακτήρα της κατανομής της νεολαίας στην παραγωγή.

Τι ωθεί σήμερα τα πράγματα σε αυτή την κατεύθυνση;

Στη βάση των παραπάνω, το εκπαιδευτικό σύστημα έχει «κληρονομήσει» προβλήματα και αδιέξοδα που καλείται σήμερα να απαντήσει. Πρώτο και κυριότερο, καλείται να γεφυρώσει το χάσμα ανάμεσα στους χιλιάδες πτυχιούχους, που διοχετεύονται στην παραγωγή και ζητάνε δουλειά, και στην προοπτική της ανεργίας και της εξαθλίωσης που ταυτόχρονα τους τά-

ζει καθημερινά. Το ζήτημα, δηλαδή, της ροής αποφοίτων -ειδικά στη βάση μαζικοποίησης της εκπαίδευσης των τελευταίων δεκαετιών- είναι ένα από τα κύρια ζητήματα που έχει να αντιμετωπίσει σήμερα το σύστημα. Και το αντιμετωπίζει σε μια κατεύθυνση «αποσυμφόρησης» της εκπαίδευσης. Έτσι, χτυπάει το δικαίωμα της νεολαίας στη δημόσια, δωρεάν εκπαίδευση, βάζοντας απανωτούς ταξικούς και εξεταστικούς φραγμούς, μειώνοντας τους εισακτέους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (και μέσα από τις αλλαγές στο λύκειο), χτυπώντας το δικαίωμα σε δωρεάν σίτιση-στέγαση-συγγράμματα, επιβάλλοντας εντατικοποιημένα προγράμματα σπουδών, στα οποία ελάχιστοι ανταποκρίνονται. Όλα αυτά, ακριβώς για να ελέγξει τη ροή των αποφοίτων προς την παραγωγή.

Βασικό είναι, ακόμα, το ζήτημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων και του πτυχίου, κατακτήσεις στη βάση της πάλης του φοιτητικού και λαϊκού κινήματος. Τα δικαιώματα είναι ξένο σώμα για τον καπιταλισμό, αναγκάζεται να τα παραχωρεί μόνο υπό την πίεση κινήματος. Αυτή τη στιγμή, που οι σύλλογοι είναι ανενεργοί και αποσυγκροτημένοι και το φοιτητικό κίνημα σε αποδιοργάνωση, δίνεται πράσινο φως στο σύστημα να τα χτυπήσει, να τα αποτελειώσει. Τροχιοδεικτική ήταν η προσπάθεια να αποσυνδεθεί από το πτυχίο το δικαίωμα των αποφοίτων καθηγητικών σχολών να διδάσκουν, κάτι που άνοιξε τον δρόμο για τον κατακερματισμό του πτυχίου, τη δημιουργία αποφοίτων πολλών ταχυτήτων και το περαιτέρω χτύπημα στα δικαιώματα των εκπαιδευτικών. Βέβαια, η αποσύνδεση των επαγγελματικών δικαιωμάτων από το πτυχίο είναι μια προσπάθεια που, χρόνια τώρα, με διάφορες αιχμές, προωθείται από τα εκάστοτε αντιφοιτητικά νομοσχέδια. Δεν ήταν καθόλου τυχαίο ότι ο νόμος Διαμαντοπούλου το '11 εισήγαγε τα ECTS.

Όμως, σήμερα φαίνεται να μιλάμε για μια αναβάθμιση της επίθεσης στο πτυχίο. Αυτές οι στοχεύσεις έγιναν φανερότερες με την δυνατότητα που δίνει ο ν. Γαβρόγλου να συγκροτηθούν διετή προγράμματα επαγγελματικών σπουδών σε κάθε σχολή και ειδικότερα σε αυτές που θα προκύψουν από τις συγχωνεύσεις/κλεισίματα των ΤΕΙ. Με τα διετή, έχουμε μια ακόμη πολυδιάσπαση του κύκλου σπουδών, εκ νέου σπάσιμο του πτυχίου και των επαγγελματικών δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτό, δημιουργία σπουδαστών πολλών ταχυτήτων, ευθεία βολή στην ίδια την έννοια του πτυχίου. Αυτό είναι ένα ακόμα στιγμιότυπο μιας προσπάθειας που χρόνια διεξάγει το σύστημα, για να χτυπήσει τα επαγγελματικά δικαιώματα που απορρέουν από το πτυχίο.

Μια αναγκαία παρένθεση...

Οφείλουμε να πούμε δυο λόγια για τους λόγους που πιστεύουμε ότι αυτή η κρίση του εκπαιδευτικού συστήματος επιταχύνεται, ως κομμάτι μιας συνολικότερης κρίσης στην παραγωγή. Εδώ πιστεύουμε ότι πρέπει κάποιος να αναρωτηθεί για τη σημασία της εξάρτησης της χώρας -άρα και της παραγωγής της- από το ξένο κεφάλαιο. Για να εξηγηθούμε. Η ολόπλευρη εξάρτηση, που είναι όρος αναπαραγωγής του ντόπιου κεφαλαίου και όρος κυριαρχίας του πάνω στον λαό, έχει αφήσει (πάντα άφηνε) τα σημάδια της στο πόσο «αυτόνομα», μακροπρόθεσμα και με τι ορίζοντα μπορούσε να κάνει τον οποιοδήποτε σχεδιασμό η ελληνική κεφαλαιοκρατία ακόμα και στην ίδια της την παραγωγή, στο «χωράφι» της. Μέσα στα πλαίσια αυτής της εξάρτησης και ειδικότερα της ΕΕ, ήταν που προωθήθηκε η αποβιομηχάνιση στη χώρα, με ότι συνεπάγεται αυτό για το πέταγμα δεκάδων χιλιάδων εργατικών χεριών στην ανεργία, το κλείσιμο μεγάλων παραγωγικών μονάδων. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια της εξάρτησης προωθήθηκε το ξεκλήρισμα της αγροτικής παραγωγής και η φτωχοποίηση της αγροτιάς. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια παραρτηματοποιήθηκε συνολικά η ελληνική οικονομία, στα πλαίσια του «διεθνούς καταμερισμού» που επιβάλλει η σχέση εξάρτησης και κατά βάση το ξένο κεφάλαιο, που παίζει και τον ρόλο του επικυρίαρχου σε αυτή τη σχέση. Είναι η σχέση που «επιβάλλει» στο ελληνικό κεφάλαιο να μιλάει για βαριά βιομηχανία της χώρας εννοώντας... τον τουρισμό!

Άμεση συνέπεια της πορείας αποβιομηχάνισης- παραρτηματοποίησης της ελληνικής οικονομίας ήταν και η αδυναμία του ελληνικού κεφαλαίου να κάνει έναν «σοβαρό» σχεδιασμό στην εκπαίδευση, να σχεδιάσει τι εκπαιδευση-επιστημονικό δυναμικό χρειάζεται σε μια πορεία, άρα και τι κλάδους να ανοίξει/κλείσει, σε ποιους κλάδους να επενδύσει μακροπρόθεσμα. Από αυτή την αναντιστοιχία προέκυπτε και η διαχρονική συχνή αλλαγή νόμων για την εκπαίδευση (και δη την τριτοβάθμια), η συχνή αναπροσαρμογή που, ανάλογα με τις εκάστοτε βραχυπρόθεσμες ανάγκες του κεφαλαίου για στελέχωση της παραγωγής, προωθούσε και η εκάστοτε κυβέρνηση. Βέβαια, κοινό παρονομαστή σε όλη αυτή την πορεία δεκαετιών αποτελούσαν οι ταξικοί φραγμοί, το χτύπημα στο δικαίωμα της μεγάλης πλειοψηφίας των λαϊκών στρωμάτων στις σπουδές, στην πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στο πτυχίο, τα επαγγελματικά δικαιώματα, τη δουλειά.

Σπουδές για λιγότερους και με λιγότερα δικαιώματα...

Η εξάρτηση, ειδικά τα τελευταία χρόνια των μνημονίων, επιταχύνοντας την επίθεση συνολικά απέναντι στην εργατική τάξη, τους εργαζομένους και τα δικαιώματά τους, άνοιξε αντίστοιχες «ορέξεις» του κεφαλαίου στην επίθεση στα δικαιώματα της νεολαίας να σπουδάσει. «Δεν μπορεί» στη διαμορφωμένη κατάσταση της οικονομίας, όπου η ανεργία χτυπάει το 60% της νεολαίας, να έχουν πρόσβαση μαζικά οι μαθητές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Δεν γίνεται σε μια αγορά εργασίας, όπου επικρατούν οι ευνοϊκότεροι όροι για την εργοδοσία, να διοχετεύονται πτυχιούχοι με δικαιώματα. Δεν γίνεται στον μεσαίωνα της ελαστικής εργασίας, των πεντάμηνων- voucher, της ημιαπασχόλησης- ημιανεργίας, των μειώσεων μισθών και των απολύσεων, του συμφώνου πρώτης απασχόλησης, της κατάργησης των συλλογικών συμβάσεων, να υφίσταται πτυχίο που κατοχυρώνει συλλογικά τα επαγγελματικά δικαιώματα. Αντίστοιχα, δεν γίνεται να μπαίνει ταφόπλακα σε ολόκληρους κλάδους (τεχνικοί κλπ) και να συνεχίζουν να διοχετεύονται σπουδαστές και φοιτητές σε αυτούς τους κλάδους, οι οποίοι θα πεταχτούν στην ανεργία και τη φτώχεια, με πτυχίο βέβαια... Συνεπώς, η δημιουργία των διетών κύκλων, με τα 120 ECTS, καθώς και η αξιοποίηση της μεταλυκειακής σούπας, των ΙΕΚ, στοχεύουν στην τροφοδότηση ενός δυναμικού στους νέους όρους της αγοράς εργασίας, μισο-ειδικευμένο, χωρίς δικαιώματα, αναλίσσιμο, που θα στελεχώσει τις νέες μορφές ελαστικής εργασίας.

Παράλληλα, και πάλι στη βάση της εξάρτησης από ΕΕ, προωθήθηκε ένα σύνολο εκπαιδευτικών κατευθύνσεων που διαμορφώθηκαν τις τελευταίες δυο δεκαετίες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, δηλαδή τις κατευθύνσεις Μπολόνια-Πράγα. Τέτοιες που έστρωναν το έδαφος, με τις ευλογίες της ΕΕ, του ΟΟΣΑ, των μεγάλων ιμπεριαλιστικών πολυεθνικών -και με βάση τις δικές

τους νέες ανάγκες για το πώς έπρεπε να διαμορφωθεί σε μια πορεία το εργατικό δυναμικό, οι πτυχιούχοι και η εκπαίδευση- για περισσότερους ταξικούς φραγμούς, λιγότερους εισακτέους, περαιτέρω έλεγχο ροής αποφοίτων, διασπάσεις των κύκλων σπουδών, δίδακτρα, διαγραφές και άλλα. Η επιτάχυνση, πάντως, που έδωσαν τα μνημόνια στην αντιλαϊκή-αντεργατική πολιτική τα τελευταία χρόνια, λειτούργησε σαν μοχλός για να επιταχυνθεί η επίθεση στον χώρο της εκπαίδευσης, που, ειδικά τα τελευταία χρόνια, μετράει σοβαρά βήματα στο χτύπημα δικαιωμάτων. Ώθησε τα πράγματα στην επιβολή μέτρων που διαμορφώνουν μια τριτοβάθμια εκπαίδευση ταξική, για λιγότερους, που θα βγαίνουν με λιγότερα δικαιώματα, η οποία σε μια πορεία θα διαμορφωθεί για «λίγους και εκλεκτούς».

Για τον χαρακτήρα της επίθεσης στην εκπαίδευση

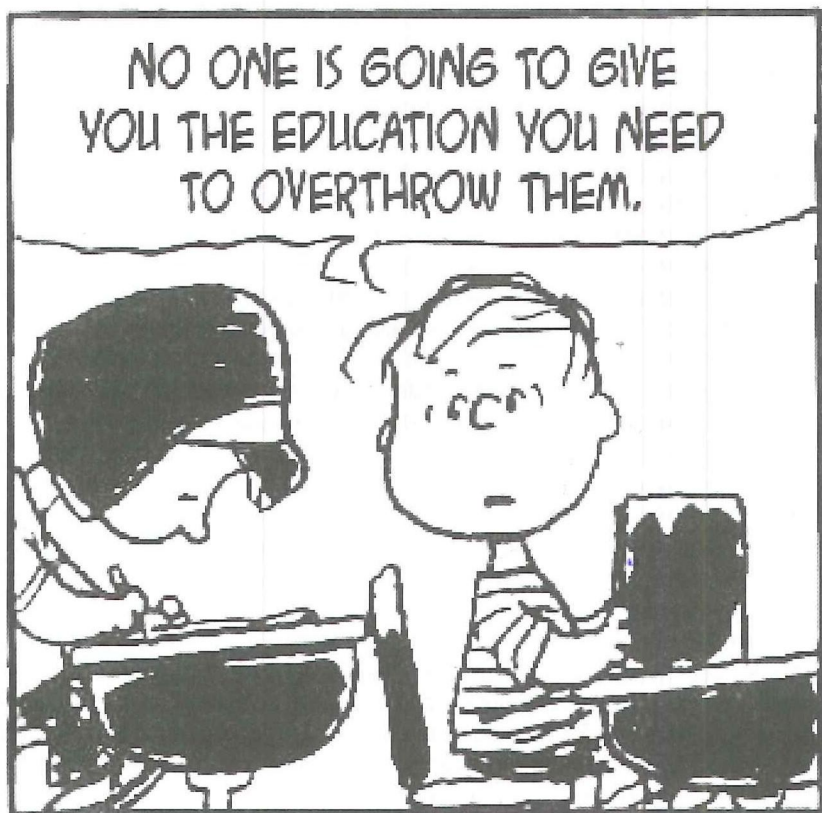
Με βάση τα παραπάνω, η επίθεση στην εκπαίδευση των τελευταίων ετών έχει βαθιά αντιδραστικό χαρακτήρα. Με στόχο να «στοιχίσει» έναν ολόκληρο εκπαιδευτικό μηχανισμό στη νέα πραγματικότητα της παραγωγής και της αγοράς εργασίας. Με στόχο να εξυπηρετήσει την παραγωγική δομή που η εξάρτηση έχει δημιουργήσει σε αυτή τη χώρα, και με τα προβλήματα που αυτή η σχέση αναπαράγει. Με στόχο να εξυπηρετηθούν οι νέοι όροι που βάζει το κεφάλαιο απέναντι στους εργαζόμενους, άρα την αμφισβήτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων. Με στόχο την ύψωση ταξικών φραγμών για τα φτωχότερα λαϊκά στρώματα, ως αναγκαίο όρο για την αποσυμφόρηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τον καλύτερο έλεγχο ροής αποφοίτων από αυτήν, άρα και τη διοχέτευσή τους στην παραγωγή με ευνοϊκότερους για το κεφάλαιο όρους.

Έτσι, προσδιορίζεται, λοιπόν, ο χαρακτήρας της επίθεσης στην εκπαίδευση. Στη βάση συνολικής αναπροσαρμογής της, για να υπηρετήσει από καλύτερες θέσεις τον ρόλο της. Από αυτή την άποψη, μπορούν να ερμηνευτούν το σύνολο των διατάξεων, νόμων και ρυθμίσεων που προωθούνται, συνολικά των κατευθύνσεων που ακολουθούνται ως κεντρική πολιτική επιλογή του συστήματος. Δεν μπορεί να υπάρξει καμία «προοδευτικότητα», καμία εξυγίανση, καμία μεταρρύθμιση για τα συμφέροντα των φοιτητών. Είναι αποπροσανατολιστικό το αφήγημα του συστήματος που προσπαθεί να πείσει ότι τα εκπαιδευτικά αδιέξοδα είναι πρόβλημα κακοδιαχείρισης ή έλλειψης οικονομικών πόρων. Πολύ, δε, περισσότερο, ότι έχουμε τάχα όλοι μαζί ευθύνη για την κρίση της εκπαίδευσης, και ως εκ τούτου από κοινού πρέπει «να πληρώσουμε τη νύφη». Επίσης, είναι ψεύτικη η όλη δημοκρατικότητα και προοδευτικότητα με την οποία ο ΣΥΡΙΖΑ ντύνει τις όποιες εκπαιδευτικές αλλαγές. Είναι αδιέξοδες και σπατάλη δυνάμεων οι συνδιαχειριστικές λύσεις για το πώς θα απαντηθούν τα αδιέξοδα που το ίδιο το σύστημα δημιουργεί και φορτώνει στις πλάτες της νεολαίας με την επίθεσή του.

Επομένως, είναι ενσωματώσιμες και ρεφορμιστικές όλες οι «από τα αριστερά» φαινικές πολιτικές κατευθύνσεις που έχουν να καταθέσουν κάποια «εποικοδομητική πρόταση» προς το σύστημα. Είτε αυτές αφορούν το από ποιον, πόσο, και προς τα πού χρηματοδοτείται το πανεπιστήμιο, είτε αφορούν κάποιο «απελευθερωτικό-αριστερό» πρόγραμμα σπουδών, είτε είναι ολοκληρωμένες προτάσεις για τον χάρτη της εκπαίδευσης «με βάση τις λαϊκές ανάγκες». Ειδικότερα, αποπροσανατολίζουν την πάλη απόψεις που, στο όνομα της αριστεράς, θεωρώντας την εκπαίδευση έναν ουδέτερο ταξικά μηχανισμό, επιχειρηματολογούν για την «άλωσή της από τις επιχειρήσεις». Πολύ απλά, γιατί ούτε η εκπαίδευση είναι αταξική ούτε κάποιος πάει να «αλώσει» κάτι που ούτως ή άλλως του ανήκει. Στη βάση των αυταπατών τους για την επίθεση, αυτές οι απόψεις προτείνουν μια αριστερή «λύση» στο πρόβλημα που ο ίδιος ο καπιταλισμός και το κράτος του, ο συλλογικός καπιταλιστής, δημιουργούν στην εκπαίδευση. Το φοιτητικό κίνημα οφείλει να εναντιωθεί σε αυτό το σύστημα και τα αδιέξοδα που παράγει. Είναι αναγκαία η μόνη αγωνιστική κατεύθυνση, η πάλη για αντίσταση στην επίθεση που διεξάγεται, άρα η πάλη για να μην περάσει αυτή η πολιτική, η απόσπαση νικών στο επίπεδο των όρων σπουδών και των δικαιωμάτων στο πτυχίο, στο επίπεδο της δωρεάν σίτισης, στέγασης και του δωρεάν συγγράμματος.

Το τέλος του πολέμου «χαμηλής έντασης»

Με αυτή την οπτική ερμηνεύσαμε από την πρώτη στιγμή και τις εξελίξεις που δρομολογούνταν με την ψήφιση του ν. Γαβρόγλου. Βέβαια, δεν άφησε και πολλά περιθώρια για το ανάποδο και η πορεία εφαρμογής του μέχρι τώρα. Ωστόσο, η ψήφισή του σηματοδότησε μια αναβάθμιση της

επίθεσης του προηγούμενου διαστήματος.

Όλο το προηγούμενο διάστημα, είχαμε μια συγχώνευση από δω, ένα κλείσιμο λέσχης από εκεί, χτύπημα των επαγγελματικών δικαιωμάτων μιας σχολής, εντατικοποίηση του προγράμματος σπουδών σε μια άλλη, αξιολογήσεις που συνέτασσαν πρυτάνεις αθόρυβα στο ένα ίδρυμα, κατάργηση πτυχιακών εξεταστικών στο άλλο, σταδιακή εισαγωγή των ects, βιβλία που δεν κάλυπταν όλη την ύλη και αναγκάζομασταν να πληρώσουμε για σημειώσεις σε αρκετές

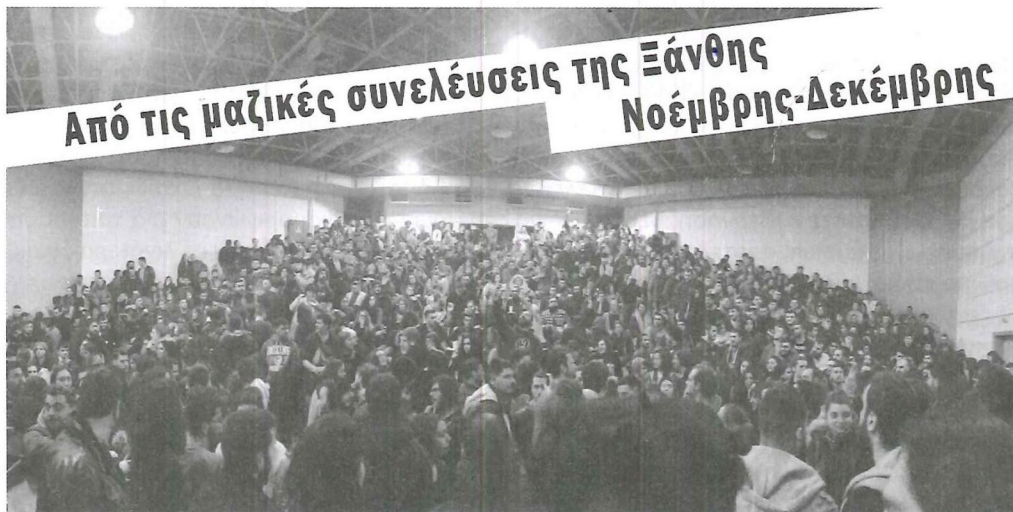
σχολές. Είχαμε, δηλαδή, μια «σαλαμωτή» επίθεση, που δεν είχε ενιαία πανελλαδική έκφραση. Μία επιλογή που υλοποιούσε το σύστημα για να μην συναντηθούν οι αντιστάσεις και πάρουν χαρακτήρα κεντρικής πολιτικής αντιπαράθεσης. Αυτή η διαδικασία ήταν επίθεση «χαμηλής έντασης». Βέβαια, ήταν και μια διαδικασία που διεξαγόταν με συλλόγους αποσυγκροτημένους, με την πολιτικοποίηση να υποχωρεί στο φοιτητικό κίνημα, με τις γενικές συνελεύσεις να απομαζικοποιούνται, άρα με ευνοϊκούς όρους για το σύστημα, και στη βάση ενός κλίματος εφησυχασμού που καλλιεργούνταν από σχεδόν το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων στις σχολές.

Το φθινοπωρινό «σκωτσέζικο ντους» που πέρασαν πανελλαδικά οι φοιτητές, με την κατάργηση του δωρεάν συγγράμματος να είναι ανοιχτό ενδεχόμενο, ήταν μια πρώτη εικόνα για τη νέα φάση επίθεσης, της οποίας το βασικό έδαφος έστρωσε ο νόμος Γαβρόγλου, σε πολλά επίπεδα. Με πρώτο και κύριο το σύγγραμμα, όρο εκ των ων ουκ άνευ για να σπουδάσει ένας νεολαίος σήμερα. Αλλά και με τις αρμοδιότητες που δίνει στις διάφορες ακαδημαϊκές επιτροπές, όπως το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας, για να υπηρετήσουν, με μια πιο σφιχτή δομή, την πολιτική των περικοπών και της υποχρηματοδότησης, άρα και της μετακύλισης του κόστους σπουδών στους φοιτητές, με πρόσχημα την οικονομική αυτοτέλεια των ιδρυμάτων.

Ο ν. Γαβρόγλου έστρωσε το έδαφος για την επίθεση μεγάλης κλίμακας που δέχτηκαν τα ΤΕΙ με την ψήφιση του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, ως πρώτο κρίσιμο βήμα στην προώθηση των συγχωνεύσεων/λουκέτων. Τα αποτελέσματά της είναι φανερά, όταν από τα 42 τμήματά τους μένουν 26, με ακαθόριστο τι επαγγελματικά δικαιώματα θα έχουν οι φοιτητές της νέας δομής (είτε συγχωνεύεται η σχολή τους είτε όχι), με εντατικοποιημένα προγράμματα σπουδών «πανεπιστημιακού» επιπέδου, με κόσμο να πετιέται κυριολεκτικά έξω από τη σχολή που διάλεξε, με αποφοίτους το πτυχίο των οποίων αναφέρει μια σχολή που δεν υπάρχει πλέον.

Επίσης σημαντικό βήμα στον εν λόγω νόμο είναι η συγκρότηση των διετών προγραμμάτων σπουδών, που θα αποτελέσουν δούρειο ίππο για τη συνολική επίθεση στα επαγγελματικά δικαιώματα και το πτυχίο όλων των σχολών. Ενδεικτικά, ο νόμος αναφέρει ότι διετή προγράμματα σπουδών θα μπορούν να συγκροτηθούν σε κάθε τμήμα και ίδρυμα. Μάλιστα, είναι χαρακτηριστικό ότι, την ίδια στιγμή, σε μια σειρά καθηγητικές (και όχι μόνο) σχολές, αναγνωρίζεται η θεσμοθέτηση του Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής Επάρκειας ενώ στις πενταετούς διάρκειας σχολές προχωράει η διάσπαση των κύκλων σπουδών.

Παράλληλα, ο ν. Γαβρόγλου προωθεί την πολιτική των αξιολογήσεων, μέσω της ΑΔΙΠ και των Περιφερειακών Συμβουλίων, των υπευθύνων οργάνων για τη σύνταξη των αξιολογήσεων και την επίβλεψη της προόδου της εφαρμογής της επίθεσης σε κάθε ίδρυμα. Οι αξιολογήσεις θα χρησιμοποιηθούν για να δικαιολογήσουν τις επόμενες συγχωνεύσεις –μην ξεχνάμε ότι ο γύρος τους δεν έχει ολοκληρωθεί– καθώς και τις επόμενες περικοπές στο δωρεάν πλέγμα κατακτήσεων (στίση-στέγαση), ειδικά όταν, από την αρχή της χρονιάς, στις περισσότερες εστίες, πετσοκόφτηκε η σίτιση. Ανάλογα θα χρησιμοποιηθούν για την επιβολή διδάκτρων και τη δικαιολόγησή τους και σε προπτυχιακό επίπεδο. Εδώ, ας έχουμε υπόψη μας ότι τα διδάκτρα στα προπτυχιακά αποτέλεσαν προτροπή και της τρόικας προς την κυβέρνηση, ενόψει κλεισίματος της 3ης αξιολόγησης. Πρόκειται, τέλος, για αξιολογή-

σεις που θα βάζουν «κακή βαθμολογία» στις σχολές που «ο υψηλός αριθμός εισακτέων είναι αρνητικός παράγοντας ποιότητας» και θα τονίζουν ότι «απαιτούνται μέτρα για να διασφαλιστεί η συστηματική φοίτηση στα προγράμματα σπουδών και να αντιμετωπιστεί η καθυστέρηση φοίτησης» όπως και θα συμβουλεύουν για την επιβολή διδάκτρων «σε όλα τα μεταπτυχιακά».

Το κερασάκι στην τούρτα είναι η επαναφορά της συνδιοίκησης και το ζήτημα του ασύλου. Από τη μια, έχουμε την

επαναφορά ενός θεσμού στον οποίο το σύνολο των δυνάμεων μέσα στα πανεπιστήμια συμμετείχε. Οι δεξιές, μεν, δυνάμεις για τα κομπρεμί και τα «πάρε-δώσε» με τους καθηγητές, αλλά και για να δώσουν υπόσταση στον υπουργικού τύπου συνδικαλισμό που κάνουν. Οι αριστερές, για να δώσουν «σάρκα και οστά» στις αυταπάτες συνδιαχείρισης που έχουν στα πλαίσια του πανεπιστημίου, από κοινού με τους καθηγητές. Πάντως, από τον υπουργό μέχρι και την αριστερά, το άλλοθι δημοκρατικότητας που δίνεται στον ν. Γαβρόγλου είναι εντυπωσιακό. Από την άλλη, έχουμε την υποτιθέμενη επαναφορά του ασύλου, με μια διατύπωση που μετατρέπει την έννοια του ασύλου στο ακριβώς αντίθετό της: «το ακαδημαϊκό άσυλο αναγνωρίζεται για την προστασία του δικαιώματος στη γνώση και τη μάθηση έναντι οποιουδήποτε επιχειρεί να το καταλύσει». Η διατύπωση αυτή θεωρεί ότι μια συνέλευση ή μια κατάληψη παρακωλύει την εκπαιδευτική διαδικασία, και ως εκ τούτου δικαιολογεί την επιβολή καταστολής. Τα γεγονότα, άλλωστε, είναι σαφή: η σταθερή καταπάτηση ασύλου στο ΑΠΘ από την αστυνομία χάριν «πάταξης του εμπορίου ναρκωτικών», το φούντωμα της συζήτησης γύρω από τη βία και ανομία στα πανεπιστήμια για περιπτώσεις όπως η Νομική Αθήνας, η ΑΣΟΕΕ, η Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου κλπ.

Ανάγκη αντιστάσεων απέναντι στην κατά μέτωπο επίθεση

Είναι φανερό ότι τα μέτωπα που ανοίχτηκαν όλο το προηγούμενο διάστημα, μετά την ψήφιση του ν. Γαβρόγλου, είναι πολλά, σοβαρά και απανωτά. Η επίθεση παίρνει κεντρικά, πανελλαδικά χαρακτηριστικά και έρχεται να υπηρετήσει συνολικότερες κατευθύνσεις για μια αναδιάταξη του χάρτη της εκπαίδευσης από μεριάς του συστήματος. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι τουλάχιστον αναντίστοιχη η μέχρι τώρα απάντηση που έχει δοθεί από μεριάς σπουδαστικού-φοιτητικού κινήματος, στη βάση των αδυναμιών του. Εξάιρεση, θα έλεγε κάποιος, αποτέλεσε ο αγώνας που έδωσαν τα ΤΕΙ (σύλλογοι όπως η ΣΓΤΚΣ, ΣΕΥΠ), για πολλές βδομάδες απέναντι στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Όπως επίσης και οι σποραδικές συνελεύσεις (κάποιες από αυτές μαζικές, βέβαια, όπως στην Ξάνθη) που διεξήχθησαν το προηγούμενο διάστημα, γύρω από διάφορες αιχμές (εστίες, λέσχες, πτυχιακές εξεταστικές, διδακτική επάρκεια). Ωστόσο, δεν έχει γίνει κατορθωτό να συγκροτηθεί φοιτητικό κίνημα, με όρους μαζικούς, αγωνιστικούς, ανατρεπτικούς και νικηφόρους.

Βέβαια, όσο η εφαρμογή της επίθεσης βαθαίνει, τόσο θα προκύπτει η ανάγκη της κεντριοποίησης της αντιπαράθεσης με το υπουργείο. Η αυθόρμητη τάση των σκόρπιων εστίων αντίστασης και διεκδίκησης που θα συγκροτούνται ανά πόλη, σχολή ή ζήτημα, είναι σε μια πορεία η συνένωσή τους. Το μοναδικό σύνθημα, λοιπόν, που μπορεί να συνενώσει το φοιτητικό κίνημα σε κεντρικό σώμα αντιπαράθεσης με την κυβέρνηση είναι η ανατροπή των νόμων. Η κεντριοποίηση αυτή, όμως, δεν μπορεί να προκύψει αυτόματα αλλά σε μια πορεία, κατά την οποία οι μάζες των φοιτητών θα πολιτικοποιούνται, θα επεξηγούν την επίθεση, στον βαθμό που θα πειστούν για τον χαρακτήρα της επίθεσης, άρα και στο πώς καλούνται να οργανωθούν απέναντί της. Έτσι, στην κατεύθυνση οικοδόμησης κινήματος ανατροπής της επίθεσης στο λαϊκό δικαίωμα στις σπουδές, η νεολαία οφείλει να ορθωθεί, ως κομμάτι ενός μετώπου αντίστασης-διεκδίκησης όλου του λαού, ενάντια στην επίθεση ξένου και ντόπιου κεφαλαίου.

Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής Επάρκειας Κυβερνητικοί στόχοι και φοιτητικές αντιδράσεις

Αντώνης Σωτηρόπουλος,
Γερμανική Φιλολογία Αθήνας

Καθηγητικές (Φιλοσοφική) και άλλες σχολές (πχ Θεατρικών Σπουδών) έρχονται κι αυτές, το τελευταίο διάστημα, αντιμέτωπες με την ολομέτωπη επίθεση του ν. Γαβρόγλου. Πρόκειται για έναν νόμο που ήρθε να τσακίσει μια σειρά δικαιώματα και κατακτήσεις του φοιτητικού κινήματος (άσυλο, δωρεάν πλέγμα, συγχωνεύσεις-διασπάσεις σχολών και τμημάτων). Μάλιστα, έφερε ξανά στην επιφάνεια το λεγόμενο ΠΠΔΕ (Πιστοποιητικό Διδακτικής και Παιδαγωγικής Επάρκειας), δηλαδή το αν και με ποιον τρόπο οι απόφοιτοι κυρίως των καθηγητικών σχολών θα έχουν το δικαίωμα να διδάξουν.

Η θεσμοθέτηση του ΠΠΔΕ είναι ένα μέτρο που άρχισε να εφαρμόζεται από το 2013 αμφισβητώντας την «ικανότητα» των αποφοίτων να διδάξουν, αφού όριζε ότι το συγκεκριμένο δικαίωμα θα είναι προνόμιο μόνο όσων κατέχουν το εν λόγω πιστοποιητικό. Παράλληλα με αυτό, ξεκίνησε πιο έντονα και η συζήτηση για την αξιολόγηση αλλά και την επανακατάρτιση των καθηγητών της δευτεροβάθμιας. Το ΠΠΔΕ είναι, λοιπόν, ένα ευθύ χτύπημα στο ενιαίο πτυχίο και τα επαγγελματικά δικαιώματα.

Το πρόσχημα από τη μεριά του συστήματος για τη θεσμοθέτησή του είναι η «ποιοτικότερη» γνώση, η «αξιοκρατία» και η «καλύτερη κατάρτιση στο επιστημονικό αντικείμενο». Στην πραγματικότητα, όμως, είναι άλλο ένα φίλτρο που έρχεται να νομιμοποιήσει στις συνειδήσεις των φοιτητών, πως δεν θα μπορούν να έχουν πτυχίο με δικαιώματα, αν δεν τρέχουν όλη μέρα από αμφιθέατρο σε αμφιθέατρο, σε μαθήματα με υποχρεωτικές παρουσίες και σεμινάρια. Μετακυλίνει την ευθύνη εύρεσης εργασίας στους απόφοιτους, ενισχύοντας τη φράση «φταίμε οι ίδιοι για την ανεργία», που δεν είμαστε αρκετά «επαρκείς».

Ας είναι ξεκάθαρο ότι το μέλλον της μαύρης- ανασφάλιστης εργασίας και της ανεργίας είναι που περιμένει και τους «ανεπαρκείς» και τους «τυχερούς» που θα έχουν το πιστοποιητικό. Το ΠΠΔΕ είναι, μαζί με την επιβολή του ΑΣΕΠ, ο τρόπος που το σύστημα επέλεξε για να μειώσει τη ροή της στρόφιγγας προς τον διορισμό στα σχολεία και να αμφισβητήσει άλλο ένα επαγγελματικό δικαίωμα των εργαζομένων. Είναι χαρακτηριστικό ότι ήδη υπάρχουν προγράμματα που το χορηγούν επί πληρωμή, δρομολογώντας την περαιτέρω νομιμοποίηση των διδασκτρων (πάγια επιδίωξη η εδραίωσή τους στο προπτυχιακό επίπεδο) και τον αποκλεισμό όσων δεν μπορούν να πληρώσουν.

Είναι φανερό πως το συγκεκριμένο πιστοποιητικό δεν ήρθε ξαφνικά γιατί το σύστημα νοιάστηκε να μας κάνει «καλούς» καθηγητές, ούτε γιατί νοιάστηκε για την κατάσταση των σχολείων και τους μαθητές. Άλλωστε, την ίδια στιγμή, ανακοινώνονται νέα λουκέτα σε σχολεία και νηπιαγωγεία, οι λιποθυμίες μαθητών από αστία είναι συχνό φαινόμενο και οι ελλείψεις σε καθηγητικό προσωπικό καθεστώς. Από την άλλη, αν ήταν τόσο σημαντικό, τότε είναι πραγματικά απορίας άξιο πως τόσοι και τόσοι καθηγητές κατάφεραν να μας διδάξουν μια χαρά όλα αυτά τα χρόνια χωρίς κανένα «τεστ» επάρκειας.

Το ΠΠΔΕ, στην πραγματικότητα, ήρθε να υψώσει ταξικούς φραγμούς και να χειροτερέψει τους όρους σπουδών των φοιτητών από φτωχές και λαϊκές οικογένειες. Ο ν. Γαβρόγλου επιτάχυνε τη διαδικασία ανοίγοντας τον δρόμο για τη διάσπαση του ΦΠΣ και άλλων τμημάτων. Έτσι, χέρι- χέρι με το ΠΠΔΕ, έρχονται αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών, εντατικοποίηση, κατακερματισμός των πτυχίων και δημιουργία αποφοίτων πολλών ταχυτήτων. Σε αυτή τη λογική, άλλωστε, ο νόμος ιδρύει τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης και τα διετή προγράμματα σπουδών για τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ, βάσει των επιταγών της Μπολόνια για τη διάσπαση των σπουδών σε κύκλους. Γι' αυτό, δεν έχει σημασία η μορφή του εν λόγω πιστοποιητικού. Είτε περιλαμβάνεται στον «κορμό» των μαθημάτων είτε όχι, δεν θα γλιτώσουμε από την εντατικοποίηση, την επιβολή ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων στις σχολές, το χτύπημα στο

πτυχίο και στο δικαίωμα στη δουλειά

Συνεπώς, είναι τουλάχιστον αποπροσανατολιστική η στάση αριστερών δυνάμεων (ΚΝΕ, ΕΑΑΚ) που προτάσσουν το αίτημα «η επάρκεια στο πτυχίο», είτε με αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών είτε με τη μορφή ενός επιπλέον πιστοποιητικού εντός του. Οι δυνάμεις αυτές πέφτουν στην παγίδα του συστήματος και κάνουν προτάσεις σε αυτό για «ολοκληρωμένη γνώση», «στην υπηρεσία του λαού». Λόγω των αυταπατών τους περί ουδετερότητας του κράτους και της εκπαίδευσής του, όχι μόνο αποδέχονται το ΠΠΔΕ αλλά πολλές φορές καταλήγουν να γίνονται και ένθερμοι υποστηρικτές του, όπως στο Φυσικό ΕΚΠΑ, όπου τα ΕΑΑΚ έκαναν προτάσεις στον πρόεδρο για επιπλέον(!) παιδαγωγικά μαθήματα στο πρόγραμμα σπουδών.

Αναλύσεις, όμως, που βλέπουν τη θεσμοθέτηση του πιστοποιητικού σαν αφαίρεση «γνωστικού περιεχομένου» από τις σπουδές ή σαν αναγκαία απόληξη της «προόδου» του κλάδου της παιδαγωγικής, δεν μπορούν να αντιπαρατεθούν επί της ουσίας με το ιδεολόγημα του συστήματος. Οι απόψεις αυτές δεν είναι ικανές να συγκροτήσουν τους συλλόγους σε αγωνιστική κατεύθυνση με νικηφόρα αποτελέσματα, αφού εκκινούν από την αποθέωση της αστικής γνώσης και όχι από την απάντηση στα άμεσα λαϊκά και νεολαϊστικά προβλήματα.

Με τη δρομολογούμενη διάσπαση του ΦΠΣ και την πρόταση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το τμήμα της παιδαγωγικής που θα προκύψει θα λειτουργεί ως μια ανεξάρτητη δομή, που θα παρέχει το πιστοποιητικό, είτε με τη μορφή σεμιναρίων, επιπλέον μαθημάτων ή μεταπτυχιακού με δίδακτρα. Ας υπενθυμίσουμε ότι υπάρχουν ήδη μεταπτυχιακά που παρέχουν το ΠΠΔΕ στο ΕΚΠΑ με ποσά που φτάνουν τα 700 ευρώ.

Απέναντι σε αυτή την κατάσταση πραγματοποιήθηκαν γενικές συνελεύσεις και πάρθηκαν αποφάσεις ενάντια στη διάσπαση του ΦΠΣ και το ΠΠΔΕ. Ο φοιτητικός σύλλογος Φιλοσοφικής ΕΚΠΑ προχώρησε σε κατάληψη, κινητοποιήθηκε μαζικά και πραγματοποίησε εκδήλωση με θέμα τη διδακτική επάρκεια και τις εξελίξεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αν και η παρουσία του συλλόγου ήταν μαζική στο Υπ. Παιδείας και στο φοιτητικό συλλαλητήριο, παρ' όλα αυτά ήταν αναντίστοιχη με τη μαζικότητα των συνελεύσεων.

Κινητοποιήσεις σαν αυτές είναι ελπιδοφόρες σε καιρούς που οι συσχετισμοί είναι τόσο αρνητικοί. Παρ' όλα αυτά, δεν κατάφεραν να ξεφύγουν από την πραγματικότητα της χρόνιας αποσυγκρότησης του κινήματος και των αδιεξόδων της κυρίαρχης αριστεράς. Από τη μία, οι δυνάμεις του ΜΑΣ πήραν θέση υπέρ της διάσπασης του ΦΠΣ, αλλά... «με τους δικούς τους όρους». Στην ουσία, την αποδέχτηκαν πλήρως, φανερώνοντας για ακόμη μια φορά τη γραμμή της υποταγής που τους χαρακτηρίζει. Από την άλλη, οι απαντώντες επισκέψεις στη σύγκλητο για να «πάρει θέση» (λες και δεν έχει πάρει ήδη) και «να παρθεί επιτέλους μια απόφαση (!)» από τη μεριά των ΕΑΑΚ δείχνουν πως καμία διέξοδο δεν δίνουν οι λογικές της εκτόνωσης και της συνδιαχείρισης.

Η πραγματική απάντηση απέναντι στην επίθεση θα περάσει μόνο μέσα από τους αγώνες, τους συλλόγους και τις συνελεύσεις των φοιτητών, την ίδια την ανασυγκρότηση του φοιτητικού κινήματος, που δεν μπορεί παρά να είναι πολιτική. Λογικές προτασεολογίας, συζήτησης, «λύσεων» με καθηγητές, σύγκλητο και Υπουργείο το μόνο που φέρνουν είναι η νομιμοποίηση της επίθεσης.

Μακριά από συντεχνιακές λογικές, προβάλλει η ανάγκη για εναντίωση σε οποιαδήποτε διάσπαση, η αντιπαράθεση απέναντι σε οποιοδήποτε πιστοποιητικό και η διεκδίκηση ενός πτυχίου με όλα τα επαγγελματικά δικαιώματα. Για την ανάδειξη της επίθεσης ως συνολικής πολιτικής κατεύθυνσης, που συνδέεται άμεσα με την αγορά εργασίας, την ανεργία, τη φύση αυτού του σάπιου και εκμεταλλευτικού συστήματος.

Γιάννης Σιδηρόπουλος,
HMMY ΞάνθηςΑγκίμ Τζίμι Μίτσι,
Πολιτικών Επιστημών
ΘεσσαλονίκηςΕλένη Δαμαλή,
HMMY Χανίων

ΕΝΙΑΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΞΑΝΘΗΣ

Από την αρχή της χρονιάς, ήρθαμε αντιμέτωποι με το κλείσιμο της λέσχης των εστιών. Μια λέσχη που, λόγω των τοπικών της χαρακτηριστικών, σιτίζει όχι μόνο τους εστιακούς φοιτητές αλλά την πλειοψηφία των φοιτητών της Πολυτεχνικής. Παράλληλα, εμφανίστηκε το πρόβλημα της μεταφοράς της Αρχιτεκτονικής. Με πρόφαση ότι το κτίριο που τη στεγάζει δεν προβλέπεται να λειτουργεί ως αρχιτεκτονική σχολή, πάρθηκε απόφαση για μεταφορά της αρχιτεκτονικής μέσα στην πόλη, σε διάφορα κτίρια της σχολής εκεί, και κυρίως του αναγνωστηρίου. Κάτι τέτοιο θα είχε ως αποτέλεσμα τον χωρισμό των φοιτητών σε διαφορετικά κτίρια ανά έτος, που σε καμία περίπτωση δεν τους χωρούσαν, καθώς και το κλείσιμο του αναγνωστηρίου, ως χώρου πολιτιστικών, πολιτικών εκδηλώσεων και συλλογικού διαβάσματος.

Με πρωτοβουλία των Αγωνιστικών Κινήσεων, άνοιξε το ζήτημα στην Αρχιτεκτονική, μέσα από συνελεύσεις και κατάληψη της σχολής. Να σημειωθεί ότι ο σύλλογος της Αρχιτεκτονικής διαλύθηκε πριν δυο χρόνια, το κλίμα αποπολιτικοποίησης είναι έντονο και δεν παρεμβαίνουν συστηματικά άλλες αριστερές δυνάμεις πέραν των Αγωνιστικών Κινήσεων και της ΠΚΣ. Όλα αυτά είχαν την αντανάκλασή τους στα συντονιστικά της κατάληψης, όπου πρόβαλλε η ανάγκη, παρά το αρνητικό κλίμα, να συνδεθούν τα ζητήματα με τη συνολικότερη πολιτική που προωθείται, με το χτύπημα στο άσυλο όσον αφορά το κλείσιμο του αναγνωστηρίου, και στις παροχές όσον αφορά τη χωρητικότητα του νέου χώρου στέγασης της σχολής.

Όταν ο αγώνας των αρχιτεκτόνων φοιτητών ανταμώθηκε με τον αγώνα όλης της πολυτεχνικής για το κλείσιμο της λέσχης, παρ' όλο που οι γενικές συνελεύσεις ήταν αρκετά μαζικές, συναντήσαμε επίσης προβληματικές. Τα συντονιστικά ήταν άμαζα σε σχέση με τις συνελεύσεις, ο κόσμος δεν συμμετείχε τόσο στις δράσεις που αποφάσιζε, οι πολιτικές εκδηλώσεις που αποφασίστηκαν στην πλειοψηφία τους δεν βγήκαν, η συζήτηση δύσκολα ξέφευγε από τα ζητήματα που αντιμετωπίζαμε στην Ξάνθη και πήγαινε στον νόμο Γαβρόγλου, την κυβέρνηση κλπ.

Σε αυτό το κλίμα καθοριστική υπήρξε η στάση των υπόλοιπων δυνάμεων, που ευθυγραμμίζονταν με το υπάρχον επίπεδο πολιτικοποίησης, δεν προώθησαν ποτέ τον πολιτικό διάλογο, σε σημείο να μην εκφράζουν την πολιτική τους άποψη, και απουσίαζαν από τις περισσότερες πολιτικές εκδηλώσεις.

Παρ' όλα αυτά, οι κινητοποιήσεις στην Ξάνθη κατάφεραν να πετύχουν νίκες, τόσο υλικές όπως το πάγωμα της μεταφοράς της αρχιτεκτονικής όσο και παρακαταθήκες για τους επόμενους αγώνες. Και αν καταφέρουμε να προωθήσουμε τη λογική της αντίστασης και της οργανωμένης πάλης, μπορούμε να ανατρέψουμε τους κακούς συσχετισμούς των καιρών μας.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΑΠΘ

Το τελευταίο διάστημα, παρατηρήθηκε κάποιος αναβρασμός από τις ερασιτεχνικές πολιτιστικές ομάδες του ΑΠΘ. Αφορμή αποτέλεσαν οι δηλώσεις του κοσμήτορα της ΣΘΕ, ότι τα βράδια θα κλειδώνει τη σχολή, και του κοσμήτορα του Πολυτεχνείου ότι θα ακολουθήσει την ίδια τακτική, αφήνοντας έτσι τις πολιτιστικές αλλά και πολιτικές συλλογικότητες δίχως χώρο δράσης και έκφρασης.

Το πράσινο φως δόθηκε από τον νόμο Γαβρόγλου και τον νόμο πλαίσιο, που καταργεί το άσυλο -ή μάλλον το κάνει «ακαδημαϊκό»- ενεργώντας εναντίον οποιασδήποτε κίνησης εμποδίζει την «ακαδημαϊκή διαδικασία» και ως εκ τούτου οποιασδήποτε κίνησης υπεράσπισης δικαιωμάτων. Καμία θέση δεν έχουν οι λαϊκοί αγώνες στο πανεπιστήμιο των λίγων και εκλεκτών που σχεδιάζει το σύστημα.

Ωστόσο, οι πολιτιστικές ομάδες έκαναν αυτό ακριβώς που το σύστημα φοβάται: Μαζεύτηκαν, συζήτησαν και αποφάσισαν δράσεις. Οι δράσεις αυτές, μετά από πρωτοβουλία των Αγωνιστικών Κινήσεων, πήραν την μορφή πορείας μέσα στο ΑΠΘ ενάντια στα κλειδώματα και την κατάργηση του ασύλου, θεατρικών δρώμενων και συμμετοχής σε πορεία που έγινε και αυτή μέσα στα πανεπιστήμια για την παιδαγωγική-διδασκτική επάρκεια. Σε γενικές γραμμές, οι παραπάνω δράσεις είναι ένα σημαντικό πρώτο βήμα. Αποδεικνύουν ότι όταν μία αριστερή πολιτική δύναμη είναι αποφασισμένη να δράσει, προτάσσοντας μάλιστα την άποψη της Αντίστασης- Διεκδίκησης, η παρέμβασή της μπορεί να είναι καταλυτική για την κατεύθυνση που θα κινηθούν οι φοιτητές. Αυτό συνέβη στην περίπτωση των φοιτητών των πολιτιστικών ομάδων, οι οποίοι πείστηκαν ότι οποιαδήποτε συζήτηση με τους κοσμήτορες είναι ατελέσφορη και ότι το θέμα πρέπει να ανοιχτεί σε όλους τους φοιτητές.

Παρ' όλα αυτά, ο νόμος-πλαίσιο και ο νόμος Γαβρόγλου δεν αφορούν μόνο όσους συμμετέχουν σε πολιτιστικές ομάδες αλλά το σύνολο των φοιτητών. Γι' αυτό ακριβώς, θα πρέπει το πολιτικό κέντρο βάρους να μεταφερθεί στους φοιτητικούς συλλόγους. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι η κίνηση των πολιτιστικών ομάδων ήταν αντιπαραθετική στους συλλόγους. Αντίθετα, έδρασε προωθητικά, αφού οι φοιτητές που συμμετείχαν συζήτησαν, διαδήλωσαν και πείστηκαν ότι το ζήτημα μπορεί να απαντηθεί ολοκληρωμένα μόνο μέσα σε αυτούς. Επίσης, κατανόησαν ότι οι κινητοποιήσεις δεν πρέπει να έχουν τον χαρακτήρα της συνδιαλλαγής αλλά να είναι εξώστρεφες. Και φυσικά καλέστηκαν να απαντήσουν στην ανάγκη μαζικοποίησης των αγώνων ενάντια στην πολιτική του συστήματος και της πάλης για ελεύθερη πολιτιστική-πολιτική-συνδικαλιστική δράση μέσα στις σχολές.

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Σε μια περίοδο που το φοιτητικό κίνημα είναι σε δυσμενή κατάσταση, η αποτίμηση του αγώνα στο HMMY και η εξαγωγή πολιτικών συμπερασμάτων είναι απαραίτητες. Πρόκειται για μια κινητοποίηση πραγματικά γέννημα της περιόδου που διανύουμε, της ολομέτωπης επίθεσης στα φοιτητικά δικαιώματα, αποτέλεσμα της εφαρμογής του ν. Γαβρόγλου. Στην κινητοποίηση αποτυπώθηκαν μια προς μια οι αδυναμίες που έχει μπροστά του το φοιτητικό κίνημα (φ.κ.) να αντιμετωπίσει και δεν μπόρεσε να υπερβεί.

Η κατάργηση της εμβόλιμης εξεταστικής ήταν η σταγόνα σε ένα, δυστυχώς, πολύ γεμάτο ποτήρι, που ξεχείλισε, προκαλώντας την αντίδραση των φοιτητών. Μπροστά σε αυτή την αιχμή, οι φοιτητές, με συλλογικό τρόπο, προσπάθησαν να διεκδικήσουν το δικαίωμά τους στις σπουδές. Προσπάθεια, ωστόσο, που δεν στηρίχτηκε ακόμα και από τις δυνάμεις που αναφέρονται στο κίνημα. Η ΚΝΕ, πάρα τις ρητορείες της για «κόκκινο σύλλογο», όχι μόνο δε συμμετείχε στον αγώνα αλλά στηρίζει το κλείσιμο της κατάληψης. Η Ενωτική Πρωτοβουλία (ΕΑΑΚ) αντί να βοηθήσει τον αγώνα να φουντώσει, τον αποπροσανατόλισε και δεν έδωσε την ώθηση που μπορούσε με βάση τις δυνάμεις της. Δεν προσπάθησε καν να ανατρέψει το απολιτικό -αντιπαραταξιακό κλίμα που επικρατούσε. Το γεγονός ότι ο αγώνας δεν πολιτικοποιήθηκε σε μία βάση αντιπαράθεσης στη συνδιαλλαγή, και μάλιστα με τη συμφωνία της αριστεράς, στοίχησε στην έκβασή του.

Πώς, άλλωστε, να παλέψουν οι φοιτητές αν δεν ξέρουν ποιον έχουν απέναντί τους; Η λογική της συνδιαλλαγής με τους καθηγητές είχε το αποτέλεσμα που αναμενόταν να έχει. Δεν έκανε καθάρσι το είναι το καθηγητικό κατεστημένο, ποιος είναι ο ρόλος του και ποια θέση πρέπει να έχει το φ.κ. απέναντί του, προκειμένου να διεκδικήσει τα δικαιώματά του. Αντί να εστιάσει στη διεύρυνση και την ενίσχυση του αγώνα, στην κατεύθυνση της αντίστασης στην πολιτική της εντατικοποίησης που καταργεί την εμβόλιμη και διεκδίκησης ανθρώπινων ρυθμών σπουδών, καλούσε σε συνέντευση με τους καθηγητές. Έτσι, λοιπόν, η τρομοκρατία του χαμένου εξαμήνου πέρασε, άνοιξε εν τέλει η κατάληψη και έκλεισε αυτός ο κύκλος κινητοποιήσεων.

Η εμπειρία του HMMY έδειξε ότι ο φοιτητικός κόσμος συνεχίζει να βρίσκεται σε αναβρασμό για την επίθεση στα δικαιώματά του, έχει αντανάκλαστικά και αναζητά με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τη συλλογική απάντηση. Το ζήτημα είναι με τι πολιτικά εφόδια δίνει αυτή τη μάχη, για να την κερδίσει. Το σίγουρο είναι ότι ο κόσμος που πάλεψε για αυτό το ζήτημα είναι ανάγκη να αντλήσει συμπεράσματα από αυτόν τον αγώνα, έτσι ώστε να παλέψει με καλύτερους όρους την επόμενη φορά. Σε αυτή την κατεύθυνση συμβάλλουν και οι Αγωνιστικές Κινήσεις, οι οποίες, παρά το γεγονός ότι

δεν διαθέτουν δυνάμεις στο ΗΜΜΥ, παρέμβηκαν στον σύλλογο προτάσσοντας τη λογική της Αντίστασης και κόντραροντας απόψεις ηττοπάθειας και υποταγής.

Σοφία Βερούση,
ΣΓΤΚΣ ΤΕΙ Αθήνας

ΣΓΤΚΣ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Οι κινητοποιήσεις που έγιναν στο ΤΕΙ Αθήνας, έδειξαν τις δυνατότητες των σπουδαστών όταν αγωνίζονται. Φανέρωσαν όμως και αδυναμίες, απότοκο της χρόνιας αποσυγκρότησης του σπουδαστικού κινήματος. Στη ΣΓΤΚΣ του ΤΕΙ Αθήνας διεξήχθησαν γενικές συνελεύσεις (ΓΣ), απ' την αρχή της ακαδημαϊκής χρονιάς, που αυξήθηκαν από μέσα Νοέμβρη και μετά. Ενώ ο αγώνας άρχισε με στόχο να προσληφθούν οι έκτακτοι καθηγητές, δεν άργησε να πάρει συνολικότερα χαρακτηριστικά, γύρω από το νομοσχέδιο για το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής (ΠΔΑ) και τον νόμο Γαβρόγλου.

«Μα καλά, θέλετε να μείνετε ΤΕΙ!»

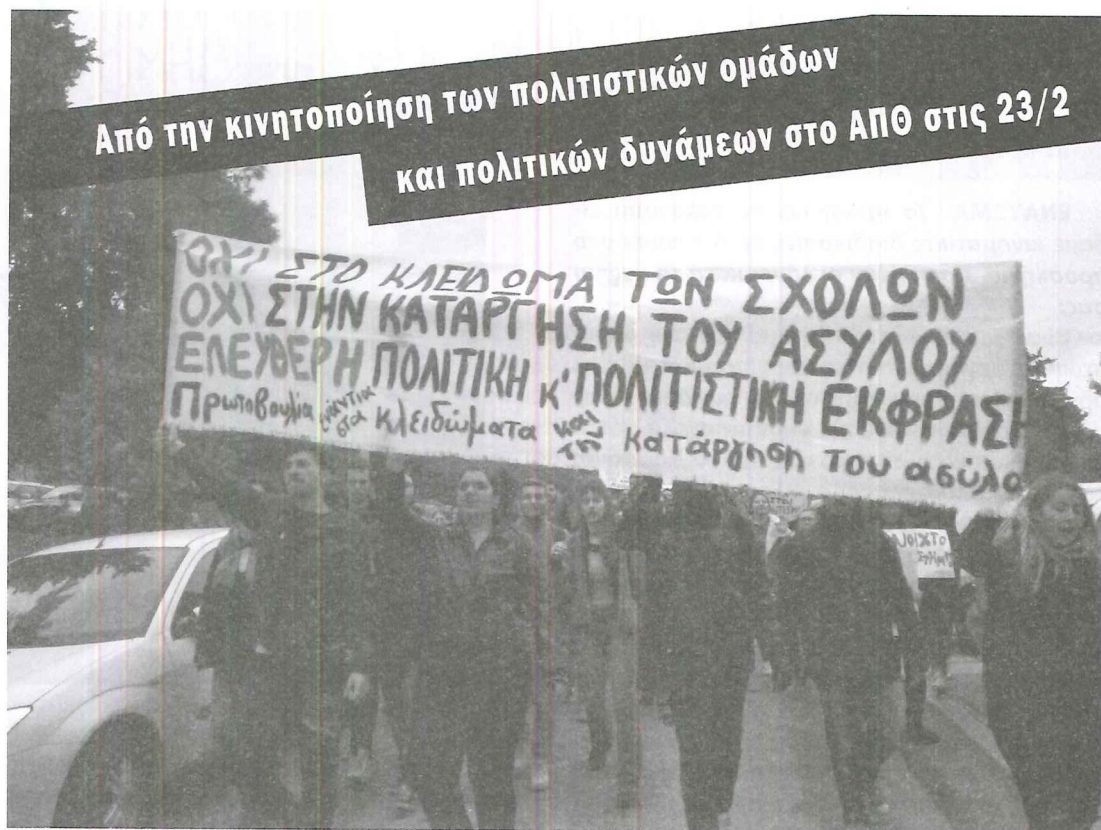
Το σύστημα και οι εκπρόσωποί του για να τσάκισουν κάθε δικαίωμα της σπουδάζουσας νεολαίας βασίστηκαν στο χρυσό χάπι της «ανωτατοποίησης», πάλεψαν για το κλείσιμο του αγώνα, ώστε να μην χαθεί η «μεγάλη ευκαιρία» της «αναβάθμισης».

Άλλος πάλι που πάλευε να αρπάξει αυτή την ευκαιρία ήταν η δύναμη της ΚΝΕ. Σε ρόλο επίδοξου διαχειριστή του συστήματος, κατέθετε την ακατάσχετη προτασεολογία της, για το «πανεπιστήμιο των αναγκών μας», τις «καλές συγχωνεύσεις» ως τίμημα της ενιαίας ανώτατης εκπαίδευσης. Ρώταγε συχνά η ΚΝΕ τις Αγωνιστικές Κινήσεις, που τάσσονταν ενάντια στις καταργήσεις των ΤΕΙ και στις αυταπάτες περί πανεπιστημιοποίησης, «μα καλά, θέλετε να μείνετε ΤΕΙ!».

Η εκπαίδευση αλλάζει ρόλο!:

Από κοινού, ΚΝΕ και ΕΑΑΚ ερμήνευαν την «καινοτομία» του ΠΔΑ σαν αποτέλεσμα της υποχρηματοδότησης: «κλείνουν τμήματα για να εξοικονομήσουν πόρους». Γι' αυτό στις τοποθετήσεις τους ζητούσαν παραπάνω λεφτά για τις σχολές. Επιπλέον, με αφετηρία την υποχρηματοδότηση, κατέληγαν στο συμπέρασμα ότι «οι σχολές δίνονται στις επιχειρήσεις, γιατί το κράτος δε μπορεί να τις συντηρεί!». Έφτασαν να λένε ότι το πτυχίο χτυπιέται και δεν παρέχει επαγγελματικά δικαιώματα, γιατί «με τη μετατροπή από ΤΕΙ σε πανεπιστήμιο, θα μειωθούν τα εργαστήρια, δεν θα παίρνουμε όλη την γνώση ενώ μέσω των συγχωνεύσεων δε θα ειδικευόμαστε όπως πριν»!

Για την ΚΝΕ και τα ΕΑΑΚ, το πανεπιστήμιο και γενικότερα η εκπαίδευση είναι ουδέτερα. Συνεπώς, όποτε έχει λεφτά το κράτος, η εκπαίδευση «λειτουργεί», δίνει «γνώση» και «βγάζει επιστήμονες». Όταν δεν έχει, κλείνει σχολές και τις χαρίζει

στους εφοπλιστές! «Ξέχασαν» τον ταξικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης, το γεγονός ότι η εκπαίδευση αποτελεί στοιχείο του εποικοδομήματος, που στηρίζει και αναπαράγει την οικονομική βάση, την ταξικότητα του συστήματος. Καθώς και ότι εκπαίδευση «στην υπηρεσία του λαού» μπορεί να υπάρξει μόνο σε μια σοσιαλιστική κοινωνία, με επίκεντρο τον άνθρωπο και τις ανάγκες του, που προϋποθέτει την επαναστατική ανατροπή του σημερινού συστήματος. Ότι το πρόβλημα της παιδείας δεν είναι οικονομικό αλλά πολιτικό και πέρα για πέρα ταξικό.

Με μια κατάληψη μπορεί να ανατραπεί το νομοσχέδιο;

Από την πρώτη στιγμή και κατά τη διάρκεια του πολύμηνου αγώνα ενάντια στο νομοσχέδιο για το ΠΔΑ, στήθηκε τρομερή προπαγάνδα απέναντι στην κατάληψη και τον αγώνα. Η τρομοκρατία ξεκίνησε με το ότι το εξάμηνο θα χαθεί ενώ στη συνέχεια η σύγκλητος του ΤΕΙ ζήτησε απ' την πρύτανη να καλέσει εισαγγελική παρέμβαση. Επίσης, το γεγονός ότι σ' αυτή τη μάχη κρατούσε μόνο η ΣΓΤΚΣ τόσους μήνες (ένα διάστημα συμπορεύτηκε στον αγώνα και η ΣΕΥΠ) δεν βοηθούσε στην προσπάθεια ανατροπής του κλίματος τρομοκρατίας. Γι' αυτό, υπήρχε έντονη ανησυχία για το «αν η κατάληψη πετυχαίνει κάτι» ή «απλά χάνονται τα μαθήματα». Γινόταν φανερό η ανάγκη μαζικοποίησης τους αγώνα, των συλλογικών διαδικασιών.

Αντί αυτού εκδηλώθηκε ανεμπιστοσύνη στη δύναμη των φοιτητικών μαζών. Η ανεμπιστοσύνη αυτή εκφράστηκε στις ΓΣ και τα συντονιστικά, με την τοποθέτηση απ' τη μία, ότι χρειάζεται οι καθηγητές να στηρίζουν τον αγώνα των σπουδαστών, και απ' την άλλη, ότι δεν πρέπει να κυνηγάμε τη μαζικοποίηση αλλά τα κανάλια και τα ραδιόφωνα! Οι Αγωνιστικές Κινήσεις, απαντώντας σ' αυτά τα ζητήματα, έβαλαν ως κατεύθυνση την κεντροποίηση του αγώνα, την ένταξη κι άλλων σχολών

στη μάχη ενάντια στο ΠΔΑ και τον νόμο Γαβρόγλου. Πήραν μια σειρά πρωτοβουλιών, όπως κεντρική εκδήλωση γύρω απ' αυτά τα θέματα και διαδήλωση στο κέντρο της Αθήνας (μιας που οι συγκεντρώσεις στο Υπουργείο Παιδείας και η λογική της συνδιαλλαγής πήγαιναν κόντρα στη μαζικοποίηση του αγώνα και την πλατιά απεύθυνση στον λαό).

Η συνέχιση του αγώνα η μόνη απάντηση!

Ο πολύμηνος αγώνας της ΣΓΤΚΣ έδειξε πως υπάρχουν αγωνιστικά ξεσπάσματα, που, όμως, δεν πρέπει να μείνουν εκεί. Για το προχώρημα τους, είναι αναγκαία η εξαγωγή συμπερασμάτων και η περαιτέρω πολιτικοποίηση προς μια αγωνιστική κατεύθυνση. Η συκοφάντηση που αντιμετώπισε ο αγώνας της ΣΓΤΚΣ είναι η ίδια συκοφάντηση που δέχεται συνολικά ο λαός όταν αντιδρά. Η ψήφιση του νομοσχεδίου και το χάσιμο τελικά του εξαμήνου δεν πρέπει να βάλουν στον πάγο την κίνηση των σπουδαστών. Είναι αναγκαία η ανάπτυξη ενός μαζικού σπουδαστικού και φοιτητικού κινήματος από κοινού, για την ανατροπή του ΠΔΑ, του νόμου Γαβρόγλου και νόμου πλαίσιο.

Για την ανάπτυξη αυτή, χρειάζεται η κατανόηση των στόχων του συστήματος και γιατί επιλέγει να χτυπήσει τα δικαιώματα της σπουδάζουσας νεολαίας. Να κατανοηθεί ότι η ανεργία είναι έμφυτο χαρακτηριστικό του καπιταλισμού, ότι όση γνώση, μεταπτυχιακά, ειδικευση και να αποκτήσουμε, δεν πρόκειται να δημιουργηθούν παραπάνω θέσεις εργασίας, ότι η εξάρτηση της χώρας μας από ΗΠΑ-ΕΕ έχει ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της παραγωγικής βάσης, εντείνοντας την ανεργία, τη φτώχεια και την εξαθλίωση. **Ο πολιτικός συσχετισμός δύναμης που διαμορφώνει το κίνημα** είναι αυτός που θα καθορίσει την κατοχύρωση και τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας σε σπουδές-δουλειά-ελευθερίες.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Το ΕΝΑΥΣΜΑ ζήτησε από σπουδάστριες που συμμετείχαν στον αγώνα του ΤΕΙ να μας μεταφέρουν την εμπειρία τους.

ΕΝΑΥΣΜΑ: Το προηγούμενο διάστημα είδαμε κινηματικές διαδικασίες να βγαίνουν στο προσκήνιο. Ποιοι ήταν οι λόγοι κατά τη γνώμη σας;

Βίκυ: Πιστεύω ότι το ζήτημα των συγχωνεύσεων-καταργήσεων ήταν αυτό που έδωσε την αρχική ώθηση, μιας και φαίνεται πιο άμεσο σαν πρόβλημα το ότι «σου κλείνουν τη σχολή», οπότε ήταν και πιο αντιληπτό από τον περισσότερο κόσμο. [...] μπόρεσαν να ανοίξουν κι άλλα θέματα πέρα απ' τον ν. Γαβρόγλου και το ΠΔΑ, καθώς και να συσχετιστούν τα προβλήματα αυτά με τα ευρύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως κοινωνία.

Τζούλη: Οι συνελεύσεις και οι συζητήσεις που γίνονταν το προηγούμενο διάστημα ήταν πάνω στο ν/σ για το ΠΔΑ, το οποίο πέρασε και αφορούσε όλους τους φοιτητές, καθώς αποτελεί ένα χτύπημα στη δωρεάν παιδεία. Όλα αυτά έβαλαν τους φοιτητές στη διαδικασία να αντιδράσουν και να παλέψουν για τα δικαιώματά τους.

Χρυσούλα: Αρχικά στη σχολή είχαν ξεκινήσει ΓΣ λόγω της έλλειψης των εκτάκτων καθηγητών. Στη συνέχεια, πήραν παραπάνω διάσταση διότι είχαμε να απαντήσουμε τον ψηφισμένο νόμο Γαβρόγλου και το ν/σ για το ΠΔΑ.

Ε: Στις 26/2 ψηφίστηκε το νομοσχέδιο για το ΠΔΑ. Ο Τσίπρας λέει πως μ' αυτό «βάζει τέλος στις διαφοροποιήσεις και τις ταξικές ανισότητες» και «αναβαθμίζει τα πτυχία». Τι πιστεύετε ότι πρόκειται να γίνει με την υλοποίηση του νόμου αυτού;

Χ: Ακόμη μεγαλύτερη ταξική ανισότητα μέσα στις σχολές, διότι δημιουργούνται τα διετή για αποφοίτους των ΕΠΑΛ, θα μειωθούν οι εισακτέοι, συγχωνεύονται και καταργούνται τμήματα αφήνοντας εκτός απ' τις σχολές παιδιά που θέλουν να σπουδάσουν. Αντίστοιχα στα πτυχία δε θα υπάρξει καμία αναβάθμιση, αντιθέτως δε θα κατοχυρώνουν επαγγελματικά δικαιώματα λόγω των συγχωνεύσεων και όχι μόνο (θα αλλάξουν και τα προγράμματα σπουδών κλπ).

Β: Είναι αστέιο να δηλώνει ότι με το ΠΔΑ καταργεί τις ταξικές ανισότητες, ενώ παράλληλα στέλνει τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ σε διετή προγράμματα σπουδών (φθηνά εργατικά χέρια) και μειώνεται συνολικά το ποσοστό που μπαίνει στα πανεπιστήμια.

Ε: «Υποβάθμιση σπουδών», «εξοικονόμηση πόρων», «χτύπημα στο λαϊκό δικαίωμα στις σπουδές». Τελικά, τι θέλει να πετύχει το σύστημα μ' όλες αυτές τις αλλαγές και τις μεταρρυθμίσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και όχι μόνο;

Χ: Αυτή η επίθεση χρόνων έχει ενταθεί ακόμα περισσότερο, γιατί η επίθεση στην εκπαίδευση συνδέεται άμεσα με την εργασιακή μας ζωή. Το ποσοστό ανεργίας στους νέους ξεπερνάει το 50% και γενικά η ανεργία είναι πάνω από 30% για όλους, οπότε έχουμε μια ξεκάθαρη εικόνα για την ανεργία στην Ελλάδα. Επομένως, δε θα μπορούσαν οι απόφοιτοι να έχουν δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή εργασία (βλ. μισθό, επαγγελματικά και

εργασιακά δικαιώματα, συμβάσεις, ασφάλιση). Η εργασία στην Ελλάδα τείνει στη μαύρη, ελαστική, ανασφάλιστη εργασία και χωρίς δικαιώματα. Η μόνιμη και σταθερή εργασία αρχίζει να γίνεται παρελθόν. Για να επιτευχθούν τα παραπάνω, θα πρέπει να γίνουν και οι αντίστοιχες μετατροπές στην παιδεία.

Τ: Πιάνοντας, για παράδειγμα, την επίθεση που έχουν εξαπολύσει μέσω του ΠΔΑ (το οποίο δεν φέρνει καμία αναβάθμιση στα πτυχία αλλά αντίθετως κλείνει σχολές και τμήματα), προσπαθούν να μετατρέψουν το δικαίωμα στις σπουδές για όλο και λιγότερους νέους. Τώρα θα δούμε μέσα από την υλοποίηση του ΠΔΑ και τη δημιουργία των διετών προγραμμάτων σπουδών, μεταπτυχιακά τα οποία για να παρακολουθήσει κανείς θα πρέπει να πληρώσει δίδακτρα. Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα να σπουδάζουν όλο και λιγότεροι, η παιδεία να μην είναι πλέον δωρεάν και να υπάρχουν ακόμα περισσότεροι ταξικοί φραγμοί. Όπως επίσης το πτυχίο το οποίο θα αποκτάς βγαίνοντας από μια σχολή να μην είναι αρκετό ώστε να μπορείς να βρεις δουλειά, με αποτέλεσμα να χρειάζεται να συνεχώς να μπαίνουμε σε μια διαδικασία να «κυνηγάμε» γνώσεις κάνοντας μεταπτυχιακά ή σεμινάρια, κάτι το οποίο δεν έχουν τη δυνατότητα να κάνουν άτομα με οικονομικές δυσκολίες. Όλο αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει μια παιδεία για λίγους και εκλεκτούς, κάτι που το σύστημα προσπαθεί εδώ και χρόνια.

Ε: Τις τελευταίες εβδομάδες των κινητοποιήσεων, φάνηκε ότι πρέπει να ακολουθήσει παραπάνω κόσμος τη διέξοδο του αγώνα. Απ' την άλλη, υπήρχαν προτάσεις για τη στήριξη του αγώνα από τους καθηγητές και ακούσματός μας απ' τον Τύπο. Εσείς πιστεύετε ότι ένας αγώνας μπορεί να στηριχτεί στις δικές του δυνάμεις;

Χ: [...] Μιλώντας για τους καθηγητές, θεωρώ πως θα μπορούσε να υπάρξει ένας κοινός αγώνας, αλλά η κάθε πλευρά θα πρέπει να παλέψει για τα δικαιώματά της και όχι να παλεύει η μία για την άλλη. Οι καθηγητές σε υψηλόβαθμες θέσεις (πρόεδρους τμημάτων, κοσμήτορες, πρυτανεία) δε θα είναι ποτέ δίπλα μας διότι η θέση τους τους επιβάλλει -και με τη δική τους επιλογή- να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα του συστήματος. Πιστεύω

πως η προώθηση του αγώνα μέσω ΜΜΕ θα ήταν κάτι καλό, αλλά α) τα ΜΜΕ και αυτά εξυπηρετούν την άρχουσα ιδεολογία και έτσι δε μας προβάλλουν και β) θεωρώ πιο σημαντικό να μαζικοποιήσουμε τον αγώνα, δηλαδή μέσα απ' τον διάλογο και τη συζήτηση να καταλάβει ο κάθε φοιτητής ότι αυτή η πάλη τον αφορά και να την πάρει στα χέρια του.

Β: Ξεκάθαρα πιστεύω ότι είναι βοηθητικό να ακούγεται παραξένω. Άρα τα ΜΜΕ αποτελούν ένα μέσο. Όσον αφορά τους καθηγητές δε θεωρώ πως πρέπει να τους βάζουμε όλους στο ίδιο σακί, είτε αυτό είναι «απέναντί μας» είτε αυτό είναι στο «πλάι μας». Θεωρώ πως ένας αγώνας μπορεί να στηριχτεί στις δικές του δυνάμεις και να συνδεθεί με άλλα αγωνιζόμενα κομμάτια χωρίς αυτό να σημαίνει ότι θα ετεροκαθορίζεται.

Ε: Αυτό το διάστημα με τις γενικές συνελεύσεις, τις καταλήψεις και τις διαδηλώσεις, ποια ήταν η αντιμετώπιση των σπουδαστών;

Β: Δυστυχώς μεγάλο κομμάτι σπουδαστών, κυρίως επηρεασμένο από την προπαγάνδα ορισμένων καθηγητών και την τρομοκρατία από πρυτανεία και κοσμητεία για χαμένο εξάμηνο κλπ, λειτουργούσε λίγο πολύ σαν φρένο. Αυτό μαζί με το μπάχαλο που προσπαθούσε να δημιουργήσει η ΚΝΕ, απομάκρυνε πολλά άτομα από ΓΣ και συλλογικές δράσεις γενικότερα. Παρ' όλα αυτά, είδαμε μεγάλη κίνηση και μαζικότητα ανά περιόδους, κάτι που είναι πολύ θετικό.

Χ: Αρχικά, στις ΓΣ υπήρχε μαζικότητα, ξεκάθαρη ανησυχία για τα προβλήματα που εμφανίστηκαν. Αφότου ξεκίνησε και συνεχίστηκε για πολλές βδομάδες η κατάληψη, παρατηρούσαμε ότι άρχισε να έρχεται λιγότερος κόσμος, μερίδα του οποίου ήθελε η σχολή να ανοίξει. Οπότε άρχισε να κατεβαίνει και ένα πλαίσιο ανοιχτής σχολής. Καθώς υπήρχε τρομοκρατία για χαμένο εξάμηνο, άρχισε να εμφανίζεται επιθετικότητα μέσα στις ΓΣ και ο σύλλογος να χωρίζεται σε δύο μπλοκ. Επίσης, υπήρχε έντονο το στοιχείο της ανάθεσης (αυτοί που κατεβάζουν το πλαίσιο της κατάληψης θα είναι και αυτοί που θα διεξάγουν τον αγώνα). Αυτό αποτελεί παράδειγμα για το ότι χρειάζεται πολιτική κουβέντα και διάλογος ανάμεσα στους φοιτητές για να καταλάβουν για τι πρέπει να πα-

“Sûr: Ax û Welat” «Σουρ: Όπου γης και πατρίς»

Ιόλη Κοντού,
Πολιτικών Μηχανικών Ξάνθης

Οι εκδόσεις «Εκτός των τειχών» παρουσίασαν σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ξάνθη και Γιάννενα, σε πρώτη προβολή στην Ελλάδα, το απαγορευμένο από το καθεστώς της Τουρκίας ντοκιμαντέρ, για την πόλη της Σουρ στο Ντιγιάρμπακιρ. Το Ντιγιάρμπακιρ είναι η άτυπη πρωτεύουσα των Κούρδων της Τουρκίας. Εκεί Κούρδοι δολοφονούνται καθημερινά από τον τούρκικο στρατό, και η συνοικία της Σουρ έχει μετατραπεί σε πεδίο μάχης μεταξύ του πάνοπλου τούρκικου στρατού και των νεαρών Κούρδων μαχητών.

Η ταινία αρχίζει με πλάνα που τραβήχτηκαν πριν τις συγκρούσεις. Οι τελευταίες ξεκίνησαν στις 2 Δεκεμβρίου του 2015, μετά την απόφαση να μπει η Σουρ στη λίστα της παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Περιγράφεται το μένος των αντιδραστικών καθεστωτικών δυνάμεων απέναντι στο κούρδικο απελευθερωτικό κίνημα, με στόχο την κάμψη του. Αποτέλεσμα των συγκρούσεων είναι οι αναρίθμητοι νεκροί και τραυματίες. Συγγενείς των θυμάτων κάνουν απεργία πείνας απαιτώντας να τους παραδοθούν οι σοροί των αγαπημένων τους προσώπων. Στην περιοχή, καθημερινά από τις 6 μ.μ. υπάρχει απαγόρευση κυκλοφορίας. Το μέτρο αυτό, σύμφωνα με μαρτυρία κατοίκου, αποτελεί σχέδιο εξόντωσής τους, αφού τους βομβαρδίζουν μέσα στα σπίτια τους. Όλη αυτή η κατάσταση έχει οδηγήσει σε μαζικό ξεριζωμό τέτοιο, που από 30.000 κατοίκους, η Σουρ πλέον έχει περίπου 3.000 - 4.000.

Εκτός από τις θηριωδίες της τούρκικης αστικής τάξης, το ντοκιμαντέρ προβάλλει την απάντηση από μεριάς του λαού. Τη μετατροπή, δηλαδή, της οργής, του πόνου, της θλίψης σε αντίσταση, που περνάει στα χέρια των ένοπλων ομάδων του απελευθερωτικού κινήματος. Περιγράφεται η αυτοθυσία των νέων που δε δέχτηκαν να εγκαταλείψουν τη πόλη τους, αλλά με το όπλο στο χέρι πάλεψαν μέχρι το τέλος για ανεξαρτησία. Το αίτημα όσων ξεριζώθηκαν για μια ακόμα φορά από τον τόπο τους, είναι να επιστρέψουν εκεί που είχαν δημιουργήσει μια κοινή ζωή.

Το τίμημα για τη δημιουργία αυτού του ντοκιμαντέρ το πλήρωσε, αμέσως μόλις επέστρεψε από την Ελλάδα στην Τουρκία, η μια από τους σκηνοθέτες του. Η αστυνομία, μετά από επιδρομή της στην εφημερίδα «Ελευθεριακή

Δημοκρατία» στις 4/4, προχώρησε σε έφοδο στα σπίτια δημοσιογράφων και εργαζόμενων σε αυτήν. Συνέλαβε, λοιπόν, τρεις συντάκτες, ανάμεσά τους τη σκηνοθέτη του ντοκιμαντέρ και έναν πρώην εργαζόμενο.

Το γεγονός αυτό εντάσσεται στο συνολικό κλίμα καταστολής και επίθεσης στα δικαιώματα του τούρκικου και κούρδικου λαού, που εξαπολύει η τούρκικη αστική τάξη. Οι διώξεις, φυλακίσεις και η τρομοκρατία εντείνονται. Όσοι φοιτητές, εργάτες, καλλιτέχνες, δημοσιογράφοι αντιδρούν συλλαμβάνονται. Οι κρατούμενοι φοιτητές στην Τουρκία αριθμούν πλέον τους 70.000, 600 παιδιά μεγαλώνουν στις φυλακές μαζί με τις φυλακισμένες μητέρες τους. Η κυβέρνηση του Ερντογάν θέλει να θωρακιστεί ώστε ανενόχλητη να πραγματοποιεί τα σχέδιά της, προωθώντας τα συμφέροντα της τάξης που υπηρετεί. Έτσι, φιμώνει με οποιονδήποτε τρόπο κάθε φωνή που θα τολμήσει να υπερασπιστεί το αυτονόητο: ΕΙΡΗΝΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

Γι' αυτό και τα τραγούδια, η θλίψη αλλά και η οργή κι ο αγώνας που αποτυπώνονται στο «Σουρ», πέρα από ισχυρά συναισθήματα, σκιαγραφούν ένα σπουδαίο καθήκον: την οργάνωση, πλάι στην αντίσταση του κούρδικου και τούρκικου λαού, ενός πλατιού, αντιιμπεριαλιστικού, αντιπολεμικού κινήματος των λαών της περιοχής, που θα βάλει φρένο στα σχέδιά τους!

→ λέψουν και πώς. Γενικά, μέσα από τις ΓΣ φάνηκε ξεκάθαρα με τι ιδεολογίες μεγαλώνουμε και με ποιους τρόπους ζυμωνόμαστε από το σύστημα (ανταγωνισμός, ατομικότητα, ξενοφοβία, εθνικισμός, σεξισμός).

Τ: Κατά την περίοδο της κατάληψης, γίνονταν συνελεύσεις κάθε εβδομάδα, είδαμε συνελεύσεις όπου το αμφιθέατρο ήταν γεμάτο με πάνω από 200 άτομα κάποιες φορές, και άλλες φορές με δυσκολία υπήρχε απαρτία για να βγει απόφαση. Κάποιες φορές μάλιστα δεν υπήρξε απαρτία με αποτέλεσμα να μην βγει απόφαση. [...] αυτό δείχνει ότι υπάρχει μια μερίδα σπουδαστών η οποία υποστηρίζει τον αγώνα και πιστεύει ότι μέσα από τις καταλήψεις, διαδηλώσεις και συνελεύσεις μπορεί να βγει κάποιο αποτέλεσμα, αλλά υπάρχει και μια άλλη μερίδα σπουδαστών, η οποία επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες, όπως είναι οι καθηγητές και οι διοικήσεις των σχολών ή ακόμα και ο εκάστοτε υπουργός. Αν δούμε τι συνέβη την περίοδο της κατάληψης της ΣΓΤΚΣ του ΤΕΙ Αθénas, θα δούμε ότι υπήρξε ένας διχασμός στους φοιτητές, αυτοί που ήθελαν να κλείνουν τις σχολές και αυτοί που ήθελαν να κάνουν μάθημα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να υπάρχουν εντάσεις κατά τη διάρκεια των συνελεύσεων και να τσακώνονται οι φοιτητές

μεταξύ τους λες και ήταν εχθροί, ενώ θα έπρεπε να παλεύουν όλοι μαζί.

Ε: Η απάντηση της κοσμητείας στον αγώνα των σπουδαστών ήρθε με το χαμένο εξάμηνο. **Μερίδα των σπουδαστών λένε πως «αυτά γίνονται με τις καταλήψεις», το ν/σ ψηφίστηκε και «δεν μπορούμε να κάνουμε πλέον κάτι άλλο». Τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει το επόμενο διάστημα και πώς θα προχωρήσετε μ' αυτά τα δεδομένα;**

Χ: Προβλέπεται ένα πιο δύσκολο μέλλον για το φοιτητικό κίνημα στη ΣΓΤΚΣ. Παράλληλα, όμως, είναι μια πολύ καλή ευκαιρία να συνεχιστεί με σωστότερους και καλύτερους όρους. Πρέπει να σπάσει η αντίληψη των φοιτητών για την αυθεντία των καθηγητών, για το ότι οι αγώνες δεν καταφέρνουν τίποτα και για το ότι το να αγωνίζεσαι δεν είναι κάτι εύκολο αλλά είναι η μόνη λύση. Αυτό θα επιτευχθεί επικοινωνώντας με τους συμφοιτητές μας, με κύριο στόχο ότι πρέπει να είμαστε αλληλέγγυοι, να δρούμε συλλογικά και να κοιτάμε το κοινό καλό. Τα κύρια αιτήματα θα πρέπει να είναι η ανατροπή του ν. Γαβρόγλου και του ΠΔΑ και των παλιότερων αντιεκπαιδευτικών νόμων, η διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας για δημόσια και δωρεάν παιδεία χωρίς διακρίσεις, καθώς και σε άλλα

δικαιώματα που έχουμε ως φοιτητές.

Β: Όπως είπα και παραπάνω, η τρομοκρατία από κοσμητεία, πρυτανεία και ορισμένους καθηγητές ήταν κάτι που συναντήσαμε απ' την αρχή. [...] οι λογικές «τιμωρίας» έχουν σκοπό να μας αποθαρρύνουν και η μόνη απάντηση σ' αυτές θα πρέπει να είναι η συνέχιση του αγώνα. Φυσικά, δεν πρέπει και να πετάμε στα σύννεφα, καθώς μετά την ψήφιση είναι λογικό να συναντούμε μεγάλη απογοήτευση άρα χρειάζεται μεγαλύτερη προσπάθεια!

Τ: Το επόμενο διάστημα θα πρέπει να έρθουμε σε επαφή με τα άτομα στις σχολές μας και να τους ενημερώσουμε αρχικά τι είναι ο νόμος ο οποίος ψηφίστηκε, γιατί, κατά τη γνώμη μου, μεγάλη μερίδα των σπουδαστών δεν τον γνωρίζει ακόμη και μετά από τόσες συζητήσεις που έχουν γίνει, τόσο σε συνελεύσεις όσο και μεταξύ των φοιτητών. Θα πρέπει να ενημερωθούν οι φοιτητές ότι και παλιότερα ν/σ που ψηφίστηκαν ανατράπηκαν μέσα από αγώνες φοιτητών. Κατά την άποψη μου, τίποτα δεν έχει τελειώσει ακόμη και δεν πρέπει να μας φοβίζουν οι αποφάσεις που μόνο σκοπό έχουν να εκβιάζουν τους φοιτητές και να τους τιμωρούν, όπως για παράδειγμα το να χαθεί το εξάμηνο και η εξεταστική.

50 χρόνια απ' τον Μάη του '68 Φοιτητές-εργατιά μια φωνή και μια γροθιά!

Σταύρος Παπαγεωργίου,
Φυσικό Θεσσαλονίκης

Η κατάσταση στον κόσμο

Την ίδια στιγμή που οι Αμερικάνοι ιμπεριαλιστές προσπαθούν να εδραιωθούν ως παγκόσμια κυρίαρχη δύναμη, σπέρνοντας στρατιωτικές βάσεις και επιβάλλοντας πραξικοπηματικά καθεστώτα σε όλο τον κόσμο, η ρεβιζιονιστική στροφή έχει εδραιωθεί στην ΕΣΣΔ και η καπιταλιστική παλινόρθωση βαθαίνει, με τις διεθνείς τους συνέπειες στο εργατικό-λαϊκό κίνημα, οι λαοί βγαίνουν στο προσκήνιο.

Το καλοκαίρι του 1966, στην Κίνα εξαπολύεται η Πολιτιστική Επανάσταση. Οι μάζες συμμετέχουν ενεργά και αντιπαρά τίθενται οργανωμένα στον ρεβιζιονισμό της ΕΣΣΔ.

Τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα στον κόσμο δίνουν ιστορικές μάχες ενάντια στον ιμπεριαλισμό. Ολόκληρη η Ινδοκίνα φλέγεται, η Αφρική ξεσηκώνεται ενάντια στους αποικιοκράτες, στην Κεντρική και Λατινική Αμερική οι λαοί παλεύουν με το όπλο στο χέρι για την ανεξαρτησία τους.

Ο γαλλικός Μάης δεν δημιουργήθηκε λοιπόν από «μηδενικές συνθήκες», σαν ένα αποκλειστικά ευρωπαϊκό φαινόμενο. Ήταν η αντανάκλαση ενός παγκόσμιου αναβρασμού. Ο αναβρασμός αυτός, όμως, επέδρασε σε μια υπαρκτή καταπίεση του γαλλικού λαού και της νεολαίας.

Η κατάσταση στη Γαλλία

Ο γαλλικός ιμπεριαλισμός βρέθηκε σε μειονεκτική θέση με την ανακατάταξη δυνάμεων μεταπολεμικά. Κύριο μέλημά του ήταν η ισχυροποίησή του στον παγκόσμιο και ευρωπαϊκό ανταγωνισμό. Η ένταση της καταστολής και η περαιτέρω εκμετάλλευση των εργαζομένων πρόβαλλαν ως βασικές επιλογές της γαλλικής αστικής τάξης.

Την περίοδο εκείνη, εξαιτίας της ανάγκης του κεφαλαίου για επιστημονικό δυναμικό, πραγματοποιείται μαζικοποίηση του γαλλικού πανεπιστημίου.

Ο πόλεμος της Αλγερίας, που διεξήγαγε ο γαλλικός ιμπεριαλισμός, και ο πόλεμος στο Βιετνάμ απ' τις ΗΠΑ προκάλεσαν έντονες διεργασίες στη γαλλική νεολαία, με το πλατύ αντιπολεμικό κίνημα ενάντια στους «δικούς τους» ιμπεριαλιστές πρώτα και την υπεράσπιση της βιετναμέζικης αντίστασης ύστερα. Οι διεργασίες αυτές, οι οποίες συνδέονταν με τις κινητοποιήσεις ενάντια στην καταπίεση του ταξικού πανεπιστημίου, αποτέλεσαν το πρόπλασμα του Μάη-Ιούνι του '68 και διαμόρφωσαν τους όρους πάνω στους οποίους εκδηλώθηκε η εξέγερση.

Τα γεγονότα της εξέγερσης

Η αφορμή δόθηκε με τις συλλήψεις και τις ποινικές διώξεις εναντίον 5 μαθητών και φοιτητών για επίθεση με βόμβες στα γραφεία αμερικάνικων τραπεζών στο Παρίσι στις 18 Μάρτη, ως ένδειξη διαμαρτυρίας για τον πόλεμο του Βιετνάμ. Ξεκινάει έπειτα ένα πλατύ κίνημα στις σχολές και τα σχολεία για την απελευθέρωσή τους. Η νεολαία αντιμετωπίζει την καταστολή της αστυνομίας και τις επιθέσεις παρακρατικών φασιστικών ομάδων.

Στις 2 Μάη, 6 αναρχικοί και αριστεροί φοιτητές δέχονται πειθαρχικές διώξεις, έπειτα από σύγκρουση με φασίστες στο Πανεπιστήμιο της Ναντέρ. Την επόμενη μέρα, πραγματοποιείται στη Σορβόνη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Οι συλλήψεις φτάνουν τις 600. Οι διαδηλώσεις μαζικοποιούνται μαζί με την ένταση της αστυνομικής βίας. Η εξεγερμένη νεολαία αναγκάζει το ρεβιζιονιστικό ΚΚΓαλλίας (ΚΚΓ) να υποστηρίξει τις κινητοποιήσεις.

Η νύχτα της 10ης Μάη στο Παρίσι, μετά τη διαδήλωση 15.000 φοιτητών και μαθητών, θα μείνει γνωστή ως «νύχτα των οδοφραγμάτων» εξαιτίας των

οδομαχιών που ακολούθησαν. Στις 11 Μάη, στον «χορό» των καταλήψεων μπαίνει και το Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου.

Την ίδια ώρα, το ΚΚΓ θέλοντας να εκτονώσει την αναταραχή που υπήρχε στην εργατιά, κηρύσσει, μέσω των δύο ισχυρότερων εργατικών ομοσπονδιών, τις οποίες καθοδηγεί, 24ωρη απεργία. Η διαδήλωση στο Παρίσι, με τη συμμετοχή 800.000 νεολαίων και εργατών, ξεπερνάει κάθε προηγούμενο. Οι φοιτητές της Σορβόνης εφορμούν στο Πανεπιστήμιο και το καταλαμβάνουν. Οι αναταραχές έχουν πάρει πλέον τη μορφή λαϊκής εξέγερσης.

Η είσοδος της εργατικής τάξης στον αγώνα, με τις πρώτες καταλήψεις εργοστασίων το επόμενο τριήμερο, δίνει επαναστατικές διεξόδους στο κίνημα, συμπαρασύροντας μαζί της και μικροαστικά στρώματα.

Στις 24 Μάη, ο Πρόεδρος Ντε Γκωλ καλεί τον λαό να ανανεώσει την εμπιστοσύνη στο πρόσωπό του σε δημοψήφισμα στις 16 Ιούνι. Οι 2 πρώτοι νεκροί της εξέγερσης είναι γεγονός, ένας φοιτητής στο Καρτιέ Λατέν και ένας αστυνομικός στη Λυών.

Απ' τις 25 έως τις 27 Μάη, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες, η κυβέρνηση και οι εργοδότες διαπραγματεύονται με θέμα τους μισθούς κ.ά. Αδυνατούν, όμως, να κρατήσουν τις απεργίες στο επίπεδο των οικονομικών διεκδικήσεων. Τα συνθήματα για εργατική-λαϊκή εξουσία βρίσκονται έξω από κάθε κατεληγμένο εργοστάσιο.

Στις 30 Μάη, ο Ντε Γκωλ διαλύει την Εθνοσυνέλευση, αναβάλλει το δημοψήφισμα και προκηρύσσει εκλογές για τα τέλη του Ιούνι. Παράλληλα, 1 εκατομμύριο υποστηρικτές του Ντε Γκωλ μαζί με φασίστες διαδηλώνουν στην πρωτεύουσα.

Μέχρι τη διεξαγωγή των εκλογών, η εργατική τάξη και η νεολαία συνεχίζουν τον αγώνα για 3 βδομάδες ακόμα, εγκαταλειμμένοι από το ΚΚΓ και την επίσημη αριστερά, που διεξάγουν προεκλογικό «αγώνα», μέσα σε ένα κλίμα άκρατης τρομοκρατίας από την αντίδραση, χωρίς να λείπουν και οι νεκροί.

Ως αποτέλεσμα της υποχώρησης πλέον του κινήματος και της αντικομμουνιστικής υστερίας, ο Ντε Γκωλ θριαμβεύει στις εκλογές στις 23 και 30 Ιούνι.

Αποτίμηση

Τι ήταν τελικά ο Μάης;

Σίγουρα όχι μια επαναστατική κατάσταση. Το γαλλικό φοιτητικό κίνημα, με τις ανεπάρκειες που το χαρακτήριζαν, δεν μπόρεσε να ξεπεράσει την κριτική στο εποικοδόμημα και να δει ουσιαστικά το κρίσιμο ζήτημα της εξουσίας. Την ανάγκη κατάληψης της απ' την εργατική τάξη, ώστε να αλλάξει ριζικά και το πανεπιστήμιο. Έτσι, έπιασε τα όριά του και από ένα σημείο και ύστερα λειτουργούσε υποστηρικτικά στον αγώνα των εργατών.

Ήταν, όμως, σίγουρα ένας ηρωικός αγώνας, ο οποίος ξεπέρασε τις οικονομικές διεκδικήσεις για τις οποίες τον «προόριζαν» οι ρεβιζιονιστές και στράφηκε σε μια συνολική, πολιτική αναμέτρηση με το κεφάλαιο, παρ' όλο που το έκανε αυθόρμητα και χωρίς την απαραίτητη επαναστατική πρωτοπορία.

Ο Μάης ήταν, επομένως, μια βαθιά πολιτική κρίση στην καρδιά της Ευρώπης. Η σύνδεση της γαλλικής νεολαίας και της εργατιάς αποτέλεσε μια κορυφαία στιγμή στην ιστορία της ταξικής πάλης και χάρισε μια πολύτιμη παρακαταθήκη στην πάλη των λαών για την απελευθέρωση της ανθρωπότητας.

**ΝΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΟΥΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΑΘΕ
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑ**

ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑ

**ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗΣ ΑΡΓΙΑΣ**

ΑΠΕΡΓΙΑ

**ΠΑΜΕ ΚΟΝΤΡΑ ΣΤΟΝ
ΜΑΥΡΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ
ΠΟΥ ΜΑΣ
ΕΤΟΙΜΑΖΟΥΝ
ΜΕ ΣΩΜΑΤΕΙΑ
ΟΡΓΑΝΑ ΠΑΛΗΣ**

**With your drums and guns and drums
and guns**

The enemy nearly slew ye

Oh my darling dear, Ye look so queer

Johnny I hardly knew ye.

Where are your legs that used to run

Before you learnt for to carry a gun

I fear your dancing days are done

Oh Johnny, I hardly knew ye.

Where are your eyes that were so mild

When my heart you so beguiled

Why did ye run from me and the child

Oh Johnny, I hardly knew ye.

Ye haven't an arm, ye haven't a leg

Ye're an armless, boneless, chickenless egg

Ye'll have to put with a bowl out to beg

Oh Johnny I hardly knew ye.

They're rolling out the guns again

**But they won't take our sons again
No they'll never take our sons again
Johnny I'm swearing to ye!**

Το παραπάνω απόσπασμα είναι από ένα
παραδοσιακό ιρλανδικό αντιπολεμικό
τραγούδι του 19ου αιώνα
"Johnny I Hardly Knew Ye"